לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום ג', כ"ח באלול תשמ"ז, 22 בספטמבר 1987 / שנת מ"ח מס' 13453 / המחיר –.1 ש"ח כולל מע"מ

אחר חצות

מסוק אמריקני פגע בסירה אירנית

וושינגטון. — מסוק מפריגטת־הטילים האמריקנית „ג'ארט" תקף אמש בידיות סירה איראנית, שהניחה מוקשים במפרץ, ופגע בה — מסרה אמש הטלוויזיה האמריקנית.
בהסתמך על מקורות של חיל־הים בפנטאגון, הפסיקה רשת סי.בי.אס. את תוכניתה כדי לדווח, שהמסוק ירה לעבר כלי־שיט איראני, בשעה שהניח מוקשים סביב איזור העגינה של באחריין. הסירה האיראנית נפגעה. אתמול נמסר גם כי מיכלית בריטית נפגעה ע"י ספינה איראנית.
(עיר)

בתום 10 שעות של דיונים בלשכת שר־האוצר – ובמגעים שנמשכו אל תוך הלילה

התקדמות לקראת הסכם בשרות הציבורי

אם יושג הסכם עד הבוקר– תופסק שביתת 150 אלף הפקידים ● האוצר הסכים להחיל ההסכם גם על חברות ממשלתיות, להוציא את אלה שכבר קיבלו תוספות מפעליות ● כן קיבל את תביעת ההסתדרות לתשלום תוספת השכר במועד אחד ● מציע: 100 ש"ח תוספת ברמות הנמוכות ו־50 ש"ח ברמות הגבוהות ● ההסתדרות ויתרה על קיצור שבוע העבודה בהסכם הנוכחי ● המהנדסים וההנדסאים מאיימים להכריז באופן חד־צדדי על מעבר לשבוע עבודה מקוצר– לא יצטרפו להסכם

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ומאת כתבנו לענייני עבודה

הצדדים במו"מ על השכר בסקטור הציבורי, היו אמש על סף חתימת הסכם לאחר כעשר שעות של דיונים בלשכת שר־האוצר משה נסים בירושלים.

האוצר וההסתדרות הודיעו שאתמול חלה התקרבות משמעותית בעמדות הצדדים ושהמגעים יימשכו. המגעים בין הצדדים היו אמורים להימשך גם בשעות הקטנות של הלילה, במגמה להגיע לחתימה על ההסכם על־ידי מרבית האגודים המקצועיים בסקטור הציבורי.

האוצר אמר אתמול, לאחר הישיבה במשרד שר־האוצר, שהוא משוכנע שבעקבות ההתקרבות בין הצדדים תיפסק השביתה של הסתדרות הפקידים. במגעים אתמול השתתפו שר־האוצר משה נסים, מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, הממונה על השכר הלל דוראי ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

גם בחברות ממשלתיות

עפ"י הסיכומים שהושגו אתמול יחולו תנאי ההסכם גם על העובדים בחברות ממשלתיות, להוציא אותם עובדים אשר כבר קיבלו תוספות עפ"י הסכמים מפעליים. נוסחה זאת היא שאיפשרה לצדדים להתקדם לעבר הסכם. ההסתדרות טענה, לאחר הישיבה אתמול, שזאת היתה עמדתה מראשית הדיונים ואילו האוצר משוכנע שסעיף זה יוציא את מרבית החברות הממשלתיות מהסכם העבודה החדש.

(סוף בעמוד 4)

קיסר וניסים במחלך חמו"מ אתמול (צילום: הראתי)

סרט עלילתי על זכות היהודים לעלות לישראל שודר בטלוויזיה הסובייטית

מאת כתב „על המשמר"

סרט עלילתי, הדן בזכות היהודים בבריה"מ לעלות לישראל, שודר אמש בטלוויזיה הסובייטית ונקלט בישראל, באמצעות לוויין.

ויכוח במשפחה: בין האב לאם

בסרט מתנהל ויכוח במשפחה יהודית, בין אב לאם, כדבר זכות הבנים לעלות לישראל. האב מגנה את רצון הבנים לעלות לישראל ואילו האם נחלצת להגנתם, וטוענת, כי זכותם לחיות בארץ אבותיהם, להצטרף אל עמם, לדבר בשפתם, אפילו אם אין הם מצטרפים למפלגה הקומוניסטית או למפלגה שמאלית אחרת בישראל.

די בכך, שהם רוצים לחיות בקרב עמם ולפעול בתוכו, אומרת האם בסרט.

מפ"ם תתייצב בשמה ובדיגלה לבחירות ● עמוד 2
ארנו קלארספלד הוכה ע"י בריוני להי"פן ● עמוד 3
שמיר: לא תהיה ועידה בינלאומית ● עמוד 3
הישג למפ"ם בהסתדרות הציונית בארגנטינה ● עמוד 4
פרוצה נרצחה בת"א – עוברה ניצל ● עמוד 19
מצוד אחר מחבלים שנמלטו מכלא נפחא ● עמוד 19
התפטר ועד עובדי מספנות ישראל ● עמוד 19
הרצוג יגלם תפקיד המלך ב„מעמד הקהל" ● עמוד 17

שמיר נתן אישורו למיזכר הבנה בין הליכוד לאש"ף שניסחו עמירב וחוסייני

המיזכר– ראשון מסוגו– הושלם ב־26 באוגוסט לאחר שובו של שמיר מרומניה ● קובע הכרה הדדית של אש"ף וישראל בזכות ההגדרה העצמית של שני העמים במולדת המשותפת; מבטיח אוטונומיה בעלת סממנים ממלכתיים לפלשתינים והקפאת ההתנחלויות. עם פתיחת המו"מ; גם אולמרט, מרידור וצחי הנגבי ידעו עליו ● המתווך בפרשה, דוד איש־שלום, שחשף את דבר המיזכר גרם, כנראה, להתנערות ראש־הממשלה ממנו ולהטחת האשמות ביוזמים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ראש־הממשלה יצחק שמיר עקב אחר המגעים בין משה עמירב לפייצל חוסייני, ואולי אף השתתף בניסוח מיזכר ההבנה, וראשון מסוגו, בין הליכוד לבין אש"ף, שהושלם ב־26 באוגוסט, לאחר שובו מרומניה. כתבנו אומר כי מיזכר ההבנה הזה כולל ככל הנראה הכרה הדדית של אש"ף ושל ישראל בזכות ההגדרה העצמית של שני העמים במולדת המשותפת. כמו כן קובע המסמך כי אי־אפשר להתעלם מאש"ף ומן הליכוד בתהליך המדיני. ייתכן כי המסמך הזה מכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים ממזרח לירדן, המעניק להם אוטונומיה רחבה בעלת סממנים ממלכתיים ממערב לירדן.

מיזכר ההבנה: ליכוד־אש"ף

עוד נאמר במזכר כי ההתנחלויות יישארו במקומן, אבל יוקפאו. המשא־ומתן בין אש"ף לישראל, לכשייפתח, יתנהל בשני שלבים

(סוף בעמוד 4)

סרבני השלום

לקראת ראש־השנה בישר ראש־הממשלה יצחק שמיר כי כל עוד הוא יעמוד בראשות הממשלה, לא תתקיים שום ועידה בינלאומית בנושא השלום הישראלי ערבי. מאחר שהמו"מ במסגרת בינלאומית כלשהי נראית כיום כדרך יחידה להשגת הסכם שלום, פירושה של הודעת שמיר כי כל עוד הוא יעמוד בראשות הממשלה בישראל, לא תהיה שום התקדמות לשלום, ומצב המלחמה יונצח, על הסיכונים הכרוכים בכך. שמיר אינו משתכנע מהערכות המומחים כי כדאי ורצוי לישראל לנהל מו"מ כיום ולא לאחר סיום מלחמת עירק־אירן וארועים אפשריים אחרים בעתיד. שמיר, שכידוע. פועל בכל בעייה בהשראה אלוהית בלבד, מבלי להתחשב בדעות מומחים ואף בדעות יועציו בכלל זה מתמיד בעמדתו כסרבן־שלום.

שמיר אינו היחיד במחנה סרבני השלום. גורמים כאלה קיימים במחנהו של שמיר ובמחנה הקיצוניים הפלשתינים. הלינץ הציבורי שנערך בחבר מרכז חירות משה עמירב והמכות שספג ד"ר סרי נוסייבה באוניברסיטת ביר־זית, מוכיחים כי סרבני השלום בשני המחנות, אינם בוחלים בשום אמצעי לשם עצירת התהליך ההכרחי והבלתי נמנע. נציג הקנאים בליכוד, ממחנהו של שרון, כהן־אבידוב, דורש לסלק מתנועת החירות את עמירב, אולמרט, ודן מרידור, בגלל ניסיון חסוני למצוא קשר עם נציגים אותנטיים של העם הפלשתיני; גם בן־שיחו, נוסייבה, ספג מכות בגלל אותה פגישה. כזכור אישים פלשתינים בהנהגת אש"ף שחיפשו הידברות עם ישראל, הפכו לקורבנות גם בעבר.

ההידברות וההסכמה העקרונית שהושגה בין שתי מעצמות־העל והסיכוי והאפשרות שהידברות כזאת תשתרע ותקיף סכסוכים אזוריים, ובמיוחד את הסכסוך הישראלי־ערבי במזרח־התיכון, אינו מאיז את ראשי הליכוד מעמדתם הנוקשה והבלתי פשרנית. הם מעדיפים להישאר מחוץ למעגל של תהליכי ההידברות וההסכם, ואולי אף מעדיפים שהסכם כלשהו ייכפה עליהם, כי כפייה תמנע מהם את הצורך להודות בכשלון מדיניותם.

על תושבי ישראל להתייחס ברצינות להצהרותיו של שמיר, שהשארת התפקיד של ראשות הממשלה בידיו, תימנע את תהליך השלום. הצהרה זו אינה מותירה ברירה בידי תושבי ישראל המעוניינים בהפסקת המלחמה, בהפסקת ההרג ואלפי קורבנות נוספים משני הצדדים – אלא לגרום להעברתו של שמיר מתפקידו זה.

הנסיון של דוד לוי לארגן גוש לאומי מלוכד למען המשך הסטטוס־קוו של המלחמה הנצחית, מחדד את הברירה הזו בין שני מחנות מוגדרים בציבור הישראלי – מחנה המלחמה האינסופית מול מחנה השלום.

תגובות אלימות – מילולית ופיסית – של הקיצונים בשני הצדדים

ב„חרות" תובעים לסלק עמירב מהמפלגה; ד"ר נוסייבה הוכה באוניברסיטת ביר־זית

ח"כ כהן־אבידוב תבע לכנס מזכירות „חרות" ולהסיק המסקנות ביחס לעמירב ● תקף גם „האולמרטים והמרידורים" ● שמיר: עמירב נתפס לקלות דעת — ברור שבהשקפותיו אינו חבר „חרות" ● שריד גינה הסטודנטים שתקפו ד"ר נוסייבה: עליכם ללמוד פרק בדמוקרטיה

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

פרשת מגעיו של חבר מרכז ה„חרות" משה עמירב, עם פלשתינאים המקורבים לאש"ף, תגיע היום לדיון במזכירות „חרות" לאחר שח"כ מאיר כהן־אבידוב פנה במברק ליו"ר המזכירות, משה ארנס, ודרש בחריפות לדון בעניין, ולהסיק מסקנות כלפי עמירב ולסלק אותו מן המפלגה.

רה"מ יצחק שמיר הגיב אתמול פעם נוספת למגעיו של עמירב עם פלשתינאים וביניהם פייסל חוסייני.

(סוף בעמוד 2)

ד"ר משה עמירב

ד"ר סרי נוסייבה

מאת מנחם ענברי כתב „על המשמר"

ד"ר סרי נוסייבה מאוניברסיטת ביר־זית הוכה אתמול מכות נמרצות בידי ארבעה רעולי פנים לאחר שסיים הרצאה באוניברסיטה. תלמידה שניסתה לחלץ אותו הוכתה גם היא. ד"ר נוסייבה נפצע בראשו ובגפיו וקיבל טיפול בבית החולים „מקאסד". אחר־כך בבית החולים הצרפתי במזרח ירושלים ושוחרר לביתו.

על נסיבות התקיפה נודע כי ד"ר נוסייבה ניסה להמלט מידי תוקפיו

(סוף בעמוד 2)

מלה בסלע / „סוף שבוע" – מעריב

התפוח והעץ

יאיר לפיד לא נפל רחוק מן העץ. תפוחים כידוע נושרים מן העץ כאשר הם מבשילים ואינם ראויים למאכל. טומי לפיד, פובליציסט מוכשר, היה המזכיר הכללי (כן כן) של מפלגת המרכז מנוחתה עדן. האבא מתעב כל מה שריח של סוציליזם, הסתדרות, ועד עובדים, שיתוף ושיוויון נודף ממנו. הבן נחת ממש ליד הגזע של האבא. כוה קטן וכבר שונא כל מה שאבא שונא.

יאיר לפיד

במוסף „סופשבוע" של „מעריב" בעריכתו המעולה של צבי לביא ובהשתתפותן של כמה מהעיתונאיות היותר מוכשרות בארץ (מיכל קפרא, תלמה אדמון נורית ברצקי ועוד) לא התאפק הלפיד הצעיר וכמאמר שכולו שיר הלל חנפני לאיזה מיליארדר מזרקן (ישראלי לשעבר) כתב על הערך הכספי (שהוא אגב מופרך מיסודו אבל את ההסבר לכך אני מותיר לעורר שורר או לדוד ליפקין, שיסבירו למר לפיד הצעיר מדוע) של האיש ומיד הוסיף את המשפט הבא: „צריך להיות צבוע, או מתחסד או סוציאליסט — או שלושתם, בשביל לומר שזה לא מעניין". זה מעניין ועוד איך זה מעניין, כיצד איש עסקים, אפילו לא תעשיין, זוכה לכתבה נלהבת כל כך בעיתון ישראלי הרואה את עצמו כציוני. איש עסקים המסרב להשקיע כאן ולו פרוטה אחת אבל מוכן לתת נדבות (וגם הן מוכרות לצורכי מס־הכנסה של ארה"ב). אם אני מבין נכון מהי ציונות זה בדיוק ההיפך הגמור ממנה. זה לא הפריע כהוא־זה ללפיד הצעיר וזה גם השתלב לא רע במוסף שכלל עמוד שלם על הבת ה„ציונית" של תד אריסון, כתבה צבעונית על יורדת שהייתה מלכת יופי בשם רונית רינת־וינטראוב ורשימה מעריצה על המיליארדר היהודי סריל סטיין. מאז איבד „מעריב" את הלוגו העיתון הנפוץ ביותר במדינה הוא מחפש לוגו חדש אני מוכן להציע לו אחר, בחינם: לירידה, להערצת העשירים ולחיים משוגעים עדיפות ללוס אנג'לס או מיאמי.

לוי מורב

מדף / איידס

פצצת איידס ממולכדת

ז'ולייט (שם בדוי), „למה אני?"; מצרפתית: אורית נטלרן (הוצאת מודן, ספטמבר 1987; 158 עמודים)

למספרת, ז'ולייט, יש פינה פוליטית פופולרית בתחנת רדיו. היא יפה מאד, נטולת מעצורים ותאבת־מין. היא מגלה שהיא נושאת את נגיף האיידס והופכת, מנעת ביזוי שנאת גברים עזה, לפצצה נקבית ממולכדת: היא שוכבת עם גרורים של זכרים כדי להדביק אותם במחלה.

הספר הזה, קריא מאוד ועתיר זיונים, צריך להימדד בשלושה קריטריונים: האיכותי, האיידסי והפמיניסטי. אם בספרות־מופת חשקתם — עזבו את הספר הזה. יש שם אוסף רמויות דלילות וסטריאוטיפיות הפועלות מתוך מניעים לא נהירים ומשמיעות מונולוגים מביכים בפשטנותם.

בקריטריון האיידס הספר הזה עומר בכבוד: הוא גורם לנו לחוש חרטה עזה על כל משוגות נעורינו, מתחיל לתוכנו פאניקה קלה וגורם לנו להישבע שבועת־אמונים להיות מונוגמיים לעולם ועד.

פמיניזם: הספר הוא יצור כלאיים פסבדו־פמיניסטי מן הסוג שהפך נפוץ מאד באחרונה. ז'ולייט היא גם שכבנית נטולת מעצורים הזקוקה נואשות לגברים, וגם שונאת גברים. פמיניסטית היא בטח לא. גופה ומיניותה הם החמצן שלה, המכשירים שלה. אין לה שמץ מודעות נשית מעמדית, תנאי הכרחי לפמיניזם. גם האיידס לא עושה לה את זה. האיידס רק מחבל לה בכלי העבודה המיניים שלה, וכמובן גם מאמלל אותה. לא יותר מזה.

הרהור: לז'ולייט היו המוני סקופים משרים ואישים בממשל. בלילה בילתה במיטותיהם, ובבוקר קיבלה ידיעה בלעדית. הסידור הזה, מתורגם מצרפתית, נשמע לא רע בעיקרון, אבל איפה ז'ולייט ואיפה אנחנו. איפה שריה עתירי הדמיון של ז'ולייט ואיפה שרינו הרופסים. בהוויות הפרועות ביותר קשה לחשוב על עיתונאית ישראלית שתסכים להיכנס למיטה עם שר משרי ממשלתנו. ואפילו תמורת סקופ חייה.

שלי יחימוביץ'

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

„המשמר" בשטח / משכן הנשיא

נמצאה נוסחה גואלת

אילו היה הדבר תלוי בח"כ מיכאל איתן, איש המחנה הלאומי, לא היה נערך אתמול בבית הנשיא הטקס הממלכתי לפתיחת אירועי שנת הארבעים למדינה.

לפני הטקס חילק איתן כרוז למתעניינים, וקרא להם לא לחתום, משום שבמגילה כלולה התחייבות „לשתף פעולה עם האו"ם למען ביצוע החלטת החלוקה מכ"ט בנובמבר 1947". אנה היינו באים אלמלא הזכיר ח"כ איתן לכולי עלמא, כי „תוכנית החלוקה איבדה כל תוקף מוסרי משפטי ומדיני"? על המערך והשמאל אפשר להאמין הכל. הם עוד עלולים לתמוך בתוכנית החלוקה, או למיצער לייחס לה תוקף.

השיך אמין טריף והרב מרדכי אליהו – לא הוזהו אך חתמו על עקרונות

אבל ממש ברגע האחרון, כן, ממש ברגע האחרון, נמצאה הנוסחה הגואלת: במקום לחתום חתימת הזדהות עם המגילה הסכים שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, כי הנשיא חיים הרצוג יקרא לנאספים לחתום על הזדהות עם עקרונות המגילה. אנחת רווחה פרצה מפי כל גדולי האומה: ח"כ מיכאל איתן הסכים לחתום והסיר את התנגדותו לטקס.

יוסי ידין חור וקרא את מגילת העצמאות מיום ו', ה' באייר תש"ח, 14 במאי 1947. הוא עשה זאת בקול גדול, כדי לשכנע. הנשיא נאם על מדינת ישראל גאה והזכיר את הנביאים, את השלום, את אמין שריף ואת הרב מרדכי אליהו, יורשו של גורן עלי אדמות. חתמו שרים וח"כים, ראשי צה"ל והמשטרה. הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

להתראות בממשלת האחדות הלאומית, ו/או בהפגנות השכת.

יצחק שור

ציורמצב

שפופרת / עופרה חזה

כדורגל זה בדם

עופרה חזה הצטרפה במפתיע לצוות כתבי הספורט של עיתון „מעריב", כמסקרת משחקי כדורגל מן השורה הראשונה.

מה פתאום כדורגל, מה נכנס בך?

בכלל לא פתאום. כדורגל אצלי זה בדם. מילדות. תמיד הלכתי למשחקים. האחים שלי היו הולכים ואני איתם. כשרק יש לי פנאי אני הולכת לראות משחקים. אני אוהדת ותיקה.

של איזה קבוצה?

בני־יהודה — כי היא קבוצת הבית שלי מילדות. אבל עכשיו גם של יהוד, כי זה המקום שבו אני גרה היום. קשה להחליט...

ואת מבינה משהו בכדורגל?

איזו שאלה, אמרתי לך יש לי הרבה ניסיון.

אף אחד לא דחף אותך או דרך עליך שם?

לא. הרגשתי מצוין, לא היו שום בעיות מהסוג הזה.

הלכת עם שומרים?

מה פתאום, הלכתי עם חברים. בכיף.

ואיך הרגשת עם הקללות?

זה קצת הפריע לי אישית, אבל זה חלק מהעניין. אוהדים מתלהבים. אין מה לעשות.

ואת?

גם אני לפעמים נסחפת.

וצועקת?

כן, גם צועקת.

השופט בן זונה...?

חס וחלילה. זה אף פעם לא. מה חזק יותר — תשואות במגרש או מחיאות־כפיים של קהל באולם?

באולם. כי שם כולם מריעים ובמגרש בכל פעם רק חצי...

איזה שחקן את מעריצה?

לא מעריצה, מעריכה כדורגלנים טובים כמו אלי אוחנה.

ומרדונה?

מראדונה. איזו שאלה. את ממש בעניינים. אמרתי לך.

יש חשש שתעשי הסבה לעיתונות?

לא, שום חשש. כבר הרגעתי את כולם.

עופרה חזה

מה את רוצה לאחל לבני־יהודה?

לא רק להם, לכל עם ישראל. גמר חתימה טובה וצום קל.

ורד לוי

נרדפי־חוק / קטין

ליל סיוטים

באמצע שיעור ההתעמלות של ע. באו השוטרים. הם רצו לעצור אותו, אבל המנהל התנגד בתוקף, לכן הזמינו אותו לחקירה. בפעם הראשונה בחייו בא לתחנת משטרה, ושם החל הסיוט.

צרותיו של ע., תלמיד יא' בן 16, החלו כשהטוסטוס של מורתו נגנב. חברה של חברה של המורה סיפרה שנרמה לה שהבחינה בע. נוהג בטוסטוס. המורה התלוננה במשטרה. במשטרת רימונה לא נתנו לו להתקשר להוריו. הוא כמה ואמר שהוא מחה. השוטרים קראו לו שקרן ואיימו שיכו אותו. אחר כך כבלו אותו בידיו וברגליו אל אסיר אחר, מבוגר. הפרה גסה ובוטה של הוראות קיימות בעניין מעצרי קטינים. בלילה העבירו אותו לבית המעצר של משטרת באר־שבע.

ההורים כמעט יצאו מדעתם מרוב חרדה. הם לא ידעו לאן נעלם הילד. רק בבוקר נודע להם שנעצר. שוטרי רימונה לא זכרו איפה בדיוק נמצא הילד, אבל הסבירו לאב שכדאי שישכנע את בנו להודות בגנבה. בינתיים שוחרר הנער, בלי שיובא אפילו בפני שופט.

לע. יש הורים שלא ישתקו למשטרת רימונה על ליל הסיוטים שעשתה לבנם. שר המשטרה, חיים ברלב, בודק כעת את נסיבות המקרה. אבל, יש מן הסתם ילדים אחרים שלא זכו להורים הללו. הוריהם לא מפקפקים בכוח המימסד ובצדקתו ואומרים תודה כשמשחררים את בנם.

שלי יחימוביץ'

רגע בעיר/דיבורים

שיגעון

— יו את מי שרואים! אורליו!
— מ'נשמע? מה העניינים?
— שיגעון!
— מ'נשמע? עשית סילסול?
— לא, רק צבעתי. איך זה?
— שיגעון! מה העניינים?
— שיגעון!
— לאן ת'נוסעת?
— ת'תיתקווה.
— גם אני! שיגעון!
— או מה העניינים? מ'נשמע?
— שיגעון! איך הלאק הזה?
— שיגעון! עשית מניקור?
— דורה שלי עושה לי
— שיגעון!
— מ'נשמע? מה העניינים? שמעת שטלי מתחתנת?
— שיגעון!

כשהן יורדות מן האוטובוס משתרר כוה שקט — שיגעון!

מרים פרנקל

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים היום, יום ב' 21.9.87
שעה 16.00 ב„צוותא", ת"א

על סדר היום: 1. סקירת מאורעות מדיניים מרכזיים
2. ועידת המפלגה
3. ירושלים – ציונות וחילוניות

החברים מתבקשים לדייק

ח"כ גרנות: מפ"ם תתייצב בשמה ובדיגלה בבחירות לכנסת הבאה

חזן: הקשר ההיסטורי בין מפ"ם לקיבוץ הארצי יימשך גם בעתיד ● בישיבת המרכז נתקבלה הצעת המזכירות לכנס הוועידה ה־10 — כנס ראשון ייערך במארס 88' ● הוצע להצעיר גיל החברים ולקבל צעירים בני 17

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות אמר, כי אין שום סיבה להציב סימן שאלה על התייצבותה של מפ"ם בשמה ובדיגלה בבחירות לכנסת הבאה, וקרא לרכז את המאמץ לליכוד ואיחוד הכוחות של המפלגה, ולהימנע מוויכוחים מיותרים.

הדברים נאמרו בישיבת מרכז מפ"ם שבה נתקבלו אתמול הצעות המזכירות לכינוס הוועידה ה־10 של המפלגה, אשר מושבה הראשון יתקיים בחודש מארס 88'.

הצערת גיל החברים

המושב השני של הוועידה יתקיים לאחר הבחירות לכנסת, ובו ייבחרו המוסדות החדשים. כמו כן אישר המרכז את ההצעות לרכישת תו הוועידה בשיעור 10 ש"ח לחבר. המרכז גם קיבל את ההצעה להוריד את גיל החברות במפלגה ל־17, והטיל על הריכוז לקיים דיון מיוחד עם הנהגת השומר־הצעיר על השלכותיה של ההחלטה על התנועה ועל אופן מימושה.

מזכיר המרכז חנן ארז, הדגיש בדבריו את ההכנות לוועידה באמצעות ועדות מכינות, שיעבדו את הנושאים שיידונו בוועידה במתכונת של "ספר הוועידה". הוא גם מסר לוח זמנים של כל ההכנות.

במהלך הדיון נשמעו קולות שונים לגבי מתכונתה של הוועידה ודיוניה, וכן לגבי עיתויה.

להבליט התופעה העצמאית

חלק מהחברים הדגיש במיוחד את הצורך להבליט את הופעתה העצמאית של מפ"ם בבחירות. חבר אחר הציע להחליף את שמה של מפ"ם. בדיון הושמעה גם דאגה ממצבה של מפ"ם בסקרי דעת הקהל, ומסיכוייה בבחירות, אשר רבים הדגישו כי יהיו הפעם גורליות, והקשות ביותר שהיו למפ"ם.

חזן: קשרי מפ"ם והקבה"א

יעקב חזן שסיכם את הדיון אמר, כי לצערו הרב יש היום רק מפלגה ציונית סוציאליסטית אחת, והיא מפ"ם. הוא דחה את האשליה, כי ניתן להטעות את הציבור בשמות חדשים. חזן הדגיש את הקשר האמיץ בין הקיבוץ הארצי ומפ"ם, והביע אמון, כי קשר הסטורי זה יימשך גם בעתיד, וכי הוא חשוב גם לקיבוץ הארצי וגם למפ"ם.

בראשית הישיבה מסר הייני ברונשטיין על הצלחת מפ"ם בבחירות לקונגרס היהודי בארגנטינה. רשימת מפ"ם הגדילה גם את כוחה ממנדט אחד בבחירות הקודמות ל־4 מנדטים.

המשכים

בחירות תובעים לסלק

מאת דורית גפן (המשך מעמוד ראשון)

ואמר בראיון לטלוויזיה כי עמירב "פעל מתוך טפשות או תמימות והסתבך בשיחות עם אנשי אש"ף מבלי להתייעץ ולשאול אף אחד."

שמיר: אינו חבר חרות

שמיר אמר כי ברור שבהשקפותיו עמירב אינו חבר חרות והליכוד, וכי הוא בעצמו יוציא את המסקנות. שמיר הדגיש כי אף אחד ב"חרות" ובליכוד לא היה בסוד מגעיו של עמירב ולא ידע עליהם והזכיר את המכתב ששלח לו עמירב ואשר בו כתב כי עשה זאת על דעת עצמו וכי ברגע האחרון נרתע מלנסוע לערפאת.

רה"מ אמר כי למגעיו של עמירב אין כל משמעות וכי זהו מקרה יוצא דופן. מדובר בחבר מרכז אחד מבין אלפיים, וכנראה שהוא מתחרט ואם הוא לא מתחרט הוא כנראה יתחרט מחר — אמר שמיר בהוסיפו כי אף פעם לא יהיה מו"מ עם אש"ף.

"האולמרטים והמרידורים"

אתמול לפנה"צ תקף ח"כ כהן אבידור לא רק את עמירב אלא גם את האולמרטים והמרידורים שתמכו במגעיו. דברים אלה עוררו תגובות חריפות מצד ח"כ אולמרט, במיוחד לגבי דברי אבידור־הכהן אשר אמר כי אינו מוכן לשבת במפלגה אחת עם אנשים כאלה. אמש, בעימות שהיה בין כהן־אבידור לאולמרט בטלוויזיה, אמר אולמרט כי עמדתו ועמדת מרידור היתה והינה שאין לנהל מגעים עם אש"ף וכי כאשר נודע להם בדיעבד, שעמירב קיים מגע עם איש אש"ף הם אמרו לו שזה בלתי נסבל ומעשה של חוסר אחריות. הוא הגדיר את דברי כהן־אבידור עליו ועל מרידור כטענה חסרת שחר והוא הזכיר שהם שניהם היו בין יוזמי החוק לאיסור מגעים עם אנשי אש"ף.

על כך הגיב כהן־אבידור כי אמר מה שאמר לאחר מה שקרא בעתונות, אך הוא שמח לשמוע מאולמרט שהוא נגד מהלכי עמירב ודעתו נחה מכך. כתבתנו מציינת כי ייתכן מאוד שבישיבת המזכירות היום תועלה תביעה להעמיד את משה עמירב למשפט לביה"ד התנועתי. יש לציין כי לא מכבר נאלץ חבר מרכז אחר של תנועת החרות, אריה נאור, לעזוב את המפלגה לאחר שהוגשה נגדו תביעה בביה"ד התנועתי על תמיכתו ברעיון הוועידה הבינ"ל.

מאת מנחם ענברי (המשך מעמוד ראשון)

והגיע למעלית, ואולם הארבעה הדביקו אותו, משכו אותו מתוך המעלית והיכו בו באלות ובמוטות ברזל.

שוחח עם עמירב

נוסייבה היה קשור במגעים בין הליכוד לבין אש"ף ונועד במהלך המגעים האלה באופן שוטף עם איש הליכוד משה עמירב ופעיל השלום דוד איש־שלום. על רקע זה פורסמו נגדו כרוזים באוניברסיטה מטעם החזית העממית והאגף הרדיקלי בפת"ח. ייתכן כי התוקפים משתייכים לאחת הקבוצות האלה.

כתבנו אומר כי המתח באוניברסיטאות בין ארגוני השמאל הרדיקאלי לבין תומכי ערפאת גאה לאחר שערפאת הודיע בג'נווה על קבלת החלטות מועצת הבטחון 242 והדברים מתקרבים לפיצוץ לאחר שנודעו המגעים בין הליכוד לערפאת.

היום מסיבת עתונאים

הבוקר תתקיים במזרח ירושלים מסיבת עתונאים ובה ישתתפו ד"ר נוסייבה ותומך אש"ף אחר שהשתתף במגעים עם הליכוד, סלאח זוהייקה, שהוא עורך היומון א־שעב, וקרוב לוודאי שהם ימסרו את גירסתם על המגעים עם הליכוד.

שריד מגנה

יוסי שריד (ר"צ) גינה אתמול בחריפות רבה את הסטודנטים במכללת בית־זית שתקפו באכזריות את ד"ר סרי נוסייבה.

במברק להנהלת המכללה ולאגודת הסטודנטים מציין שריד כי לא יזיק לכמה תלמידים במקום ללמוד פרק יסוד בדמוקרטיה. "אי אפשר רק לתבוע מישראל התנהגות סובלנית ונאורה מצידה "וכו בזמן, מצידכם, לנהוג בתוקפנות ובאלימות כלפי מי שחושב קצת אחרת. הסטודנטים האלה בבריונותם עשו יד אחת עם בריוני היהודים, ואגב כך עשו שירות רב למאבקו של העם הערבי הפלשתינאי למימוש זכויותיו".

ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום מגנה בחריפות את הפגיעה בד"ר סרי נוסייבה, ואומר כי מבצעי מעשה נפשע זה נימנים על מחנה אויבי השלום, המנסים להנציח את הסכסוך בין ישראל ובין הפלשתינים ולהקשות על דרכם של מבקשי השלום בשני הצדדים.

(עתים)

המפד"ל דוחה הצעת השר לוי להצטרף לחזית לאומית

המזכיר הכללי של המפד"ל שאול יהלום אומר כי המפד"ל לא תצטרף לכל גוש או חזית או לכל מפלגה אחרת לקראת הבחירות לכנסת.

"התנועה הדתית לאומית שמרה מאז ומתמיד על ייחודה ועל עצמאותה כמפלגה המבוססת על השילוב של תורה עם ציונות במדינת ישראל ועמדותיה הן עצמאיות וייחודיות. הציונות הדתית על פי הגדרתה היא זרם רעיוני עצמאי ועקרונותיה מבוססים על תורת ישראל ולא על אידיאולוגיה של גוש מפלגתי כלשהו." דבריו של יהלום נאמרו בתגובה להצעתו של סגן ראש הממשלה דוד לוי שקרא להקים חזית לאומית שתרוץ כרשימה מאוחדת בבחירות הבאות לכנסת.

עוד הזכיר שאול יהלום כי גם בממשלת האחדות הלאומית המפד"ל היא המפלגה היחידה שאינה משתייכת לאף אחד מבין הגושים המרכיבים את הממשלה, וזאת בניגוד למפלגות הדתיות האחרות ש"ס ואגודת ישראל הקשורות בהסכם עם גוש הליכוד.

(עשית)

רייגן: ארה"ב תמשיך לפעול לשלום במזה"ת

מרכז האו"ם. — הנשיא רייגן הכריז אתמול בנאומו בעצרת האו"ם, כי ארה"ב תמשיך לחיות "שותפה פעילה" במאמצים להשכנת שלום במזרח התיכון.

הוא לא הזכיר ועידת שלום בינלאומית או את יוזמתו־הוא, מן ה־1 בספטמבר 1982.

כפי שעשה בעצרת האו"ם אשתקד, גינה רייגן כ"מבישה" את ההחלטה, המשווה את הציונות לגזענות, שאושרה בעצרת לפני 12 שנה. הוא אמר, כי הצהרה זו היתה הפרה של מגילת האו"ם ופגיעה בהצהרה האוניברסלית של זכויות־האדם.

(עטפ"א)

לקראת שידור

סטריאוטיפים מיניים

"חזרתי הביתה. אבל אף אחד לא היה בבית, כי הבת משרתת בסדיר בלבנון, אשתי במילואים שם, ובכלל, אין לה אף פעם זמן בשבילי, כי היא גם החזנית של בית־הכנסת" — כך תיאר ילד מבית־ספר דתי, בעולם ההפוך של סדנת תיאטרון "אגדה חדשה", את יחסי הגומלין במשפחתו.

הסדנאות העוסקות בסטריאוטיפים מיניים, משתתפות את הילדים, שראו את המחזה, הקרוי אף הוא "אגדה חדשה" וזוכה בהצלחה רבה.

אומרת המחזאית גיל הר־אבן: "התרבות שלנו רוויה כל כך בסטריאוטיפים ובתפקידים מיניים, שאם נסלק אותם, ניטול ממנה כמעט כל דבר תרבותי שמוכר לנו. זה די מפחיד, כי אף אחד איננו רוצה לחיות בתרבות של אספרנטו. מאידך גיסא, קיימת, לפחות אצלי, שאיפה חזקה לשוויוניות, ורצון לעורר אצל גברים ונשים גם יחד מודעות להתנייה התרבותית הנעשית להם, ולהגדיל בכך את חופש־הבחירה שלהם."

הראיון עם גיל, ביתם של שולמית ואלוף הר־אבן ומחזאית בזכות עצמה, ישודר ביום ו' בגלי צה"ל, במסגרת סידרת תוכניות חדשה, שבה מנסה עדנה עברון לבדוק מה קורה לגברים ולנשים בעקבות המהפכה הפמיניסטית הישראלית.

המרואיינים הם זוגות דתיים וחילוניים, המספרים על חייהם המשותפים, שאינם מתנהלים לפי המתכונת המקובלת, או יחידים העוסקים בנושא מתוקף מקצועם.

כאמור, גלי צה"ל, יום ו', ראש־השנה, בשעה 19.00. אתי דונאל

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר מרדים 102-121, טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבנור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

"טארום" ו"איירופלוט" נערכות להטסת יהודים סובייטים מבריה"מ לרומניה

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר" בשווייץ

ז'נבה. — בטאון הגולים הרומניים בצרפת "לופטה" (המאבק) טוען בגליונו האחרון שנעשות הכנות להטסת יהודים סובייטים לישראל דרך רומניה, והבטאון מדגיש שהידיעה באה ממקור סובייטי, שידור רדיו מוסקווה ברומנית. לפי "לופטה", מסר רדיו מוסקווה בשפה הרומנית כי עומדים להשלים בקרוב הכשרת שני קווי תעופה חדשים לחברות "טארום" ו"איירופלוט", בנתיבים מוסקווה — קונסטנצה — קייב — קונסטנצה, כאשר בכל כיוון יהיו 3 טיסות שבועיות.

"היות ושתי חברות התעופה כבר טסות 3 פעמים בשבוע בקו בוקרשט־מוסקווה, ואשתקד הטיס איירופלוט רק 30,000 איש בקו זה (פחות מ־100 נוסע לכל טיסה), הרי נשאלת השאלה מדוע יש צורך להכפיל את כושר התובלה, ומדוע היתוספו קייב וקונסטנצה לנתיבים" — כותב "לופטה".

מסקנת העלון היא שמתקבל מאוד על הדעת שהדבר קשור להעברת יהודים סובייטיים לישראל דרך רומניה. כידוע, קונסטנצה היא עיר הנמל העיקרית של רומניה ליד הים השחור, ולאורך החוף נמצאות מספר רב של עיירות נופש. "לופטה" מוסיף שייתכן מאד שלאחר סיום עונת התיירות, בבתי־המלון של עיירות נופש אלו, יוכלו לשכן בהם יהודים סובייטיים שיוטסו לקונסטנצה במעבר לישראל.

השמרנים בבריטניה: לא נוכל למנוע הופעת לה־פן

מאת דפנה ורדי כתבתנו בבריטניה

לונדון. — יו"ר המפלגה השמרנית בבריטניה, נורמן טביט, אמר אתמול, כי למפלגה אין כל אפשרות למנוע את הופעתו של ז'אן מארי לה־פן, שהוזמן להרצות בפני אסיפת־שוליים בזמן הכינוס השנתי של המפלגה. עם זאת, הביע תקווה, כי הנציגים בכינוס לא ימצאו ענין בהרצאתו של לה־פן, ו"ימצאו דרך טובה לנצל את זמנם."

שר הפנים שוקל

טביט חזר והדגיש, כי לה־פן לא הוזמן על־ידי המפלגה ואינו שייך למפלגה צרפתית שעימה יש למפלגה השמרנית קשרים הדוקים. הוא הוסיף, כי אם יבקש לה־פן להשתתף בכינוס המפלגה, תידחה בקשתו, כפי שנדחתה בקשה קודמת שלו להגיע לכינוס כמשקיף.

שר הפנים הבריטי, דוגלאס הרד, אמר, כי הוא שוקל פניות מצד כמה חברי פרלמנט, שביקשו למנוע את כניסתו של לה־פן לבריטניה.

היהודי שהזמין מסרב לבטל

סר ארתור שרמן, איש המפלגה השמרנית, יהודי, (היה כותב הנאומים של מרגרט תאצ'ר, וכתב "הארץ", ו"ידיעות אחרונות"), שהיה זה שהזמין את לה־פן למיפגש, חזר והבהיר, כי אין בכוונתו לבטל את ההזמנה. הוא נימק את החלטתו בטענה לחופש ביטוי. הוא הוסיף, כי חשוב לשמוע את נקודות המבט של לה־פן ולא לדחוק אותו אל השוליים, וחשוב לקיים את הדיאלוג האינטלקטואלי בנושא השואה ותאי־הגזים. לדבריו, הסוציאליסטים והקומוניסטים הצרפתים מנסים להציג את לה־פן באור שלילי.

"היהודים", אמר סר ארתור שרמן, "מתו על קידוש השם, ואילו אנשי האס.אס הצעירים היו גם הם קורבנות של היטלר, בכך שמתו כמפלצות ויילכו לגיהנום — אם יש מקום כזה".

הננו מודיעים בצער רב על מותו של
זליג קליימן
(אבא של שושנה רוזנבלום)
ההלוויה תתקיים היום יום שלישי ה־22.9.87
בשעה 15.00
המשפחה
ובית עין־השופט

למשפחת דורון (ספקטור)
משתתפים בצערכם הגדול על מות
יקירכם וחברנו היקר
אמנון דורון (פוקה) ז"ל
קרינסקי חוה ואברשה — זינה ויוסף ברנשטיין
ספקטור רעיה ויוסף — סימה וסיומה להמן
אידה ויחזקאל מילרוד — רחל רסקל
גיטה ובומה ברנשטיין — פולה וזאב צקרינג

אהוב לבנו, היקר לנו מכל
אמנון דורון (ספקטור)
איננו
ההלוויה תתקיים היום, יום ג' 22.9.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית־העלמין בצור־שלום
מסע ההלוויה ייצא מבית המשפחה ברח' איציק מאנגר 12, קרית־חיים המערבית, בשעה 2.30 אחה"צ
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
המשפחה המתאבלת

פרס בארה"ב: יהודי בריה"מ יהיו במוקד השיחה עם שווארדנאדזה

"הסובייטים מופתעים ממידת ההבנה הבלתי־רשמית בין ישראל למדינות ערביות מסויימות"

מאת דליה רפאל, כתבת "על המשמר" בארה"ב

ניו־יורק. — שר החוץ שמעון פרס יעלה את נושא יהדות בריה"מ במוקד שיחתו עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארדנאדזה, השבוע, בניו־יורק.

בשדה־התעופה בבוסטון, בהגיעו לביקור של 10 ימים בארה"ב, אמר פרס, כי לנושא זה חשיבות עליונה, מבחינתו.

עוד אמר, בהתייחסו לתהליך השלום במזה"ת, כי "הסובייטים מופתעים ממידת ההבנה הבלתי־רשמית בין ישראל למדינות ערביות מסוימות. הוא קרא לבריה"מ לנקוט מדיניות מאוזנת יותר באזורנו.

שלום ומלחמה

שר החוץ בירך את ארה"ב ובריה"מ על פריצת־הדרך לקראת השלמת ההסכם ביניהן לחיסול הטילים הגרעיניים לטווח קצר ובינוני, והביע הערכתו ל"רצון העמוק לשלום" של שני הצדדים.

פרס הוסיף, שגם אנו, במזה"ת, שואפים לסיים את מצב המלחמה ולהבטיח שלום לדורות הבאים, "אולם הדרך לשלום ארוכה יותר מהדרך למלחמה".

פרס הדגיש את חשיבות מעורבותה של ארה"ב בתהליך, שיהפוך את המזה"ת לאיזור של שלום. הוא הזכיר את המאמצים הנמשכים לכנס ועידת שלום בינלאומית, אך לא פירט בנושא.

פגישות עם שרי־החוץ

בהתייחסו לביקור האפיפיור בארה"ב, שהסתיים אתמול, ולדבריו באוזני מנהיגים יהודיים, שבהם יצא להגנת פיוס ה־12, שהיה האפיפיור בימי הנאצים, אמר פרס, כי אין הסכמה בינו לבין האפיפיור באשר לקודמו.

הערב יגיע פרס לניו־יורק כדי לקחת חלק בעצרת האו"ם, במהלכה ייפגש עם שרי־חוץ שונים. היום ייפגש עם שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, ועם שרי החוץ של בריטניה, ברזיל, דנמרק, הולנד ופולין. את הערב יקדיש למגבית המאוחדת ולמנהיגות היהודית בארה"ב.

שמיר: כל עוד אהיה ראש ממשלה — לא תהיה ועידה בינלאומית

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי כל עוד הוא ראש ממשלה לא תהיה ועידה בינלאומית. בן הודיע, כי אפילו ישנה אש"ף מדיניותו — לא יקויימו עמו מגעים. "אש"ף חייב להעלם מן המפה," אמר שמיר בדברו בפני תלמידים ברמת השרון.

רה"מ יצחק שמיר, נועד שלשום עם שר החוץ שמעון פרס, טרם צאתו לניו־יורק, לוועידת האו"ם, וסוכם לדבריו, כי ינהג כשר חוץ של ממשלה שלא החליטה על וועידה בינלאומית.

בתשובה לשאלות התלמידים אמר רה"מ, כי לשמעון פרס אין מנדט לחייב את מדינת ישראל לוועידה בינלאומית, וכל עוד אני רה"מ לא תהיה וועידה כזאת ולא נציע הפרדה או התנתקות של ישראל משטח כלשהו של ארץ ישראל.

בתשובה לשאלה אחרת, אמר רה"מ, כי וועידה בינלאומית היא תוכנית סובייטית בעיקרה והיא טובה לערבים ורעה לישראל. מוועידה כזאת נצא רק בריטוק אברים, אם הערבים ירצו בשלום הם יבואו גם למו"מ ישיר.

רה"מ אמר כי לא יהיה מו"מ עם אש"ף משום שהוא גורס כי שיחות עם אירגון כזה הם מעין כניעה.

תא"ל אפרים סנה נפרד מאישים בגדה:

מאת מנחם ענברי

ראש המינהל האזרחי היוצא, תת־אלוף אפרים סנה, ערך אתמול מסיבת פרידה לכמאה אישים פלשתינים, תומכי ירדן. בדברי פרידתו קבע, כי המאמצים לשיפור רמת החיים אינם יכולים לבוא במקום פתרון מדיני, וקרא להם ליטול יוזמה. הוא גינה את הטרור וקבע כי הוא פוגע גם בישראלים וגם בפלשתינים, ומלחמה לנו עמו עד חורמה.

לפני־כן נפרד תת־אלוף סנה גם מנציגי המתנחלים, ומכתבי יהודה ושומרון.

● גורלם של הלבנונים, "שיבואו לעזור לצבא הלובי" במלחמתו נגד צ'אד, "יהיה גורלם של שכירי־חרב", אם יילקחו בשבי — הודיעה אתמול שגרירות צ'אד בפאריז.

שרי מפלגת העבודה החליטו לתבוע הגדלת תקציב החינוך

פורום "שרינו" של מפלגת העבודה החליט לתבוע, במסגרת הדיונים התקציביים שיתקיימו בקרוב בממשלה על מסגרת תקציב המדינה לשנה הבאה, להגדיל את תקציב משרד החינוך והתרבות. ההחלטה נתקבלה בתום דיון שהתקיים בעקבות סקירתו של שר החינוך והתרבות יצחק נבון בישיבת "שרינו".

השר נבון דיווח בישיבה על פתיחת שנת הלימודים החדשה וניתח את השפעת הקיצוצים התקציביים שהיו בשנים האחרונות על מערכת החינוך והתרבות. השר הדגיש, כי לא רק שאין עוד לקצץ אפילו שקל אחד בתקציב אלא אף יש להגדילו כדי שמערכת החינוך תהיה מסוגלת להתמודד עם המשימות החינוכיות, החברתיות, הטכנולוגיות, המדעיות והתרבותיות המוטלות על שכמה.

שר החינוך גילה כי לפני כחצי שנה החליט שיתפטר מתפקידו אם יבוצע הקיצוץ שהחליטה עליו הממשלה. הוא הביע קורת־רוח מכך שלאחר מאבק שנמשך 4 חודשים הסכים שר האוצר להפחית בקיצוץ והמורים מצידם הסכימו לדחות בשנה תוספות שכר שאמורים היו לקבל וכך פחת הקיצוץ בכמחצית מכפי שתוכנן.

בשנת הכספים הבאה לא יסכים שר החינוך לכל קיצוץ וכבר הורה לאנשי משרדו להכין הצעת תקציב שתביא בחשבון את הגדלת התקציב.

שמעון פרס והשרים הביעו תמיכה מלאה בעמדתו של השר נבון ופרס הודיע כי יש להעמיד את מערכת החינוך בראש סולם העדיפויות ולהגדיל את תקציב החינוך כדי שיוחזרו לתלמידים לפחות חלק מהשעות שקוצצו.

הדגל נקוב הכדורים של "אקסודוס" שנלקח ע"י קצין בריטי הוחזר לישראל

יוצג לראשונה בכנס לציון 40 שנה לגירוש

תעודת המעפיל המיוחדת של מרדכי רוזמן מקיבוץ העוגן שהוענקה למעפילים במחנה המגורשים בפפנדורף, גרמניה, ב־1947

מאת י. גלילי, כתב "על המשמר" ועתי"ם

הדגל מנוקב הכדורים של ספינת המעפילים "אקסודוס" יוצג לראשונה בכנס לציון 40 שנה לפרשת "אקסודוס", שיערך בשבוע הבא בהיכל התרבות בתל־אביב. הדגל, שנלקח בזמן השתלטות הבריטים על האנייה, על ידי קצין מחיל הים המלכותי והגיע בדרך־לא־דרך למארגני הטקס, יימסר למפקד חיל־הים, האלוף אברהם בן שושן שיפקידו למשמרת במוזיאון חיל הים.

זאת מסרו במסיבת עיתונאים שנערכה בבית סוקולוב חברי הוועד המרכזי של מעפילי "אקסודוס" ומפקדיה ונציג מרכז ההסברה, המארגן את הכנס כפתיחה לחגיגות ה־40 של המדינה.

ב־28.9, יום הכנס בתל־אביב, תצא מחיפה ספינה קטנה ועליה בני נוער מארה"ב ואנשי "אקסודוס" ותשוט עד תל אביב כתזכורת קטנה לתלאותיה של "אקסודוס", שבסופו של דבר הוטבעה לפני 40 שנה.

ב־28 בספטמבר, לפני 40 שנה, ניסו 4500 ניצולי שואה, לחדור לארץ ישראל על הספינה "אקסודוס". הבריטים איתרו את הספינה, ולאחר מאבק, בו נהרגו ונפצעו כמה מעפילים הוחזרה הספינה, בליווי שש משחתות בריטיות, לאירופה, שם, לאחר שצרפת, משיקולים הומניטריים לא הסכימה לקבלה, הורדו המעפילים בגרמניה, הארץ ממנה ברחו. כשישים וחמש אניות מעפילים הצליחו להסתנן לגבולות הארץ במסגרת "עליה ב'", אולם דווקא "אקסודוס", שנכשלה במשימה זו, הפכה לשם נרדף למאבק חסר הפשרות לעליה ארצה ולהעפלה בלתי־ליגאלית.

ציונות ללא מרכאות

מרדכי רוזמן (חבר קיבוץ העוגן) שכונה על־ידי חבריו "מנהיג המעפילים" והעתונאי נח קליגר שעלה ל"אקסודוס", תיארו את האפוס של "אקסודוס" כ"ציונות ללא מרכאות" עת 4500 מעפילים זקנים, נשים הרות, נערים וילדים עמדו איתנים במאבקם נגד הצי הבריטי, שלא הצליח לשבור רוחו של "האספסוף היהודי", כהגדרת מפקדים בריטיים. מן הראוי, אמרו, שהיורדים מן הארץ כיום, ילמדו את סוד הכמיהה לארץ וההתערות בה. פרט למעטים שהורשו לרדת מן האניה, סיפרו, כולם נשארו בה, הצטרפו ללוחמים במלחמת־העצמאות והתערו במולדת החדשה.

קלרספלד הבן הוכה כאשר הפגין בכינוס שבו נאם לה־פן

ארנו קלרספלד, בנם של ביאטה וסרז', בבית־חולים שבו קיבל טיפול לאחר שהוכה בידי שומרי־ראשו של לה־פן, בהפגינו נגד הפשיסטים הניאו־נאציים. על חולצתו כתב: "לה־פן – נאצי". (צילום: איי.פי.)

מאת ארנון ימה, כתבנו בצרפת

"לה־פן נאצי" — בקריאה זו פרץ בנם של ביאטה וסרז' קלרספלד אל הבמה, במהלך נאומו של לה־פן לפני רבבת מיליטנטים, בחג המפלגה שלו, באולם ענקי בלה בורז'ה, ביום א'.

ארנו קלרספלד לבש חולצת טריקו ועליה הכתובת "לה־פן נאצי". כשעלה לבמה, הפסיק לה־פן לנאום. שומרי־הראש שלו התנפלו על קלרספלד הצעיר והיכו אותו קשות. הוא מסר, כי חבטו בו, הפשיטו אותו בצעקות "יהודי, בן־תערובת". הוא יצא חבול ופצוע בראשו. קבוצת שומרי־ראש אחרת תפסה אותו בשיער. הם אמרו לו, "נגמור אותך."

אשה מן הקבוצה הצילה אותו. הוא הובהל לבית־חולים לטיפול ואחר־כך שב הביתה ואמר, כי לא די בהפגנות, ויש ללכת אל המיליטנטים עצמם, אל תוך הסכנה, כדי להוקיעם.

במועל־יד "חייל"

בכינוס גאתה האנטישמיות בקרב האוהדים. לה־פן הורה לעוזריו לא לדבר על תאי־הגזים ופשעי הנאצים. "זה אינו נושא המערכה לנשיאות." אך קהל האוהדים לא הצניע את רגשותיו. קבוצות צעירים ענדו על בגדיהם סמלים נאציים. הם נכנסו לאולם במועל־יד נאצי ובזעקות "חייל היטלר" ו"זיג הייל".

שומרי־הראש ציוו עליהם לסתום את הפיות. "זה לא המקום המתאים," אמרו להם.

האלוף אביהו בן־נון נכנס היום לתפקידו כמפקד חיל האוויר

מפקד חה"א הנכנס, האלוף בן־נון, משמאל, והיוצא, האלוף לפידות (תצלום: אליהו הראתי)

היום נכנס לתפקידו המפקד החדש של חיל־האוויר, האלוף אביהו בן־נון. האלוף בן־נון מחליף את האלוף עמוס לפידות, שהיה מפקד החיל בחמש השנים האחרונות.

המפקד היוצא, האלוף עמוס לפידות אמר בין היתר בפקודת־יום לחייליו: היום מסיים אני את תפקידי כמפקד חיל האויר ופורש לאחר למעלה משלושים וארבע שנות שרות. קרוב לחמש שנים היתה לי הזכות לעמוד בראש המערכת הנושאת בנטל הגנת שמי המדינה ומהווה גורם ההרתעה העיקרי של ישראל. הפיקוד על חיל האוויר הזה, נטל האחריות, וכובד המשימה היו לי אתגר גדול ומקור עצום לסיפוק ובאווה.

המשכים

שמיר נתן אישורו

(המשך מעמוד ראשון)

מוגדרים מראש. בשלב הראשון יעסוק בהסדר ביניים ובשני בהסדר הסופי. ועידת השלום תתכנס לאחר השלמת המשא ומתן, רק כדי לחתום על ההסכמים שיושגו בשיחות ישירות. בעניין האחרון הזה, מעיר כתבנו כי זאת היא עמדתו המפורשת של ראש־הממשלה יצחק שמיר בוויכוח שלו עם שר החוץ שמעון פרס.

את ביקורו של ראש הממשלה ברומניה אפשר להסביר רק על רקע המגעים האלה. קודם בואו לבוקרשט ביקר שם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת. לקראת בואו של שמיר לרומניה הכין לו משה עמירב נייר עמדה.

גורר בעסה של ירדן

גם ירדן התנהגה לאחר ביקור שמיר ברומניה כאילו ידוע לה על תכנה בין הליכוד לאש"ף: בצעד יוצא דופן הזהיר שר ההסברה הירדני את אש"ף מהסכם נפרד עם ישראל. המלך חוסיין סירב לקבל את מניו של שליח רומני, ודחה הזמנה לבקר בבוקרשט.

פעיל השלום דוד איש־שלום אומר כי אין ספק שראש־הממשלה ידע על מגעיו של עמירב, אם כי לא ברור באיזה פרוט. אתמול הוא הציג בתוכנית „ערב חדש" בטלוויזיה מסמך בכתב ידו של משה עמירב ובו מוזכר ראש־הממשלה כאחד האישים שחייבים לשאול את רשותם, אם מבקשים לפרסם את דבר המגעים.

ידעו: אולמרט, מרידור והנגבי

דוד איש־שלום אמר כי מן הליכוד השתתפו, או ידעו על המגעים האלה, גם חברי הכנסת, אהוד אולמרט ודן מרידור, וכן איש לשכתו של ראש־הממשלה צחי הנגבי.

כתבנו אומר כי גם בארצות הברית היו מגעים בין הליכוד לבין אש"ף, ואיש ליכוד בכיר נועד בוושינגטון עם אנשי השדולה הפלשתינית.

החשיפה גרמה לפיצוץ

העניין פוצץ, כנראה, כאשר חשף אותו דוד איש־שלום, ושמיר מחשש להשפעה שלילית על בוחרי הליכוד בשנת בחירות, החליט להתנער ממנו. (ראה רשימה מורחבת בעמוד 4).

שמיר ייפגש עם עמלה

ראש־הממשלה יצחק שמיר יקבל מחר בלשכתו משלחת של אגודות הכפרים, בראשות ג'מיל אל עמלה. המשלחת תכלול כ־25 איש. באחרונה חזר עמלה מסיור בארצות הברית ובמהלכו נועד עם אישי דת, ועם אנשי המפלגה הרפובליקנית, כמו הסנטור דול. בכוונת ג'מיל אל עמלה לפתוח ברמאללה תחנת רדיו וטלוויזיה, ולהוציא עתון, אבל במגעים שהיו לו בעניין הזה עם המינהל האזרחי הוא נתקל בסרוב.

התקדמות לקראת

(סוף מעמוד ראשון)

שתי חלופות לתוספות שכר

האוצר קיבל את דרישת ההסתדרות לתשלום תוספות השכר במועד אחר, אשר טרם נקבע. אשר לתוספות עצמן הציע האוצר שתי חלופות עליהן נמשכו אתמול המגעים. עפ"י חלופה אחת יקבלו העובדים ברמות השכר הנמוכות תוספת של 100 שקלים חדשים, ואילו התוספת לעובדים ברמות שכר גבוהות יותר תהיינה נמוכות עד לתקרה של 50 ש"ח לעובדים ברמות שכר גבוהות. החלופה השנייה היא של תוספת אחידה של 70 ש"ח לכל העובדים. האוצר כבר הודיע ששתי החלופות מקובלות, שכן הן מתורגמות לתוספות מוצעות של כ־5%.

קיצור שבוע העבודה

באשר לקיצור שבוע העבודה הוסכם שהוא יעשה עפ"י החלטת הממשלה ויחול למעשה בהסכם עבודה אשר מתחיל ב־1.4.88. למעשה ויתרה ההסתדרות על דרישתה להחיל את קיצור שבוע העבודה כבר בהסכם הנוכחי. כן ויתרה על הדרישה לקיצור שעות העבודה.

„הסתדרות הפקידים תמשיך בשביתה, המקיפה למעלה ממאה וחמישים אלף עובדים, עד אשר ייחתם הסכם המסגרת בשירות הציבורי", אמר מזכיר הסתדרות הפקידים משה בית דגן; הוא הוסיף כי לא יצרף את חתימתו להסכם אם לא יהיו כלולים בו הן מעבר לקיצור שבוע עבודה לחמישה ימים והן מתן תוספת שכר אחידה ומיידית ולא מפוצלת.

האיגודים שלא יצטרפו

הסתדרויות המהנדסים, הטכנאים והמח"ר (אקדמאים במדעי החברה והרוח) מכנסים היום אחרי הצהריים את מזכירויותיהם ויכריזו חד־צדדית על מעבר לשבוע מקוצר והפחתת שבוע העבודה בחברות הממשלתיות מ־45 שעות ל־42. הכינוסים הם בידיעת והסכמת האגף לאיגוד מקצועי.

מזכ"ל הסתדרות הביוכימאים והמיקרוביולוגים, אשר גולדשלג, הודיע כי בכל מקרה לא יצרף את חתימתו להסכם הצפוי, כל עוד המעסיקים לא ייכנסו למו"מ על תביעות ייחודיות של איגודו. עובדי המעבדות בדרום הארץ חוזרים היום לעבודה תקינה, אך אם לא תענה דרישתם יושבת מערך המעבדות בגוש דן ביום ראשון הקרוב.

מגנים השלטון המקומי

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד מתח אתמול ביקורת על ראשי מרכז השלטון המקומי, אשר כדבריו „במקום למלא תפקיד פעיל במו"מ ולתרום תרומה בעלת משקל להשגת הסכם, מצאו לנכון למתוח ביקורת על הסתדרות הפקידים, על שלאחר 6 חודשים של מו"מ עקר החליטה למצות את זכותה למאבק מקצועי לגיטימי וחוקי, גם אם לא בלב קל ולא מתוך שמחה. הברפלד הוסיף ואמר כי מן הראוי היה שראשי השלטון המקומי יחרישו, וזאת נוכח התנהגות נציגיהם ליד שולחן המו"מ.

הפרת שביתה בחולון

אשר שילוני כתב „על המשמר" בחולון מוסר: מזכירות מועצת פועלי חולון, שדנה אמש בהפרת השביתה ע"י עובדי התברואה והרכב, החליטה להשעות את שלושה נציגי התברואה והרכב מחברותם במועצת העובדים, לאחר שהפרו הוראת הסתדרות הפקידים והורו לחבריהם להמשיך לעבוד.

טלוויזיה שוקלת ביטול התוכנית עם איש־שלום

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

שידורו של הראיון עם דוד איש־שלום, ממשתתפי המפגשים האחרונים עם אש"ף בערב ראש השנה בטלוויזיה עשוי להתבטל — כך נמסר מהנהלת הטלוויזיה אתמול. הסיבה — בין תכנון התוכנית „התחלות חדשות", בה מופיע איש־שלום כאיש עסקים, שעזב את עסקיו כדי לקדם את השלום, לבין שידורה הספיק איש־שלום להשתתף ב־3 מפגשים עם אנשי אש"ף. ומפגשים אלה אסורים עפ"י החוק הפלילי. ולנוכח הדים השליליים שעוררה פגישתו האחרונה של משה עמירב עם פלשתינים המזוהים כתומכי אש"ף, החליטו מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, ומנהל מחלקת התכניות, יוסי צמח לשקול מחדש את שידורו של הראיון על אף היותו חף מכל מסר פוליטי „בעייתי" כלשהו. אלא שלא ברור אם ניתן יהיה לנתק את הראיון מן התכנית והדבר ייבדק היום. „הטלוויזיה לא נמנעה מדיווח חדשותי על פגישותיו של איש־שלום וחבריו עם אנשי אש"ף. אבל, תכנית יזומה על האיש אינה מתאימה לתכנית חגיגית של ערב ראש השנה ולכן תבדק האפשרות לשדרה במועד מאוחר יותר" — נמסר אתמול.

הישג למפ"ם בבחירות להסתדרות הציונית בארגנטינה — מקום שני

קיבלה 20 אחוז מקולות 12 אלף המצביעים

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר" בארגנטינה

בואנוס־איירס. — רשימת „קונברחנסיה למען ישראל מתי־קדמת", של מפ"ם ועצמאים, זכתה במקום שני לאחר מפלגת־העבודה בבחירות להסתדרות הציונית בארגנטינה. מפ"ם קיבלה 2,400 קולות, 20 אחוז מקולות 12 אלף מצביעים — ההשתתפות הגדולה ביותר בתולדות הקהילה היהודית כאן.

בבחירות הקודמות ב־1982 זכתה מפ"ם ב־345 קולות ובבחירות שלשום זכתה ב־2,200 קולות לעומת 3,700 למפלגת העבודה. ל„חירות" היתה ירידה גדולה, 507 קולות, כלומר, רק ציר אחד.

לאחר מסע ציבורי ללא תקדים, העלתה רשימת „קונברחנסיה" שאלות עקרוניות לוויכוח בתוך הקהילה היהודית, זכתה לתמיכה רחבה של קהל הבוחרים בבחירות להסתדרות הציונית העולמית, וכמו כן להסתדרות הציונית הארגנטינאית, שבה תקבל גם את תפקיד המזכ"ל לארבע השנים הבאות.

שלשום בלילה נודעו התוצאות, וחברי משלחת הקיבוץ הארצי־מפ"ם חגגו עם עשרות פעילים מקומיים מתנועת השומר הצעיר ומקבוצות אוניברסיטאיות שליד מפ"ם. כמה מהדמויות הבולטות של הקהילה היו שם, ביניהם פעילים למען זכויות האדם, סופרים, עיתונאים, אמנים של נעורים ועוד.

אחד החוגגים, עזרא רבין, המנהיג הנכנס של הקיבוץ הארצי אמר לי: „הבחירות ותוצאותיהן מראות, שכאשר מוציאים את הציונות מהארון, בלי בושה ובלי חשש, יש לה אהדה ותמיכה ציבורית חזקה".

ראובן סרן, רכז משלחת הקיבוץ הארצי־מפ"ם באמריקה הלטינית אמר: „מדובר כאן בביטוי של תנועה רחבה וארצית. הציבור שהצביע עבורנו לא „הובא" להצביע אלא התגייס לפעילות ולהצבעה בתמיכה בציונות מתקדמת. אנו רואים בזה הבעת תמיכה בפעילות הקהילתית הרחבה שאנו מפעילים מזה כמה שנים בארגנטינה".

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, ואלוף פיקוד צפון, יוסי פלד, סיירו אתמול בצפון וטסו מעל מקום התיתקלות של חיילי גבעתי עם המחבלים בסוף השבוע שעבר. (צילום: מיכאל גלעדי)

הבחירות לקונגרס הציוני: ירידה לליכוד, עלייה לעבודה

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

מסיכומי מניית 72 אחוז מן הקולות לבחירות לקונגרס הציוני מסתמנת ירידה למפלגות הליכוד, עלייה למפלגת העבודה, ירידה לקונפדרציה ועלייה לתנועות הרפורמית והקונסרבטיבית.

תוצאות הבחירות לקונגרס הציוני הל"א שסוכמו עד היום הן: ב־11 ארצות כולל ישראל (שנציגיה נקבעים על פי תוצאות הבחירות לכנסת), הליכוד (כולל תמ"י, אומץ והתחייה) קיבלו 114 מנדטים לעומת 132 מנדטים בקונגרס האחרון; מפלגת העבודה הציונית 109 מנדטים לעומת 89; הקונפדרציה 55 לעומת 74; „ארצנו" (התנועה רפורמית הציונית) 37 לעומת 18; „המזרחי" 33 לעומת 37; „מרכז" (התנועה הציונית הקונסרבטיבית), המשתתפת לראשונה בבחירות, קיבלה 22 מנדטים; מפ"ם 16 לעומת 18.

בסך הכל נמנו עד היום 382 מנדטים (72 אחוז) מתוך 525. על תוצאות הבחירות בארצות הברית יש עדיין ערעור.

מבקר המדינה על קבלת החלטות:

אפשר היה למנוע מאות תאונות דרכים קטלניות

„תהליך קבלת ההחלטות אצלנו פגום, ויש הרגשה של ספינה שטה ללא ניווט וסוטה מהדרך על כל גל, כשהאזרח הוא הנפגע תמיד" — אמר אתמול מבקר המדינה, השופט יעקב מלץ, ביום עיון על „קבלת החלטות בנושאי ביטחון לאומי בישראל", שנערך במרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה באוניברסיטת תל־אביב.

הדיון היה בעקבות פרסום ספרו של ד"ר יהודה בןמאיר, שבו הועלתה הצעה לרפורמה במבנה ובתהליך קבלת החלטות בנושאי ביטחון לאומי.

מבקר המדינה אמר, כי כדי לחנך את הממשל לקבל החלטות בתהליך רצוי, צריך למתוח ביקורת, להתריע ולספק לממשל גופים שיחשבו וידונו, יגדירו פתרונות ויאספו חומר ברור. החלטה בממשלה צריכה להתקבל לאחר ארבעה שלבים, שהם הכרה לנושא המצריך התייחסות: איסוף הנתונים והמידע, הגדרת הבעיה, הקמת צוות המציע החלטות, ועצם קבלת ההחלטה. זה התהליך הרצוי, אך המציאות היא אחרת, והממשל אינו נותן דעתו על נושאים חברתיים וכלכליים.

כדוגמה לדחייה בזמן של קבלת החלטות הצביע מבקר המדינה על תאונות הדרכים. הוא ציין, שלמעלה מ־15 אלף איש נהרגו מאז קום המדינה — יותר ממספר חללי המלחמה. רק ב־1981 הוקם גוף בין משרדי שהוא המינהל לבטיחות. הגוף הגיש המלצות, שטרם נתקבלו, ובינתיים נוספו מאות קברים של נפגעי תאונות, שאפשר היה למנוע.

ביחס לנגע הסמים אמר מבקר המדינה, שרק ב־1977 הוקמה ועדה שתכליתה להקים רשות ממלכתית למאבק נגד סמים. בארץ יש 15 אלף מכורים לסמים ו־200 אלף משתמשים בהם בהזדמנויות.

כן הזכיר התמוטטות מפעלים שונים בגלל בעיות כספיות. יש גם מפעלים שעומדים על סף ההתמוטטות משום שלא קבעו איך לתת כסף, למי וכמה.

כן נגע מבקר המדינה בבעיות „הרפואה השחורה", הסעד לקשישים, ופיתוח המדע, ההשכלה והמחקר, בציינו, שאיש אינו נותן דעתו על פתרונן. והמחיר יקר. (עתי"ם)

מוסקבה לישראל: לבדק טיל „יריחו"

מוסקווה. — בדברי פרשנות בשפה העברית, הזהיר אתמול רדיו מוסקווה, כי נוכח ההסכם בין שתי מעצמות־העל לחיסול הטילים לטווח בינוני, גברה רגישותה של ברית־המועצות להימצאות טילים כאלה בידי ישראל.

הפרשן הסובייטי קרא לקהילה הבינלאומית להפעיל לחץ על ישראל לביטול תוכניתה לפתח את הטיל „יריחו 2", המסוגל, לדברי עיתונאים זרים, לשאת ראש־חץ גרעיני לטווח של מאות קילומטרים. (שנע"ח)

● השנה עברו באילת יותר מפי שלושה, ניצים קיצרי אצבעות, מאשר עברו בכל שנה, בעבר. זהו אחד המימצאים של סקר דורסים שסיימה לאחרונה לערוך רשות שמורות הטבע.

ארה"ב מאיימת לפרוש מהסוכנות לאנרגיה אטומית אם "יגורשו ישראל ודרא"פ

וינה. — שר האנרגיה האמריקני, ג'ון הרינגטון, הזהיר אתמול, כי ארה"ב עלולה לפרוש מהסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, אם תחליט הסוכנות, השבוע, על גירושן של ישראל ודרום־אפריקה משורותיה.

הרינגטון אמר, כי על הסוכנות לדחות את לחצם של הגוש הסובייטי ושל המדינות הערביות לגרש את ישראל ואת דרום־אפריקה מן הארגון. „כאשר נהפך ארגון מעין זה לפוליטי, אובדת אמינותו," אמר השר האמריקני.

ארה"ב תורמת 25% מתקציבה של הסוכנות — 34 מיליון דולר.

נשיא דרום־אפריקה, פיטר בותה, אמר אתמול, כי ממשלתו מקווה לחתום בקרוב על אמנת האו"ם למניעת הפצתו של הנשק הגרעיני. הוא אמר, כי פרטוריה מוכנה לפתוח במו"מ עם מעצמות הגרעין על חתימת האמנה משנת 1970, לאחר שסירבה שנים רבות להצטרף לאמנה זו.

החתימה מחייבת לאפשר למפקחים של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית לבקר בכורים הגרעיניים, כדי לוודא שאין מנצלים דלק גרעיני לפרוייקטים צבאיים.

הרצוג יעמוד במקום המלך במעמד „הקהל" בכותל

מסורת מעמד „הקהל" שנפסקה עם חורבן בית שני, תתקיים השנה במעמד ממלכתי, במלאות 40 שנות עצמאות למדינת ישראל. נשיא המדינה יעמוד במרכז המעמד, ויקרא בעצמו מספר התורה באוזני העם. כך נהגו מלכי ישראל בתקופת בית המקדש, בחג הסוכות, מדי שבע שנים, במוצאי שנת שמיטה, ובשיאה של העלייה לרגל לירושלים.

מעמד „הקהל" יתקיים ברחבת הכותל המערבי ביום שני, 12 באוקטובר, ד' של חול המועד סוכות בערב, והוא ישודר בשידור חי בטלוויזיה הישראלית. המעמד ייפתח בהכרזה מפי השר לענייני דתות, זבולון המר, ואחרי כן יתכבדו בהוצאת ספרי תורה יצחק שמיר ושמעון פרס, ונשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר.

נשיא המדינה והרבנים הראשיים יקראו בספר התורה ויחד איתם יקראו בעלי קריאה נוספים בסגנון העדות השונות. המעמד יכלול ביצוע בכורה עולמי של יצירה סימפונית „הקהל" מאת איתן אבניר בביצוע תזמורת סימפונית ומקהלה בת 200 זמרים. בנוסף ישתתפו זמרים וחזנים מכל העדות; כמו כן תינשא תפילה מיוחדת לשלום העולם בנוכחות זקן הסגל הדיפלומטי ושגרירים שייצגו את אומות העולם. במעמד ישולב חיזיון אורקולי על תולדות העם והארץ, המופק ע"י מחלקת האירועים במרכז ההסברה.

להערכת המארגנים ישתתפו במעמד הקהל והעלייה לרגל 100,000 איש.

ביום כיפור 3.10.87
מתקיים
חג הקיבוץ
המפקדים [illegible] לשחרר [illegible] ביום זה.
[illegible]

התזמורת
הפילהרמונית
הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

עקב בקשות חוזרות ונשנות של חובבי מוסיקה לרכישת כרטיסי מנוי לפילהרמונית, החליטה ההנהלה לשחרר למכירה מספר מצומצם ביותר של כרטיסי מנוי כדי לספק חלק מהדרישות.
המעוניינים יפנו למחלקת המנויים בימים א'-ה' בין השעות 9-14 וביום ו' בין השעות 9-13. בימי ג' גם בשעות אחה"צ בין 16 ל־19.
התזמורת הפילהרמונית הישראלית
שולחת איחולי שנה טובה
לקהל מנוייה ולכל בית ישראל

40 שנה. מגלים את המגילה

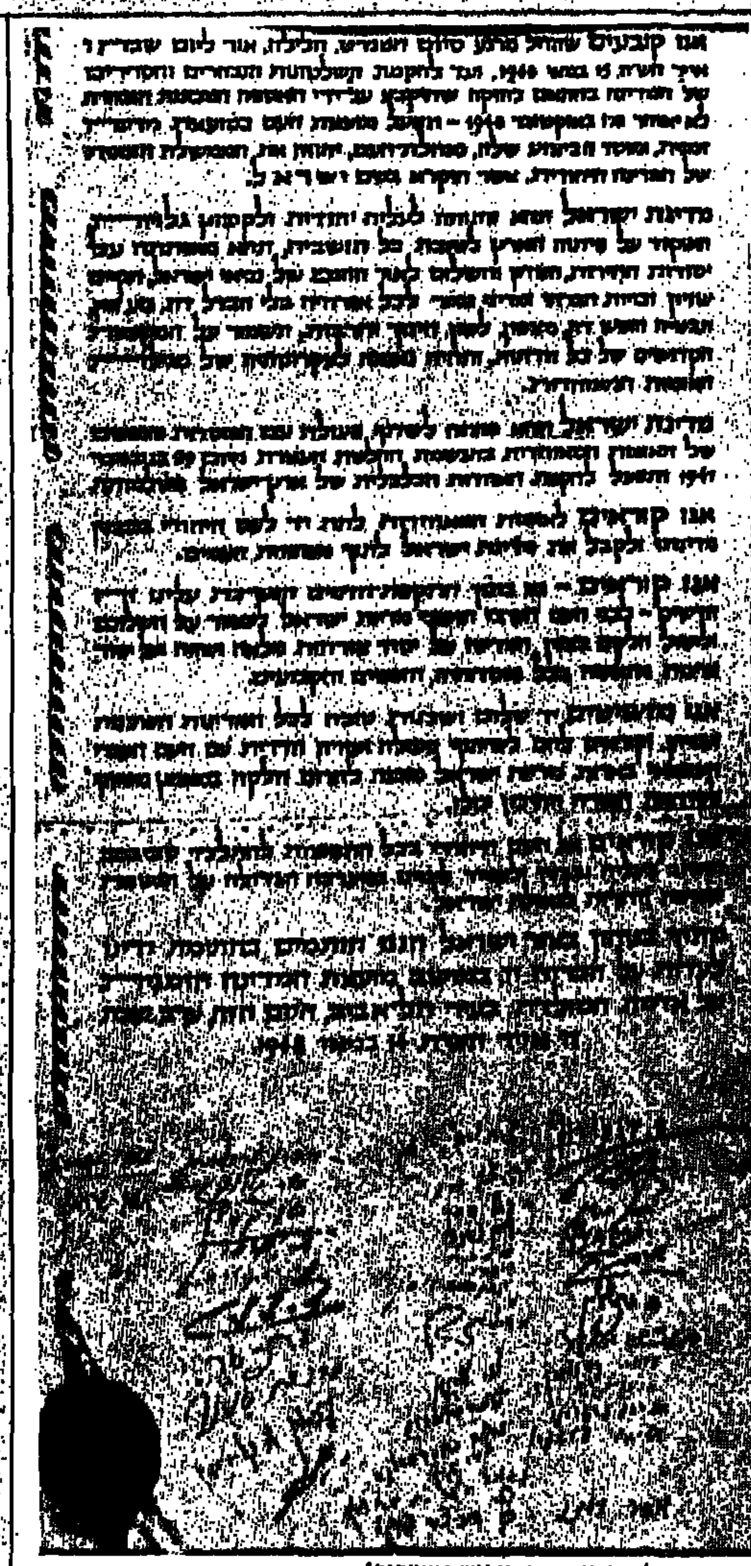

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתיקבע על־ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מ־1 באוקטובר 1948 — תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת־העם, יהווה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תקרא בשם ישראל.

קטע ממגילת העצמאות. דרוש אישורו!

עם תוקף מוגבל

מבוא: הוא מבסס את הצידוק המוסרי וההסטורי של הקמת המדינה, מתאר את הקשר בין עם ישראל לארץ ישראל, מציג את עיקרי הציונות ואת תנועות ההעפלה, מספר על השואה ומאזכר את הצהרת בלפור ואת החלטת עצרת האומות המאוחדות מה־29 בנובמבר 1947, בדבר הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. בחלקה זה, המגילה היא תעודה היסטורית, ולא נועדה לה מטרה משפטית.

תוקף משפטי

אחר־כך בא החלק האופרטיבי של המגילה, ובו המילים שהביאו לעולם את הישות המשפטית של המדינה: „אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל", אמרו חברי מועצת העם. רגע הקמתה של המדינה נקבע למיספר שעות לאחר מתן ההצהרה, בחצות הלילה של ו' אייר תש"ח, עם סיומו של המנדט הבריטי. להכרזה זאת יש תוקף משפטי חשוב ביותר.

בהמשכו של החלק הזה נקבעו ההוראות הראשונות להמשך הפעלתו של המוסד המחוקק של המדינה. נקבע, כי מועצת העם הופכת, עם מתן ההכרזה, למועצת המדינה הזמנית. מועצת המדינה היתה אמורה לפעול כפרלמנט זמני, עד שיוקמו מוסדות השלטון הסדירים של המדינה. מחברי המגילה קבעו, שהמוסדות הקבועים של המדינה יוקמו בהתאם להוראות של חוקה, הוראה זו לא התממשה כידוע, אחרי מועצת המדינה הזמנית נבחרה האסיפה המכוננת, זו הפכה לכנסת הראשונה ועד היום הזה לא נקבעה חוקה למדינת ישראל.

עקרונות ה„אני מאמין"

חלקה השלישי של המגילה קובע את העקרונות, שעל פיהם המדינה החדשה היתה אמורה לנהוג. כאן בא לידי ביטוי ה„אני מאמין" המשותף של „האבות המייסדים" שלנו, הלא הם חברי מועצת העם. לאחר שקבעו, כי מדינת ישראל תהיה פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות, הצהירו, כי המדינה תשקוד על טובתם של כל תושביה, תהיה מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום. תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני לכל תושביה, ותבטיח להם חופש דת, מצפון, לשון וחינוך.

מגילת העצמאות, שלאחרונה חזרו לעסוק בה, השוללים והמחייבים, שבה ועלתה השאלה בדבר חשיבותה

פניות לשיתוף פעולה

חלקה הרביעי והאחרון של ההכרזה מופנה לגופים חיצוניים הוא פותח בהודעה, כי מדינת ישראל תהיה מוכנה לשתף פעולה עם המוסדות ועם הנציגים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947. זהו משפט שיש לקרוא אותו בהקשר למועד שבו הוא ניתן, ועל רקע ההתחייבויות שניתנו לאומות המאוחדות, ואין לראות בו קביעת עקרון. בהמשך יש פניות אל האומות המאוחדות, אל בני־העם הערבי תושבי מדינת ישראל, אל המדינות השכנות ועמיהן ואל העם היהודי בתפוצות, כי יתנו יד לעם היהודי בבניין מדינתו.

השאלות בדבר תוקפה המשפטי של מגילת העצמאות מתייחסות, בעיקר, לעקרונות שנקבעו בחלקה השלישי.

בית־הכנסת בכפר שמריהו

אפשר להדגים את ההבחנה המשפטית הזאת, על־ידי הצגת ההתייחסות לפניותיהם של יהודים רפורמים, כי יתאפשר להם לפעול ולקיים את פולחנם במדינת ישראל. בשנות השישים פנתה קבוצה של תושבים בכפר־שמריהו, אל בית־המשפט העליון, בעתירה נגד המועצה המקומית על שהיא סירבה לאפשר להם לקיים תפילות בנוסח רפורמי בשמחת תורה, באולם של המועצה. המועצה המקומית נימקה את סירובה בכך שהיא שואפת לקיים אחדות בחיי הציבור שבתחומיה. בית־המשפט פסל את הנימוק של המועצה וקבע, כי עמדה זאת נוגדת את אחד מעיקרי היסוד שבמדינתנו מושתת עליהם והוא כי „מגילת העצמאות הבטיחה חופש הדת והפולחן לכל אזרחי המדינה... ואת עקרונותיה חייבת כל רשות מקומית להציב נר לרגליה".

בית־המשפט חייב את המועצה המקומית להעמיד את האולם לרשות המתפללים הרפורמים, מפני שלא היה חוק מפורש הקובע שיש להתפלל בנוסח אחיד במדינת ישראל. המצב שונה בכל הנוגע לדיני אישות - נישואין וגירושין. בנושא זה קובעים החוקים שחוקקה הכנסת, כי הסמכות הבלעדית היא בידי בתי־הדין הרבניים. לכן לא תועיל ליהודים הרפורמים הטענה, כי החוקים האלה סותרים את העקרון של חופש הדת והפולחן.

וכאן מתברר ההבדל הגדול בין חוקה לבין מגילת העצמאות: בעוד שהכנסת מוסמכת לחוקק חוקים המנוגדים לעקרונות המגילה, היא לא היתה מוסמכת לפעול בניגוד להוראות של חוקה. אם היתה חוקה למדינת ישראל, ובה היו כלולים העקרונות שנקבעו במגילת העצמאות, כי אז חוקים, שהיו עומדים בסתירה אליהם, היו בטלים ומבוטלים.

לימות המשיח"

כמשפט, „לפיכך נתכנסנו אנו חברי מועצת העם וכו'" מזכירים פעמיים את החלטת האו"ם מכ"ט נובמבר 1947 ומדגישים, ש„מדינת ישראל תהיה דמוקראטית, מוכנה לשתף פעולה עם המוסדות והנציגים של האו"ם בביצוע החלטות כ"ט בנובמבר". לאלה הוא מסכים היום כאן, שכן באותה פיסקה נאמר בהמשך במפורש, כי מדינת ישראל מוכנה לשתף פעולה „בהגשמת החלטות העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להגשמת האחדות הכלכלית של ארץ־ישראל בשלמותה". ח"כ וילנר חוזר על משפט זה פעמיים, כדי להדגיש כי החלטת האו"ם אז דיברה על הקמת שתי מדינות, מדינה יהודית עצמאית ומדינה ערבית. „כמו שקמה מדינה יהודית", הוא פוסק, „צריכה לקום גם מדינה ערבית". לדבריו, אך טבעי שחברי הליכוד והתחייה מסרבים לחזור ולחתום על מגילת העצמאות, כפי שהתבקשו השבוע בבית הנשיא.

ח"כ וילנר מוסיף כי ברור היום שאין אפשרות לעמוד מאחורי כל פרט של החלטות כ"ט בנובמבר. הוא מזכיר כי באותה החלטה דובר על בינאום ירושלים וזה דבר בלתי־אפשרי. אש"ף, הנציג הלגיטימי של הערבים הפלשתינים, מבקש כי ירושלים המזרחית תהיה בירת המדינה הערבית וירושלים היהודית היא בירת מדינת ישראל ועל כן אין חולקים. הוא טוען כי באותה החלטה של האו"ם יש צדק לשני העמים כעקרון והוא ערכה עד היום, ועל אלה הוא חתם אז וחותם היום.

אין טעם לתת מלוא הזכויות לערבים

● ד"ר הרצל רוזנבלום: „אין טעם לתת מלוא הזכויות לערבים", מצהיר ד"ר הרצל רוזנבלום, מחותמי מגילת העצמאות. לדבריו, אז לפני ארבעים שנה, פיעמה בלב החותמים התחושה כפי שבוטאה בקריאה לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל", לשמור על השלום וליטול חלק בבנין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל המוסדות." הוא מעיר כי לעתים קרובות מדי מודיעים על מטעני חבלה בערים היהודיות, שמניחים ערבים שמטרתם השמדת המדינה, ולכן אין הוא כל כך מאושר ממגילת העצמאות. היא מסודרת, היא תאמה את מה שהיה אז, היום הכל שונה. הוא לא היה חותם עכשיו באותה חדווה והתרגשות של אותם ימים היסטוריים.

ד"ר רוזנבלום חתום על המגילה כהרצל ורדי. מדוע ורדי? „בן גוריון נטפל אלי" הוא משיב. הוא נהג אז לחתום על מאמרים קטנים בעיתון „הבוקר", שהיה בטאון הציונים הכלליים, בשם ורדי. כאשר בא לחתום מצא כי בן גוריון כתב אותו ברשימת החותמים בשמו ורדי. הוא חשב שאין טעם להעקש, שממילא יחליף את שמו, כמנהג אותם ימים. הוא מזכיר כי בן גוריון ביקש מחבריו למפלגה, שרתוק ומאירסון, כי יחליפו שמם לשם עברי ויחתמו בשמם החדש והם סירבו, ולכן משה שרת חתום בשמו הקודם, שרתוק, גולדה מאיר גם. היא חתמה כגולדה מאירסון. בשם מי חתמת? הוא משיב: „בשם המפלגה הרוויזיוניסטית המאוחדת". הוא מספר כי בתחילת שנות השלושים התפלגה המפלגה הרוויזיוניסטית. הרוב הגדול הלך עם ז'בוטינסקי ועזב לימים את ההסתדרות הציונית. המיעוט, שהוא שייך אליו ובראשו עמד מאיר גרוסמן ז"ל, הקים את „המדינה העברית". לאחר מות ז'בוטינסקי, בשנת 1940, חודשו מגעים לאיחוד ובשנת 1946 קמה המפלגה הרוויזיוניסטית המאוחדת, שהוא היה אחד מנציגיה וככזה חתם על מגילת העצמאות.

(מימין לשמאל) מאיר וילנר, קלמן כהנא, ורהפטיג, כובשי, קול, רוזנבלום

מכתבים לידיד

חתימה מסויגת

התמונה הסופית בתום „המבצע" עלולה להראות כאילו חלק גדול מן הציבור „מבטל" את מגילת העצמאות ● בשביל מה זה דרוש?

נפתלי היקר,

אני חלוק עם עצמי בעניין מבצע ההזדהות עם מגילת העצמאות, המשמש פתיחה לחגיגות 40 שנה למדינת ישראל. יותר מזה, יש לי בכלל ספיקות, אם צריך לציין במיוחד 40 שנה. אמנם זהו מספר עגול, אבל אין לו כל משמעות. המדינה אינה במצב מתאים לחגיגות גדולות, ובוודאי לא בשנת בחירות. אך אם כבר הוחלט על־כך, יש לי ספיקות, אם יש טעם לפנות לעם בארץ, כדי שיחתום על הזדהותו עם מגילת העצמאות. מדובר במסמך היסטורי, מעין מינשר אשר בא עם הקמת המדינה להגדיר הצהרתית את אופיה של המדינה החדשה, שקמה בעקבות החלטת עצרת האו"ם. מדינה חדשה ללא כלים מדינתיים, ללא חוקה, ללא מסורת שלטונית היתה זקוקה להצהרה כזאת, אשר עיקריה תקפים עד היום מבחינה מוסרית ולאומית. אך למרבה הצער, לא הכנסת הראשונה ולא אלה שבאו אחריה לא הצליחו להעניק למדינה חוקה („קונסטיטוציה" בלע"ז), המשמשת במדינות אחרות בסיס חוקי מוסמך לקביעת האופי של המדינה, זכויות האזרח, זכויות, ומגבלות השלטון וכו'. המדינה נולדה עם חטוטרת של הסטאטוס־קוו, כלומר, בגלל חוסר היכולת והעדר הרצון לקבוע חד־משמעית את מקומה של הדת במדינה החליט דוד בן־גוריון לרצות את הדתיים, וחתם איתם על הסכם „סטאטוס־קוו". השד יודע על איזה סטאטוס־קוו מדובר — על זה שהיה בשנת 1948, או על מה שמקובל אצל הדתיים זה אלפיים שנה. מכל מקום, אנו חיים במסגרת זמניות ובמסגרת של אי־הכרעה, שהיא למעשה הכרעה לטובת הקלריקאליזם המיליטאנטי בארץ. לכן הייתי מעדיף מבצע הזדהות עם התביעה למתן חוקה למדינה ולעם, מאשר הזדהות עם מסמך היסטורי כמו מגילת העצמאות.

כדי שדברי לא יובנו שלא כהלכה, עלי להבהיר כי אני כחלוט רואה במגילת העצמאות מסמך הכולל עקרונות הראויים להזדהות. הסעיפים על שוויון לכל מגדירים את המדינה כדמוקרטית מבטיחה זכויות שוות לכל אזרח ללא הבדל לאום, דת, מין וגזע. יש במגילה סעיפים שאינם רלבנטיים כלל למציאות של היום, שכן אלה היו סעיפים אופרטיביים לקראת יסודה של המדינה, והיום אין טעם להזדהות עימם או להסתייג מהם. אלא אם כן יש מי שמסתייג מעצם קיומה של מדינת ישראל, או מן ההגדרה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי. כאן אני מגיע לעוקץ שבכל המבצע הזה. אפשר להניח מראש, כי יימצאו היום מסתייגים מנוסח המגילה, למשל, האזרחים הערבים, לפחות חלקם, לא ימהרו להזדהות עם הגדרת ישראל כמדינה יהודית. אני מניח, כי רובם המכריע אינם חולקים על העובדה הקיימת בפועל, אך מי שיציע או ידרוש מהם כאילו „לאשרר" את הנוסח הזה, צפויה לו הפתעה. אך מה שחמור יותר הוא, שגם בקרב היהודים תהיה הסתייגות, וכבר שמענו את חבר־הכנסת מיכאל איתן מ„חירות" המתנגד למבצע זה, שיש בו לדבריו כאילו הסכמה עם חלוקת הארץ, ואפילו, כטענתו, הסכמה עם תביעת אש"ף לחזרה לגבולות החלוקה כפי שנקבעו בהחלטת האו"ם 1947. בטרם נתייחס לטענה זו, צריך לראות את אשר עשוי להתרחש. הימין או חלקים ממנו ייצא במסע התקפה נגד הזדהות עם מגילת העצמאות (!), ואם יצליחו בדמגוגיה שלהם יתכן, כי יתברר, שגם בנושא זה העם בארץ חלוק בדעותיו. המתחזמים יגיעו אולי ל־48 אחוז של מזדהים או קצת יותר, אך התמונה הסופית תראה כאילו חלק גדול מן הציבור „מבטל" את מגילת העצמאות. בשביל מה זה דרוש?

למען האמת, ביקורתו של איש „חירות" דווקא דרבנה אותי לתמוך ברעיון החתימה. אמרתי לעצמי: יתכן, כי זו הזדמנות למעין משאל־עם בנושא העקרוני שבו טמון הפתרון לשאלות השלום באיזור. המגילה מדברת בעקבות החלטת האו"ם על

(המשך בעמוד 8)

מאת יצחק שור

מניות הבגרות עולות

המתכונת החדשה של בחינות הבגרות שתיכנס לתוקף בעוד שלוש שנים מעלה הדרישות במתמטיקה ובאנגלית ● למתקשים תוענק הזדמנות שנייה

שר החינוך והתרבות יצחק נבון חתם בשבוע שעבר על פרטי המתכונת החדשה של בחינות הבגרות. הבחינות הראשונות במתכונת זו, שגובשו במשרד־החינוך והאוניברסיטאות לאחר שנתיים של דיונים, ייערכו בעוד שלוש שנים.

משרד־החינוך היה מודאג מכך שהאוניברסיטאות לא הכירו ב־40 אחוז מתעודות הבגרות בטענה, כי אין הן עונות על הרמה המינימלית הנדרשת מסטודנט. השר נבון וראשי משרדו הגיעו למסקנה, כי קרע בין המשרד לאוניברסיטאות ייאלץ משוחרר צה"ל להתכונן לבחינות כניסה קשות אחרי שלוש שנים של יובש לימודי. כן חשש המשרד שהנזק מן הירידה ברמה יפגע קודם כל בבני השכבות החלשות, שיראו עצמם מרומים, כאשר יסתבר להם שהתעודה איננה בעלת ערך.

נגד העלאת הדרישות מצד האוניברסיטאות יצאו הפרופסורים של בתי־הספר לחינוך, בטענה שאין הכרח בהעלאת הדרישה במתמטיקה. על כך משיב עכשיו שר־החינוך בתור למנהלים ולמורים העל־יסודיים: למתקשים תוענק „הזדמנות שנייה" לפני תגיוס ומכינות קדם־אקדמאיות לאחר השיחרור.

החידושים העיקריים במתכונת החדשה הם חיוב כל התלמידים בבחינות במתמטיקה ברמה של שלוש יחידות לפחות ואנגלית ברמה של ארבע. אבל גם מי שנבחן באנגלית בשלוש יחידות יקבל תעודה ואם יבקש להרשם לאוניברסיטה יצטרך להשלים את הבחינה ביחידה נוספת.

תלמידי כל המגמות בנתיב הטכנולוגי יוכלו מעתה ללמוד לקראת הבגרות. תגדל ההתחשבות בבחינות הפנימיות בתיכוניים. התלמידים יידרשו לכלול לפחות מקצוע אחד ברמה בסיסית באחד מתחומי התרבות הכללית, כגון היסטוריה כללית, אמנות, מדעי החברה, מחשבים, גיאוגרפיה, מדעי הטבע, מקצועות טכנולוגיים ועוד. מספר השאלונים יקטן במידה ניכרת. לא עוד 7 שאלונים בתלמוד, אלא 2־3 לכל היותר.

המינימום המחייב יהיה 20 יחידות והמקסימום יהיה 28. במקרים מסויימים יאשר המשרד לימודים בהיקף רחב יותר.

תלמוד תורה מעל לחוק

תושביה הדתיים והחילוניים של מבשרת ציון התאחדו במאבקם נגד המחוזירים בתשובה של הרב אלבז שפתחו במקום תלמוד תורה ללא רשיון ● נגד מפעילי בית־הספר יוגשו בקרוב כתבי־אישום

ביום פתיחת שנת הלימודים הוציא מנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר שמשון שושני, צו סגירה נגד תלמוד תורה שהקימו המחוזירים בתשובה של הרב אלבז במבשרת ירושלים. „ואולם החוק קובע, כי הצו המינהלי ייכנס לתוקפו רק בתום שלושים יום" — אומר מנהל המחוז ד"ר יוסף יונאי. הוא מוסיף, כי פתיחת בית ספר ללא רשיון מהווה עבירה על חוק הפיקוח, שהעונש המכסימלי עליו הוא שנת מאסר.

בימים הקרובים תגיש המשטרה כתב אישום נגד שלושה מפעילי ש"ס. הרב אליהו רפול ניצב ביום א' השבוע במסדרון תלמוד תורה והבהיר ליו"ר ועדת החינוך והתרבות נחמן רז: „לא נזוז מפה". ליועץ שר החינוך והתרבות, ד"ר אברהם גולדברגר, שכיהן בעבר כמנהל בית־ספר־ממלכתי־דתי, אין שום דבר נגד לימוד תורה. אין לו גם כל התנגדות לכך שהורים ירשמו את ילדיהם לכל זרם שירצו, כל עוד הדבר נעשה כחוק. „הרישום נעשה בפברואר־מארס ולא ייתכן שאחרי הרישום, לאחר שנקבע הרכב הכיתות ונקבעו התקנים, יתחיל כל הרישום מחדש" - אומר ד"ר אברהם גולדברגר.

כאשר נפתח תלמוד התורה של ש"ס ב־1.9.87 טענו מפעילי הרב אלבז, כי נרשמו 150 תלמידים. בשבוע הראשון למדו בו 80. עכשיו טוענים ועדי ההורים של בתי־הספר בישוב, כי נותרו בו 42, רק 6 מהם גרים במבשרת ירושלים. מנהל תלמוד התורה טען באוזני ח"כ רז שלומדים אצלו 50 תלמידים בארבע כיתות מצורפות מגילאים שונים ובגן ילדים.

בגיבוי השר פרץ

איך הגיעו מפעילי הרב אלבז לבניין בית־הספר? העניין פשוט: יום אחד לפני פתיחת שנת הלימודים הורה יו"ר הוועדה הממונה, עו"ד דוריק, לאנשי השירות הפסיכולוגי שעבדו בבניין, כי תוך 24 שעות הם חייבים לפנות את הבניין. משלא הורדו הם מצאו את התיקים זרוקים במחסנים. לעו"ד דוריק היה גיבוי מן האיש שמינה אותו השר יצחק פרץ. פרץ נפגש עם השר נבון וניסה לשכנעו, כי יאשר את הקמתו של תלמוד התורה. נבון הודיע שלא יתן לפגוע בבתי־הספר הקיימים, בניגוד לכל חוק.

זהו קצה הקרחון, אומרים חברי ועד הפעולה. הם סיפרו לח"כ נחמן רז, כי המחוזירים בתשובה הפחידו הורים לילדים בבית־הספר הממלכתי־דתי, כי בשנת הלימודים הנוכחית ילמדו בבית הספר הדתי במבשרת ילדים יהודים וערבים. „מחר יתחתנו הבנות שלכם עם ערבים" - הפחידו אנשי אלבז אמהות מן הממלכתי־דתי. להורים הם הבטיחו הסעה חינם, ארוחות חינם ועזרה ברכישת ספרי לימוד.

„מסירת חמישה חדרי לימוד למוסד חדש לא תאפשר פתיחתה של חטיבה עליונה בתשמ"ט" - אומר מנהל המחוז ד"ר יוסף יונאי.

בינתיים נוחתה על תושבי מבשרת ירושלים מכה חדשה: 250 התלמידים הנוסעים מדי יום לבתי־ספר על־יסודיים בירושלים נדרשו לשלם אגרת לימודי חוץ בסך 200 דולר לשנה. בכמה בתי־ספר דרשו המנהלים, בשם עיריית ירושלים, כי הרשות המקומית תעביר אליהם סכום זהה גם עבור השנה שעברה. היו הורים ששילמו, אך רובם תובעים מן הרשות המקומית לשלם את האגרה.

„מעולם לא שילמנו אגרה כזאת, אומר עו"ד דוריק, וגם אילו היינו משלמים בעבר, הרי שמצבנו הכספי בהווה הוא בכי רע, ואין בכוחנו לשלם". הנושא נמצא בבירור בין אנשי הוועדה הממונה במבשרת, עיריית ירושלים, משרד־החינוך ומרכז השלטון המקומי.

הוועדה הממונה לא שילמה חוב של כמה מאות אלפי שקלים לחברת המתנ"סים, השייכת למשרד־החינוך. חברת המתנ"סים אינה יכולה לשאת בעול לבדה. עו"ד דוריק מוכן לפרוש מהפעלה משותפת של המתנ"סים ולהפעילם בכוח המועצה בלבד. ההורים חוששים, כי העובדים המקצועיים יפוטרו ואת מקומם יתפסו פעילי ש"ס.

עבריינו חינוך

הוועדה הממונה החליטה לסגור את תלמוד התורה של ש"ס, ואילו המוסד ממשיך להתקיים כאילו מאום לא קרה, טוען ח"כ נחמן רז. „נכון, מאשר עו"ד דוריק, „החלטנו. אבל הביצוע אינו מעניננו".

ח"כ נחמן רז מקשה: „אם אין לי רשיון נהיגה ואני נוהג, הרי שאני עבריין" משיב עו"ד דוריק: „אבל יש גם הליכי רישוי. משרד־החינוך צריך לתת זמן למפעילי תלמוד התורה להסדיר את הרשיון להקמת המוסד".

חברי ועדי ההורים של חמשת בתי־הספר במבשרת מספרים, כי פנו לשר הפנים יצחק שמיר וביקשו לברור מה קרה בישוב. לדבריהם העלתה הוועדה הממונה את המיסים בשנה האחרונה ב־600 אחוז, אך רמת השירותים יורדת בהתמדה. פחי האשפה עולים על גדותיהם. בתי הספר נראים כמו מבנים מתקופת המעברות. המים אינם מגיעים לבתים בערבים. היתושים מציקים.

בזכות המאבק נגד הקמתו של תלמוד תורה בלתי חוקי התאחדו תושבים דתיים וחילוניים, ותיקים וחדשים, מזרחיים ומערביים, תחת קורת־גג אחת של ועד פעולה. מטרתנו, אומר יו"ר הוועד יעקב וייס, היא לסלק את הוועדה הממונה ולערוך בחירות.

ספר

דפוסים קבועים לקנאה

סיימור רייט — קנאת אחים. עברית — תהילה שפירא. ספריית פועלים ת"א 1987, 152 עמודים.

המסר החשוב ביותר של ספר זה הוא, שקשרי גומלין בין אחים ואחיות, כמו אהבה ושנאה, התלכדות והתנצחות, תגנה ודחייה — הם תופעה נורמלית. להורים קשה לשאת את הסכסוכים הבלתי פוסקים, ואולם המחבר רואה בהם תופעה הכרחית ובלתי נפרדת מצמיחתם של הילדים במסגרת המשפחתית.

הדרמה של הקנאה מתחילה עם הצטרפות הילד השני למשפחה ונמשכת עם הצטרפות כל ילד חדש. הגדולים תובעים את תשומת לב ההורים על־ידי בכיינות, היקלעות לצרה, התיילדות או פיתוח כשרים המעוררים הערכה. אבל הם גם מסוגלים להסוות את רגשותיהם בכשרון, לחבק את התינוק עד לכאב ולהציק לו באין רואה. הקטנים מגלים כלפי הגדולים בליל של רגשות כמו הערצה, קנאה בזכויות היתר, תסכול נוכח אי־היכולת המתמדת להגיע להישגיהם, התקוממות נגד מרותם ותחושת בטחון נוכח הידיעה, כי מצוי בקרבתם אח גדול.

שני סוגי התגובות מבטאים מעורבות ואיכפתיות, ומספקים את הבסיס לאינטימיות ושיתוף אמיתיים. ביחסי אחים נמוגים קנאה, תחרות, בריקת הורים, בדיקת כוחות עצמית ומאבקים לעוצמה.

להימנע מהתערבות

כיצד יכולים הורים לטפל בקנאת אחים?

באורח עקרוני סבור המחבר, כי רוב הבעיות ניתנות לפתרון. במקרים מועטים נזקקים ההורים לעזרת יועצים ומומחים. ברוב המשפחות מתנהלים הסכסוכים בין אחים על־פי דפוסים קבועים, פחות או יותר, כמו ריב פיוס, משחק משותף, וקטטה חדשה. מותר וצריך להתערב במקרה של אלימות. באורח מחולט מציע המחבר להורים לאסור אלימות מילולית או גופנית בין ילדיהם. ברוב המקרים ייטיבו הורים לעשות אם יימנעו מהתערבות.

כאשר ילדים מתקוטטים הם עושים מעשה טבעי. הורים אינם צריכים לחפש סיבות הגיוניות לסכסוכים. לא הצעצוע או הסוכריה הם החשובים, אלא הצורך העז לזכות באהבת ההורים. זוהי סיבה טובה להרעיף על כל ילד בנפרד אהבה רבה ככל האפשר. כאשר מיישבים הילדים את המריבות ביניהם לבין עצמם הם רוכשים בטחון עצמי ואמונה בכוחם.

ניתן להפחית את עוצמת הקנאה, אם ההורים לא יערכו השוואות בין ילדיהם. כל הצדדים יוצאים נפסדים מהשוואות אלה. אף ילד עוד לא שינה את התנהגותו ואופיו רק כדי לדמות לאחיו. צרכיהם של ילדים הם חשובים ותוכתם של ההורים היא לספק צרכים אלה, אבל אל להם להורים לגלות שוויון נפש כלפי צרכי ילדיהם האחרים. את הקנאה רואה המחבר בפרספקטיבה: אחים ואחיות שנלחמו בילדותם כתרנגולים אפשר שבבגרותם יהיו חברים טובים.

בספר „קנאת אחים" מציג סיימור רייט מגוון של מקרים ובעיות כמו השפעת פער הגילים על עומק הקנאה, יחסי אח ואחות, תורות לא בריאות, אחים חורגים, תפקיד סבא וסבתא, משפחות חד־הוריות והשפעתן על יחסי קנאה בין אחים, תאומים זהים ועוד.

זהו ספר חכם, מעניין, ומועיל. תרגומו העברי הינו קולח ובהיר. מומלץ להורים ולמחנכים.

הלקח שלא הופק

מאת צבי שוע

ב„רשות הקורא" מיום 15.9 התפרסמה תגובתי על „בני התחרות" של איתן [illegible] ב„עמוד אחורי" מיום 9.9 ולמן־שמיל „לכבוד שבת". מתחתי ביקורת על [illegible] „שיר", הגובלת בשנאה לכל המקפל בשמות ולמן־שמיל, בוטה וגסה, [illegible] וכל זה בעיתוי המתמיה של קבלת־שבת.

משום־מה הושמט המשפט האחרון והמסכם של דברי, שהוא חשוב בעיני לא פחות ואולי אף יותר מן היתרו:

אם דברים ארסיים כאלה עדיין יכולים להתפרסם בבמאותנו, סימן הוא [illegible] שטרם הופק הלקח מאותה שנאה ודת־דאמון בחינוך, עליה התרחה [illegible] באחרונה בגילוי־לב, באוזני ולעיני כל העם היושב בציון.

ותרבות המגבירה אלימות

מאת מרים בן־יעקב

נוהג בזוי, נפסד ובלתי מתקבל על הדעת השתרש לו אצל החרדים: כל אימת שמצויים הם בעימות כלשהו עם הממסד הישראלי, הם מגיבים בכינוי הגנאי האיום — „נאצי". מנחל שהגיע לעימות עם חיילים כינה אותם „נאצים" („על המשמר", 18.9.87); קצין בכיר במשטרת ירושלים כונה „דמיאניוק" על שהשתמש בגאז מדמיע לפיזור הפגנה דתית אלימה ובלתי חוקית; קריאות —„נאצים" נשמעות כנגד שוטרים ו/חילוניים בכל הפגנה דתית.

אין לראות בתופעה „מקרה", או תגובה ספוראדית. לדעתי זוהי שיטה, ויש לראות גישה זו וביטויים אלה כפרי החינוך הדתי־חרדי. אין להעלות על הדעת, שדתיים רבים כל־כך ישמעו קריאות אלו, אלא אם שמעו זאת מרבותיהם בבתי המדרש שלהם, או ילדים מהוריהם בבית.

ציבור שונא

גם אם האוכלוסייה החילונית והממסד הישראלי שונאים על הדתיים, אי־אפשר לקבל דרך התבטאות זו. המשווה אותנו לזוועה הגרועה ביותר שידעה ההיסטוריה היהודית והאנושית מעודה, ולעבור על כך לסדר היום. מצד שני, לחנך אותם — לא נוכל. טוב שנכיר איפוא בגודל השנאה ונדע שיחס פשרני וותרני כלפי ציבור שונא זה לא יביא לפשרה, אלא יגדיל את אלימותו כלפינו. בראש ובראשונה חייבים להכיר נגד מנהיגי מפלגות השלטון, שבכניעתם לאורך כל הדרך למימסד הדתי־חרדי מגבירים את האלימות, הפיסית והמילולית, מצידם.

על הפרץ

חתימה מסויגת

(המשך מעמוד 7)

חלוקת ארץ־ישראל והקמת שתי מדינות, יהודית וערבית. נראה, אפוא, מה רוצה העם — [illegible] יש רוב להשגת הסדר שלום על בסיס החזרת הגדה לערבים. אבל זה יהיה משאל [illegible] מראש לתומכי ארץ־ישראל השלמה, שכן במגילת העצמאות, שמכריה לא היו נביאים [illegible] יכלו לחזות מראש את מהלכה של מלחמת העצמאות, קיימת התייחסות לתוכנית [illegible] שמזמן חדלה להיות רלבנטית כמציאותנו. גם אויבינו מדברים היום על חזרת ישראל לגבולות 1967 ולא לגבולות החלוקה. אבל הדמגוגיה הלאומנית אינה בוררת באמצעים, [illegible] את הציבור מפני שלום צודק, המבוסס על פשרה בארץ־ישראל, ינסו לשכנע את [illegible] כל ויתור מוביל לגבולות החלוקה משנת 1947, או ישירות אל היפתח [illegible]

אמנם ח"כ איתן התרצה ברגע האחרון (לאחר שכבר [illegible] נגד ההחלטה עם מגילת העצמאות) ואף חתם במשכן הנשיא על העצומה הזאת, אבל [illegible] דיבר לא על מגילת העצמאות אלא „על עקרונותיה". איש „חירות" יכול לפרש את [illegible] מן הקטע המדבר על חלוקת הארץ. אבל אם איתן נמלך בדעתו, הרי אנשי „התחיה", [illegible] ח"כ גאולה כהן, עומדים על הסתייגותם מן המבצע.

אפילו נניח, כי לא יהיו מסתייגים וכל אזרחי ישראל יחתמו על [illegible] העצמאות — מה בצע באקט הצהרתי כזה, כאשר המציאות סותרת [illegible] כאשר סגן־שר יכול להטיף ל„טרנספר" של ערבים כפתרון הבעיה [illegible] אומר עליו הפצת רעיונות גזעניים כאלה, ואין מפטרים אותו מתפקידו [illegible] „דעה פרטית" בלבד. בעצומות אין מצבים את הציבור. אני לא מאמין [illegible] שוויון־זכויות לכל האזרחים, כאשר סטודנטים ערבים אינם יכולים לשכור דירה [illegible] איני מאמין בשוויון, אם כל ערבי נחשב חשוד רק בגלל היותו ערבי. [illegible] כאשר אנו מתפארים בכך שמושקוף ערבי אחד זכה בתפקיד [illegible]

לאחר כל הסתייגויותיי, הרי אם יבואו אלי עם עצומת ההודעות על מגילת העצמאות [illegible] עליה, ובלבד שלא אמצא במחיצתם של המסתייגים ממנה בגלל הכלול בה. [illegible] אנו רחוקים מלדבוק בעקרונותיה בגלל היעדר חוקה מחייבת, [illegible] גורמים לאומנים ואנטי־דמוקרטיים, שבשנת ייסוד המדינה לא היתה להם [illegible] מגילת העצמאות.

תחיית „הכנופיה השחורה"

ארגון רוסי־פאטריוטי בעל צביון אנטישמי עושה לעצמו נפשות במוסקבה ◻ חבריו מנערים שוב את האבק מעל „הפרוטוקולים של זקני־ציון" וטוענים, כי היוגורט של ילדיהם מכיל כוהל, בגלל הקשר היהודי...

מאת אהרון ניר, רומא

האיגוד ההסטורי־פאטריוטי הרוסי „זאמיאט" (זיכרון) צובר תנופה. אנשיו, בעלי צביון אנטישמי מובהק, מרבים להופיע בפומבי באולמות שמעמידים לרשותם השלטונות הסובייטיים. עד כה העלימו אלה עין מפעילותם הגלויה.

אסיפה פומבית גדולה של האירגון הסלאבופילי־אנטישמי, התקיימה לפני שבועות־מספר באולם הרפרזנטטיבי של התאחדות האמנים הסובייטיים, בשדרות קרים אשר במוסקבה. נושא האסיפה היה „מה משמעותה של מוסקבה בשבילנו", מהלכה הוקלט על סרט הקלטה, והמארגנים הבטיחו לשלוח את הקלטות אל כל ה„פאטריוטים" המזדהים עם האידאולוגיה של „זאמיאט".

הנואם הראשי שדיבר למעלה משעתיים, היה דימיטרי ואסילייב, „פאטריוט, סופר וצלם". בחלק הראשון של נאומו הוא עמד על התפקיד הרחוף המוטל על הפאטריוטים והוא — להציל את נכסי התרבות הרוסיים, ובמיוחד את הבניינים העתיקים, האנדרטות והכנסיות בעלות המשמעות הסטורית. בעורמה תכססנית הביע הנואם את נאמנותו למפלגה, למזכיר הכללי שלה ולפרסטרויקה הגורבצ'ובית. אחר שהבטיח את עצמו באופן זה הרבה לרמוז ל„נשמות האבודות" העומדות, לדבריו, מאחורי הרס השיטתי של ערכי התרבות הרוסית. „אתם יודעים היטב למי אני מתכוון" — פנה אל הקהל הרב שמילא את האולם הגדול עד אפס מקום. המאזינים ניענעו ראשיהם לאות הסכמה ומחאו לו כפיים.

רחובות היוצרים מגן־דוד

מייד אחר־כך מצא הנואם לנכון לזהות בפני הקהל המריע את „הנשמות האבודות": „חברים" — אמר — אם תעברו על הקטלוג השלם של אוסף הספרים האישי של ולאדימיר איליץ' לנין הגדול, תיווכחו כי למנהיג הפרולטריון הבינלאומי ולמייסד המדינה שלנו היו לא פחות ולא יותר אלא שלושה עותקים של ספר בשם „הפרוטוקולים של זקני ציון." אומר לכם מייד מה נושאו של הספר הזה: קשר שטני של בונים חופשיים ושל ציונים, הפועלים בחריצות כדי להרוס את מולדתנו הקדושה וכל מה שיקר לנו... אם לא נתאחד מייד כדי להביס את הכוחות העריצים הללו - שהרי הזמן שנותר לנו כדי לעשות זאת הנו קצר מאוד — כליה צפויה לנו ולציביליזציה שלנו".

ואסילייב מרים יותר ויותר את רגל האנטישמיות והאנטי־ציונות כתארו כיצד בשנות העשרים טרוצקי וקגנוביץ' והאדריכלים שלהם, כאמתלה של בניית הרכבת התחתית, פוצצו בניינים הסטוריים עתיקים והתכוונו למעשה להרוס את העיר כולה. „האם שמתם לב — פנה אל הקהל הגדול — שכוחות הרשע הללו משקמים את בירתנו הקדושה, באופן שהרחובות הראשיים שלה יוצרים יחד מגן דוד? הידעתם, כי הכוחות השטניים מבקשים להפוך את רוסיה לעם של שיכורים? כלום לא דיבר איש בפניכם מעולם על הקשר המאסוני־יהודי להכשרת ילדינו לחיי פריצות? וזאת מפני שהיוגורט שילדינו אוכלים מדי יום מכיל אחוז וחצי אלכוהול? הידעתם שברחוב צ'יסקה, במקום בו היתה לפנים כנסיה, מקימים עתה „גריל־באר"? אינני יודע את הפירוש המדוייק של המלה „גריל", אך אני יכול להבטיחכם, כי במוקדם או במאוחר יועסקו שם נשותינו ובנותינו כיצאניות, ובטוח אני מלומר לכם על־ידי מי יועסקו ובשביל מי"...

לגשת לפעולה

מנאומו האנטישמי המרוע של אידיאולוג ה„זאמיאט" היה הקהל נבוך ונסער. כאשר הנואם ניסה להסתלק ולהתחמק מן האולם, קם על רגליו קולונל ישיש במדי צבא עונד מדליות לרוב, וצעק בקול רם, כי השעה דוחקת ויש לגשת לפעולה מייד. לעומתו ציין מישהו את ואסילייב כ„פרובוקטור". מישהו אחר קם והביע את דעתו, שיש להפוך את הכנסיות הישנות למקומות פולחן של פרון, האליל העתיק של רוסיה שלפני הנצרות, כי ככלות הכול גם ישו נולד ציוני... נימק את הצעתו. אשה בקהל קראה לנהוג כזהירות. „חברים — יש לנו אוהדים רבים במפלגה ובממשלה... מדוע להכשיל עניין צודק בעודף רטוריקה מוטב להיות זהירים". והיא תמכה את הצעתה בפתגם רוסי עתיק: „ההולך אט־אט, הולך בביטחון ומגיע רחוק"...

שער אחת התוצאות הרוסיות של „הפרוטוקולים של זקני ציון"

עתוני המערב כולו, התוהים על הסיבות להצלחתה והתפשטותה של תנועת „זאמיאט". רואים בה קווים מובהקים של הכנופיות הריאקציוניות־אנטישמיות מימי רוסיה הצארית, כנופיות „המאה השחורה" הידועות־לשמצה בפרעות שאירגנו נגד היהודים. כתבים מערביים מסרו ממוסקבה, שגם אי־אלה עתונים סובייטיים השוו את „זאמיאט" עם האירגון הצארי הנ"ל.

עם זאת דו"חות מפורטים מרוסיה אומרים שהשלטונות נוהגים ב„זאמיאט" בכפפות משי. נציגיו של האיגוד נתקבלו על־ידי מזכיר המפלגה במוסקבה בוריס אלטסין, ואסיפות „זאמיאט" מתקיימות באולמות עירוניים ואף מפלגתיים, אם־כי בנסיבות מסויימות מרשים אנשי „זאמיאט" לעצמם לתקוף את המפלגה ואת הביורוקרטיה הפוליטית. כך, למשל, התקיפו באחרונה נציגי „זאמיאט" את אלכסנדר יעקבלב, שנבחר לא מזמן לחבר הפוליטביורו, על שלפני זמן רב יצא נגד הנטיות להאדיר את שמן של דמויות ריאקציוניות מן העבר. „זאמיאט" מצהירה תכופות על תמיכתה בגורבצ'וב, אך אין היא נמנעת מלהתקיף את „הכוחות הרעים" בהם הוא מקיף את עצמו וביניהם „הציוני"־לעילא ג'יאורגי ארבאטוב, יועצו הראשי של גורבצ'וב בענייני היחסים עם ארה"ב...

להרחיקם מן הדיסקוטקים

יש אומרים, כי „זאמיאט" יכולה לסמוך גם על אוהדת־מה בצמרת המפלגה. במחלקה לחינוך פוליטי של הצבא האדום אין הסתייגות גמורה מן האידיאולוגיה הפטריוטית־סלאבופילית של „זאמיאט". באותה מחלקה סבורים, כי יש לחנך את דורות הטירונים החדשים ל„פאטריוטיזם בריא" ולהרחיקם מן הדיסקוטקים נוסח אמריקה, הנצים כיום כפטריות אחרי הגשם בכל רחבי בריה"מ.

נוסף על־כך זוכה „זאמיאט" לאהדה בחוגים הסלאבופיליים, אחוזי שנאת־זרים, שלא פסו מעולם מרוסיה. האמונה העתיקה, כי העולם כולו מגוייס נגד „אמא רוסיה". גישה הניכרת אפילו ביצירות דוסטוייבסקי, מוצאת קרקע פוריה למרי אף ברוסיה של זמננו.

באסיפה האחרונה של איגוד הסופרים הסובייטיים השווה בונדארוב את התקופה הנוכחית עם חודש יולי 1941, כאשר הצבא הסובייטי נסוג בפני מהלומות „הברברים המתוזרבתים" ואלו של ה„סכסודומוקרטים". כולם הבינו את הרמז לקוסמופוליטיים היהודים. ההקבלה הגרוטסקית בפיו של בונדארוב, בין הנאצים ובין היהודים חוזרת תכופות באסיפות „זאמיאט", שבהן מציגים את אייכמן כמנהיג יהודי ואת היטלר כמכשיר בידי הבונים החופשיים והציונים. תעמולה אנטישמית על גבול הטירוף, חוזרת בספרים סובייטיים רבים, אשר הופיעו בעשרים השנים האחרונות.

איש מוכר ומסוכן

מאת שלמה סלוצקי

בעוד שהציבור הארגנטינאי עוסק במעקב ניצחון על הגנרל בדימוס אנטוניו בוסי, בבחירות למושל המחוז (פרובינציה) של טוקומן, שם כיהן כמושל צבאי בתקופת הדיקטטורה והיה אחראי על דיכוי רצחני של האוכלוסיה, זרקורים מועטים מופנים אל עבר חבר הפרלמנט החדש ממפלגתו של בוסי, הוא אספיקאל אבילה גליו, שהוא אדם מוכר מאוד לקהילה היהודית בארגנטינה.

אבילה גליו איננו אחר מאשר האידיאולוג הימני שעמד ועומד מאחורי ההמצאה ההיסטרית של הפאשיזם האנטישמי הארגנטינאי, היא תוכנית "ANDINA".

הכל החל ב־1972 כאשר אבילה גליו הגיש תלונה לשופט בעירו נגד הקהילה היהודית, בהאשמה שזו מתכוונת לבצע את התוכנית „אנדינה" להשתלטות על דרום המדינה והורכת המדינה הארגנטינאית, כדי להקים בה מדינה יהודית.

בתיאום עם העתון "NOTICIAS" החל לפרסם סדרה של כתבות אנטישמיות בנושא, כאשר את המקור של המסמך, שהוא טען שהגיע לידיו, ניתן לייחס להעתק ישן של הפרוטוקולים של זקני ציון, שפורסם ברוסיה הצארית בסוף המאה הקודמת.

על־פי הגירסה החדשה של אבילה גליו, „תוכנית אנדינה" נכתבה על־ידי הרב הגדול גורדון מניו־יורק, במרץ 1969. „תוכנית אנדינה" אומצה בחום על־ידי כל זרמי הימין הפרוע בארגנטינה, שדאגו לתת לו פירסום ושימוש בלי סוף מאז ועד היום.

כדי לחזור לכותרות העיתונים המעוננים, יצא אבילה גליו במסע חדש בינואר 1986, אז טען שתחילה להתבצע תוכנית להשתלטות היהודית בדרום, כאשר זו כוללת גם קבוצות מזויינות (מיליציות) ועוד ידו נטויה.

למי שחבר עם הרוצח החנון בוסי — גנרל בדימוס — במפלגה אחת, יש כיום במה ציבורית מכובדת לפרסם את דעותיו.

אבילה גליו משמאל. במה ציבורית

אתונה. צפיפות וכלי רכב ישנים (צילום: עלי כהן)

עיר אוכלת יושביה

מאת ג'ני טרטגיס, „רויטר"

אתונה. רק לפני כמה עשרות שנים תיאר משורר יווני את אתונה כ„אבן ספיר המקשטת את טבעת העולם".

אתונה שנוסדה לפני יותר מ־2,500 שנים ושהיתה ידועה שנים רבות כערש התרבות המערבית קיבלה באחרונה שם הרבה פחות מושך כמו למשל, „קבר של בטון".

עובדה היא שאתונה הפכה, בעת גל החום הכבד ביולי שעבר, למלכודת מוות למאות מתושביה. „הסיבה העיקרית למספר הגדול של מקרי המוות ביולי היתה קומבינציה של זיהום עם חום גבוה, אמר יו"ר המרכז ללימודי הסביבה הפאן־הלניסטי, פאנאיוטיס קריסטודולקיס, לכתבת רויטר.

הוא גם הוסיף, כי אנשים הסובלים מסיבוכי לב ובעיות נשימה נפלו קורבן לערפיח, שביוונית קיבל את השם „נפוס", אשר בעת שיא החום האחרון היה בגובה של 100 אחוז מעל רמת הסיכון. „אתונה היא עיר ללא תשתית נאותה של הספקת מים, חשמל, כבישים, בתי־ספר, בתי־חולים, בתי־קברות ומעל לכל אוויר צח. העיר נדונה למות ביחד עם תושביה אם לא יינקטו אמצעים מתאימים כבר עכשיו", אמר קריסטודולקיס.

אתונה, שתוכננה לאוכלוסיה של מיליון תושבים, הפכה כיום למטרופולין עם 4 מיליון תושבים. יותר ממיליון מכוניות מתרוצצות ברחובות הצרים של העיר, ומחצית מן התעשיה של יוון מרוכזת בה. סיכומים סטאטסטים רשמיים מראים, כי שטחים ירוקים אינם תופסים יותר מ־4 אחוז מן השטח הכולל של העיר, בעוד שלפי תיכנון מינימאלי, האיזורים הירוקים צריכים להיות לתפוס לפחות 10 אחוז. גם ממשלת יוון מודה, כי אתונה מהווה בעיה חמורה ביותר.

„זו לא היתה הפעם הראשונה שתקרית פיזית טראגית, שארעה לפתע, מיקדה שוב את התעניינות הציבור בבעיות הבירה היוונית", אמר שר הפיתוח השיכון והסביבה אוונגלוס קולומביס, בהתייחסו לתוצאות גל החום האחרון, הוא אמר גם לכתבת רויטר, כי אסונות קודמים כמו: שטפונות כבדים ב־1977, רעידות אדמה ב־1981 וגל החום האחרון חזרו והדגישו את החוסר המשווע של תכנון תשתית לעיר, המתפתחת במהירות כה רבה.

קולומביס הודה, כי לאחר מלחמת העולם השניה נבנתה אתונה ללא תוכנית מיתאר עירונית מתאימה. „יש להבין, כי היינו בונים עיר זאת אחרת, אילו יכולנו לבנותה מן היסוד, הוא הוסיף. יחד עם זאת הוא דחה את טענת המרכז ללימודי הסביבה, כי הזיהום ביולי הגיע לרמה שסיכנה חיי אדם.

קולומביס טען עוד, כי עלה בידי הממשלה להוריד את הזיהום התעשייתי ב־50 אחוז מאז 1981... והוסיף, כי בעיית הפליטה של גאזים מן המכוניות, ובעיקר מהמכוניות הישנות, תיפתר כאשר אלה יוחלפו במכוניות חדישות ובטיבות טוב יותר מבחינה טכנולוגית.

יותר ממחצית המכוניות באתונה כיום הן בנות 10 שנים ומעלה, מאחר ומחיר כלי הרכב ביוון הוא הגבוה ביותר בין ארצות השוק המשותף, בייחס להכנסה.

קריסטודולאקיס, יו"ר המכון לחקר הסביבה, אמר עוד כי הזיהום באתונה החמיר בגלל הטמפרטורות הגבוהות וההרים הגבוהים המקיפים אותה, אשר אינם מאפשרים לענני הערפיח לחלוף, משמי העיר במשך ימים רבים. הוא ציטט מדבריו של רץ מרתון סובייטי, שהתלונן לאחר תחרות האתלטיקה באתונה ב־1982: „יש לי כאבים בריאות. זהו פשע לקיים את המירוץ הזה באטמוספירה מזוהמת כזאת".

יוון הוותרה לארח את משחקי האולימפיאדה ב־1996, על אף ההסתייגויות של כמה מחברי הוועדה האולימפית באשר לבעיות הזיהום, התחבורה והאירוח באתונה. „אנו מאמינים, כי תוך עשר שנים נהפוך עיר זו למקום מגורים פונקציונאלי ללא תקלות ויותר עם זאת נוכל לארח את האולימפיאדה, בתנאים הטובים ביותר", אמר קולומביס, שהוסיף, כי הוחל בבניית רשת רכבות תחתית, שתשחרר את הבירה מן התנועה הכבדה ברחובותיה ותצמצם את הזיהום מגאזים שפולטים כלי הרכב. הממשלה אינה מרשה להקים תעשיות חדשות בעיר ובסביבתה, וכמו כן יינטעו עצים רבים בעתיד הקרוב.

איך זה מתנהל

מאת עלי סרגון, כתב „על המשמר" בטהראן

המשטר האיסלאמי של איראן הנהיג תפיסה חדשה של ביטחון ופיקוח. לתפקידם של משרדי הממשלה אין חשיבות, מחנות הצבא חיים יחסית בשיגרה ולמשטרה הפדרלית אין הרבה דברים לענות בהם. הביטחון והפיקוח מסורים במלואם לידיהם של הפאסדאראן (משמרות המהפכה) והבאסיג'ים (המתנדבים).

משרדים ממשלתיים קיימים כרגיל בכל בירות החבלים (אורומייה, טאבריז, סאננדאג', באכטאראן, האמדאן, כוראמאבאד). אך לכמה משרדים ממשלתיים יש סניפים רק בבירות של חבלים אחרים. סניף האומור אידאארצה (משרד החוץ) באורומייה שוכן בקרבת משרד „איראניגיר", אך אין סניף כזה בסאננדאג' או בהאמדאן. קשה לזהות את מקומם של המשרדים הממשלתיים, מאחר שבדרך כלל הם שוכנים בבניינים רגילים. במקאו הארשאד א־איסלאמי (המשרד להדרכה איסלאמית) שוכן לפני המהמאנסאראי (בית המלון) המקומי, שהוא בבעלות הממשלה. משרד האטלאט (ביטחון) במאהאבאד שוכן באחד הפרוורים הצפון־מערביים של העיר.

מחנות הצבא (הסדיר) מוקמים במרכזי הערים הגדולות או בפרווריהן. בטאבריז נמצא מחנה צבא גדול ביציאה מן העיר למאראגה. עמדות תקשורת צבאיות מצויות בהרים מסביב לטאבריז. לפני מאגה, מימינו של הכביש, שוכן המחנה הצבאי הגדול ביותר של צפון־מערב איראן. פסי רכבת מאפשרים להביא את משלוחי התחמושת אל הבסיס הזה. מאראגה עצמה הינה מחנה צבאי אחד גדול: רבים מדוברי פרסית או ערבית מכוזסטאן עושים פה חלק גדול משירותם הצבאי. בין סלמאס ואורומייה (במרחק של 45 ק"מ מאורומייה) מצוי מחנה צבאי אשר בו פגשו העתונאים הזרים, אשר ביקרו בחזית בימי מיבצע כרבלה 7 (בראשית מארס 1987) את שבויי המלחמה העיראקיים. בכביש לפיראנשאר ישנו מחנה גדול עם מגרש נחיתה מיוחד למסוקים. בסאנאנדאג' ישנם שני מחנות צבא. הגדול יותר ביציאה למריוואן, וחשוב מגן על נמל התעופה של העיר בתותחי נ"מ. כפינה מול האמדאן, משמאלו של כביש סאנאנדאג', ישנו מחנה צבאי נוסף. בהמשך, בדרך לבאכטאראן, מרח תוקן מרכז התקשורת הגדול של אסאדאבאד (אשר נפגע על־ידי מטוסים עיראקיים, בסוף יוני 1986). בין ביסוטון ובאכטאראן מצויה שורה של מחנות צבא, שחלק מהם מגינים על נמל התעופה של באכטאראן. מרכז תקשורת חשוב מאוד פועל עדיין במחצית הדרך בין האמדאן וביג'אר בכורדיסטן.

הפיקוח על התנועה

בכל עיר, עיירה וכפר מצויים בסיסים של הפאסדאראן והבאסיג'. רק בישובים שיש בהם פחות מ־500 תושבים אין כאלה — להוציא ישובים ועיירות בגבול. מן הבסיסים האלה נוקטים כוחות המשמרות המהפכניים והמתנדבים את אמצעי הביטחון החשוב ביותר: הפיקוח על התנועה בכבישים הארציים והמקומיים. הם מרווחים בדרך־כלל על כל תנועה של זר, ולבושי בגדים מערביים או בגדים כורדיים לאומיים נדרשים להציג בתחנות הביקורת הללו בכבישים את תעודות הזהות שלהם.

אין לסמוך על עובדי בתי־המלון הממשלתיים או על „מאמיני אמת" איסלאמיים, (שניתן בדרך כלל לזהותם בזקנם ובכובעם הקטן), שכן הם יראו מחובתם לדווח כל דבר הידוע להם לשלטונות המקומיים. אך תמיד תוכל למצוא בקלות אנשים אשר, בהיותם עויינים למשטר, יעזרו לך לעקוף את המכשול הגדול ביותר בצפון־מערב איראן: את משמרות ביקורת התנועה בכבישים.

רשות מקומית

מאת אשר שילוני

ליבי־תרום

בית־החולים על־שם „וולפסון" בחולון, שנפתח לפני שבע שנים לאחר חבלי־לידה ממושכים וקשים, משרת אוכלוסיה בת 800 אלף נפש מחולון, בת־ים ודרום יפו. מופעלות בו 600 מיטות במחלקות שונות. בין השירותים הרפואיים גם שירות „חולי־לב" שהוא יקר, אף על פי שלעת־עתה אינו כולל ניתוחי־לב. אלה מבוצעים בבתי־חולים אחרים. בהם מבוצעים גם צינתורי־הלב — הקודמים לכל ניתוח.

ייחודו של שירות מסובך זה בכך שהוא כולל: יחידה לטיפול נמרץ, השתלת קוצבי־לב זמניים וקבועים, ביצוע בדיקות איבחון על־ידי אקוקרדיוגרם, מיפוי־לב גרעיני ועוד בדיקות יקרות מאוד.

בעבר, בטרם נתן בית־החולים וולפסון שירות זה, נאלצו חולים להזדקק לשירותי בתי־חולים אחרים למטרות אבחון וטיפול ולעתים המתינו עד שמונה חודשים לבדיקה הראשונה — וזאת במחלות הגורמות לתמותה של 10־20 אחוזים בשנה הראשונה למחלה. וכך אירע לא אחת שחולים נפטרו עוד לפני שזכו לעבור את האבחון הראשון. הקלה ניכרת חלה כאשר בית־החולים וולפסון החל לתת שירות זה, שהביקוש לו באיזור הולך וגדל ועתה מדובר בגיוס 750 אלף דולר לצורך הקמת מכון לצינתורי־לב.

מחומר־רקע שסופק לעיתונאים אתה למד את כברת־הדרך הארוכה שעברו מכון־הלב והיחידה לטיפול נמרץ עד שהגיעו לשלב הנוכחי — מכון הצינתורים, שעתיד להיפתח, אם אמנם ייגויסו המשאבים לצורך כך בעוד כשנה.

מהתחלה צנועה בשנת 1981 הגיעו לכך, שבשלוש השנים האחרונות רוב חולי הלב באיזור יכלו לעבור עיבוד אבחנתי וטיפול בוולפסון בלי להישלח למוסדות רפואה אחרים.

מכון־הלב עוסק גם בהשתלת קוצבי־לב קבועים לחולים בעלי קצב־לב איטי ביותר, עד כדי סיכון חייהם. מדי שנה מושתלים כ־60 קוצבי־לב קבועים בנוסף לרבים אחרים המושתלים ומבית בחולים מייד לאחר האוטם.

בדיקות, ייעוץ ואיבחון

כל שבוע נבדקים במרפאת חולי־הלב, כ־150 מבוגרים וכ־20 תינוקות, אשר נשלחים ממחלקות אחרות של המוסד — כולל חדרי לידה — ממרפאות של קופות־חולים שונות באיזור וכן על־ידי רופאים פרטיים. כיום רשומים בארכיון המכון כ־13 אלף חולי־לב, אשר כל פרטיהם הדמוגראפיים והרפואיים מוכנסים לזכרון המחשב של המכון.

במכון קיים גם שירות ייעוץ לב, כאשר קארדיולוג מבצע ייעוץ יום וקבוע כל שבוע במחלקות בית־החולים. במסגרת זו נבדקים כ־80 חולים לשבוע.

וישנו שירות־אבחון — מעבדה לבדיקות אבחון באמצעות בדיקת מאמץ על־ידי ארגומטר אופניים או „מישור משופע", במטרה לזהות מחלת־לב איסכמית; להעריך חומרת המחלה ולבסס הצורך לביצוע ניתוח. יותר מ־50 חולים בשבוע עוברים בדיקות אקוקארדיוגראפיה, המגדירות במדוייק ליקויים במבנה החלקים השונים של הלב — כולל דפנות החללים ומסתמי הלב — ומעריכות את זרימת הדם ולחצי הדם הקיימים באוורי הלב השונים. מבחנים אלה חיוניים ביותר לאבחון מדויק של מומי לב שונים מלידה, או מומים שנוצרו בעקבות מחלות אחרות.

המכון גם עוסק במיפוי־לב־גרעיני על־ידי מדידות פעולת הלב בעזרת רדיואיזוטופים, המתבצעות בשיתוף המחלקה לרפואה גרעינית. מצלמת גאמא, שנתרמה על־ידי קרן וולפסון מאפשרת לצפות בפעולת הלב ובהתכווצותו. לאחר הזרקת חומר־ניגוד שהקוד שלו אמ.פ.פ־טי.סי ביצוע בדיקות אלו מאפשר לזהות מיקום איסכמיה ושליחת חולים עם היצרות בעורקים הכליליים לניתוח. יותר מ־15 חולים עוברים בדיקה זו מדי שבוע.

פעולות מחקר

צוות רופאים עוסק בהוראה לסטודנטים לרפואה, לרופאים משתלמים ולמתמחים בקארדיולוגיה ורפואה פנימית. במסגרת הפאקולטה לרפואה של בית־ספר סאקלר, אוניברסיטת תל־אביב. רופאים במכון הלב עוסקים גם במחקר קליני ו־22 עבודות מחקר הוצגו על־ידם בכנסים לאומיים ובינלאומיים בחמש השנים האחרונות.

בראש המכון עומד פרופ' יחזקאל קישון, בוגר בית־ספר לרפואה „הדסה" בירושלים ומומחה בקארדיולוגיה וברפואה פנימית. לאחר גמר התמחותו בישראל עבד כעמית־מחקר בלונדון ובארה"ב; היה סגן מנהל מכון הלב במרכז הרפואי ע"ש שיבא (שמנהלו היה פרופ' הנרי נויפלד ז"ל), היה אחראי במשך חמש שנים על יחידת צינתורי הלב בשיבא ומאז 1981 הוא מנהל מכון־הלב בוולפסון. בינואר 1987, לאחר פטירתו של פרופ' נויפלד, נבחר קישון לנשיא החברה הקארדיולוגית בישראל; פירסם למעלה מ־50 עבודות מדעיות, כולל השתתפות בכתיבת שלושה ספרים מקצועיים בנושא.

סגנו בפועל הוא ד"ר פ. ווליבוביץ, אשר בין השנים 1968־75 עבד כקארדיולוג בכיר בבית־החולים האוניברסיטאי במונטיווידאו שבאורוגוואי. שם גם עסק בהוראה ובמחקר רפואי ושימש מזכיר החברה הקארדיולוגית באורוגוואי. משנת 1975 היה חבר בסגל הרפואי של מכון־הלב בשיבא וב־1981 עבר למכון שבוולפסון — פירסם כ־20 עבודות מחקר.

הצינתור — „עקב אכילס"

בעבר צידד משרד הבריאות בריכוז כל צינתורי הלב (בארץ מבוצעים היום כ־5000 צינתורים בשנה — בעיקר בבתי־החולים של קופת־חולים) בכמה מוסדות רפואה מרכזיים. בינתיים, עם גידול משמעותי בתחלואת הלב, בעיקר באיזור המרכז ועקב שימוש גובר והולך בצינתור כמכשיר טיפולי לריפוי (על כך בהמשך) מעודד היום משרד הבריאות הקמת מכון צינתורים בכל בית־חולים גדול בארץ.

לפני כשנה מונתה ועדה מיוחדת מטעם משרד הבריאות, שבראשה עמד פרופ' ש. לניאדו, וזו קבעה שהקמת יחידת צינתורים בוולפסון הינה חיונית וצורך דחוף, והמליצה שמשרד הבריאות ינקוט צעדים להשגת מטרה זו. פרופ' דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות דאז, אישר את דו"ח הוועדה והורה לרשות האישפוז במשרד להתחיל בצעדים לביצוע ההמלצות, והציע לחפש מקורות מימון מחוץ למשרד הבריאות — שמשאביו הכספיים מצומצמים.

במסיבת עיתונאים שנקראה לקראת מיבצע לגיוס כ־750 אלף דולר לצורך הקמת היחידה — מיבצע שבראשו עומד סגן ראש עיריית חולון, אפרים קורן, „המתרים הידוע" בעיר (ראה כתבה בגדון „על המשמר", 10.9.87), הסבירו מנהל בית־החולים ד"ר א. שחר ומנהל מכון הלב פרופ' י. קישון מה זה צינתור ומה המהפכה הטכנולוגית־רפואית שחלה בשטח זה, אשר הופכת את הצינתור ממכשיר איבחון למכשיר טיפולי ממדרגה ראשונה.

האיבחון הסופי של מחלת הלב מושג ברוב המקרים על־ידי הצינתור — אומר פרופ' קישון. במהלך הצינתור מחדיר הרופא הבודק צינור פלאסטי דרך הוריד או עורק של החולה, לשם מדידת לחץ הדם בחללי־הלב השונים וכן להחדרת חומר ניגוד צבעוני לחללי הלב, לשם צילום סרט רנטגני. וכך ניתן לזהות במעט בביטחון מומי־לב שונים לפני שליחתם לניתוח — אם הוחלט שיש צורך בניתוח.

ניפוח בלונים

אולם, אין זה תפקידו היחיד של הצינתור. עם התקדמות טכנולוגיות הרפואה מנוצל הצינתור גם לצרכי טיפול וריפוי.

לאחרונה שמענו על ניפוח בלונים בעורקים. פעולה זו, הקרויה בשפה המקצועית „ניפוח עורק כלילי מוצר ע"י צנתר־בלון", מבוצעת על־ידי הכנסת צינור פלאסטי מיוחד לעורק כלילי שהוצר, וכאשר הבלון נמצא מול ההיצרות, מתבצע ניפוח הבלון בלחץ גדול וכך מתרחב המעבר בעורק באיזור ההיצרות. בדרך טיפול זו ניתן לחסוך מספר רב של ניתוחי מעקף כלילי וגם להקטין סיכון החולה בעת הניתוח.

המסת קרישים

שימוש טיפולי נוסף לצנתר: המסת קריש בעורק הכלילי. הצנתר מוכנס לעורק הכלילי, החסום על־ידי קריש אשר עלול לגרום להתקף חריף, ודרכו מוזלף לאט לאט חומר ממיס לתוך העורק החסום, וממיס את קריש הדם באופן איטי. בשיטה זו ניתן להפסיק או להקטין התפתחות של אוטם טרי.

כאמור: תחלואת הלב גדלה באיזור המרכז; חוסר אפשרות של המרכזים הרפואיים הגדולים לבצע את אלפי הצינתורים במועד, וכן התפקידים הנוספים שהוטלו על הצנתר הביאו את משרד הבריאות לשנות את מדיניותו ולאפשר ליתר בתי־החולים הגדולים להקים מכוני צינתור כיחידות במכון הלב. אבל מהיכן מגייסים את הכסף?

המצב בשטח חמור למדי ומשהו ממצב זה שמענו באותה מסיבת עיתונאים. מתברר שיותר מ־8 אלפים חולי־לב מגיעים מדי שנה למכון הלב בוולפסון. רבים מהם ילדים, תינוקות ויילודים. 300־400 מאותם האלפים סובלים ממחלת־לב מלידה, מחלה רוימטית או טרשתית בדרגת חומרה אשר מחייבת לשקול ניתוח. לא די בכך. עוברים אותם המאות טראומה נוספת — או, כהגדרתו של פרופ' קישון; חולים קשה אלה נעים ב„נתיב היסורים" והם מצטרפים לרשימה הארוכה של חולי־לב אשר מחכים לקביעת תורם לצינתור במרכז רפואי כלשהו. החולים נאלצים להמתין בתוך 6־8 חודשים, וזאת בשעה שמחלת־הלב הקשה שלהם היא בעלת סיכון לתמותה שנתית בסדר גודל 15־30 אחוז אם לא ינותחו.

כמה מאותם חולים, כאשר הם זוכים כבר לתורם, מגיעים לצינתור כשהם מותשים ובמצב גופני הרבה יותר גרוע מאשר במועד בו נקבע עצם הצורך בצינתור. וזה לבד מגביר את הסכנה לחייהם ואל לשכוח, שגם לאחר הצינתור חייבים המצונתרים לחכות מחדש, בתור ארוך לניתוח, ו„נתיב היסורים" מתארך מאוד. היו אף מקרי מוות בעת צפיה ארוכה זו. כל זה יכול להימנע עם הקמת יחידת הצינתור בבית־החולים וולפסון.

גלגלי הבורסה

עודפי היצע

המשבר במוי"מ על השכר הוסיף אתמול להשפיע על המסחר בבורסה. החיצעים במניות החופשיות הסתכמו ב־3.8 מיליון ש"ח והיו כפולים לעומת הביקושים, שהגיעו ל־1.7 מיליון ש"ח. החיצעים במניות ההסדר הגיעו ל־3 מיליוני ש"ח והביקושים הסתכמו ב־2 מיליוני ש"ח. בשוק המניות כולן ירדו 158 שערים, לעומת 102 שעלו ו־140 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב עלו הצמודות למדד ב־0.13% בממוצע וערך השוק של הצמודות למט"ח עלה ב־0.32%.

בהתמתות־יתר נסתיימו ההנפקות של שתי הסדרות הנוספות של איגרות החוב הצמודות למדד שבנק ישראל הציע אתמול לציבור, בערך נקוב כולל של 35 מיליון ש"ח. הזמנות הציבור הסתכמו בכ־73 מיליון ש"ח. חתימות היתר איפשרו לבנק ישראל למכור את האג"ח במחירים שמעל למחירי המינימום: „שגיא" ב־100% מע"נ (לעומת מחיר המינימום של 94% מע"נ) ו„גליל" ב־96% מע"נ (לעומת 88% ממחיר המינימום).

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.05 אג', ל־1.6785 ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.02 אג', ל־1.5964 ש"ח. דולר נוספים — 1.8812 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.70 ל־1.71 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו שני שערים (של עלית ב־1.5% ושל טבע ב־2%), לעומת 19 שירדו ו־4 שנשארו בלי שינוי.

במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.1% (אי די בי רג') ל־0.9% (כל"ל). לעומתן נעו הירידות בין 0.1% (כללי) ל־3.2% (הפועלים מב'). המחזור במניות ההסדר הסתכם ב־3.6 מיליון ש"ח. תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.12% (כל"ל) ל־12.49% (דיסקונט א') הפועלים ע"ש — 12.17%, הפועלים למוכ"ז — 12.47%. ערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.22%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה כללי מ"ר 1 ב־1.7%. לעומתה ירדה אוה"ה ב־1.8%. לפ.בי. ולהספנות 01 ו־05 הופיעו היצעים, שנקלטו ללא שינויים בשעריהן.

במניות החופשיות עלו 2 שערים ב־10%, של דנבאר 1 ושל מגן 1. לעומתן בלטו הירידות של 11.7% במשוב ושל [illegible] באנדין 5. ירידות ב־10% לא נרשמו. [illegible] ירידות שערים עם 5% ו־14 ירידות [illegible] לעומתן עלו 98 עד 5% ו־8 מעל 5%. [illegible] במניות החופשיות ירד ל־7.4 מיליון ש"ח ערך השוק שלהן ירד אתמול ב־0.33%.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.70% ל־14.85%, [illegible] קטן של כ־2.8 מיליון ש"ח. היום יציע [illegible] ישראל שתי סדרות נוספות של מק"מ [illegible] נקוב כולל של 200 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב: הסתכם המחזור [illegible] 5.2 מיליון ש"ח. מזה כ־1.5 מיליון ש"ח [illegible] „שגיא" וכ־1.3 מיליון ש"ח ב„גליל" [illegible]

„מאורי טכנולוגיה" הפסידה מיליון ש"ח [illegible] עד 30 ביוני 1986, לעומת יתרה [illegible] כ־39 מיליון ש"ח בסוף 1986.

„סהר" — דיווחה על רווח נקי של 1.5 מיליון ש"ח במחצית השנה הראשונה של [illegible], לעומת כ־3.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אלחנן הורוביץ

מבזקים כלכליים

המגבלות יוסרו

■ צרפת ביטלה תקנות שפגעו ביצוא מיצי פרי הדר מישראל. בשנה שעברה היה יצוא מיצי ההדרים בהיקף של למעלה מ־25 מיליון דולר. באחרונה החליטה צרפת להנהיג שיטות ותקנים חדשים לבדיקת המיצים, שאיימו לפגוע באופן קשה ביצוא הישראלי. הנושא הועלה על־ידי שר התמ"ס אריאל שרון בפגישתו עם השר לסחר חוץ של צרפת מישל נואר, ולאור הבקשה הישראלית הודיע השר הצרפתי כי יבטל את השיטה החדשה, ולא תהיה כל פגיעה ביצוא מיצי ההדרים מישראל.

מסין ומבריה"מ

■ קניינים מבריה"מ וסין היו בין 300 האורחים מחו"ל שביקרו בתערוכה הבינלאומית לפלסטיקה, גומי ואריזה, שננעלה בסוף השבוע שעבר, ביריד התערוכות בת"א. על פי דיווחי 150 היצרנים שנטלו חלק בתערוכה, נחתמו עסקות ראשונות עם קניינים מחו"ל בסכום של יותר מ־10 מיליון דולר. היו מפעלים שזה לראשונה חתמו על עסקות ליצוא בסכום של מעל מיליון דולר.

מבוקש כוח אדם

■ חברת אותליאב קלטה באחרונה עובדי ייצור מיומנים בענף המתכת. המפעל, המייצר ומשווק מדחסי אוויר וציוד לחץ אוויר, עבר בשנה האחרונה שינויים מבניים וארגוניים והגביר את היקף הייצור, במיוחד בעקבות הגידול במחזור המכירות. החברה תייצא עד סוף השנה מעל 1.5 מיליון דולר ותמכור בשוק מקומי מוצרים ושירותים כ־6 מיליון דולר. גידול זה בייצור ובפיתוח המוצרים חייב תגבור כוח אדם מענף המתכת לעבודה באגף הייצור. המפעל פיתח באחרונה סדרת מוצרים חדשים, בין השאר מדחסים בורגיים קטנים, ומדחסים נטולי שמן, המוצרים בטכנולוגיה מתקדמת.

ייעוץ טלפוני

■ בנק דיסקונט הצטרף ליוזמה של בנק הפועלים והקים מערך ייעוץ לבעלי מניות בנקאיות שבהסדר. לקוחות הבנק יוכלו לקבל ייעוץ ב־28 מוקדי ההשקעות הפזורים בסניפים. כן החל לפעול טלפון שבו ניתן יהיה לקבל מידע וייעוץ על אלטרנטיבות ההשקעה השונות.

מאגר מידע

■ חברת „לידן" — [illegible] הקמת מאגר מידע ממוחשב, הגדול מסוגו בארץ, הכולל את 10,000 החברות המובילות במשק. מאגר המידע [illegible] עומד לרשותם של מנהלי שיווק [illegible] המעוניינים לפנות אל החברות בדואר או בפנייה טלפונית. ניתן לקבל את הרשימה כולה, או חלקים ממנה, על־פי חתכים שונים כגון חברות גדולות, קטנות או בינוניות, על פי איזור גיאוגרפי, חברות תעשייתיות, חברות מחשב וכו'. כן על־ידי פנייה לבעלי תפקידים באותן חברות, כגון מנכ"ל, מנהל הרכש, מנהל המחשב וכיו"ב.

שיתוף עם קנדה

■ בימים הקרובים יחלו נציגי משרד התמ"ס בסיוע המחלקה לחברות בהתאחדות התעשיינים, לבצע סקר בקרב המפעלים כדי להקים מאגר מידע של מפעלים וחברות ישראליות, בעלי [illegible] לשיתוף פעולה תעשייתי עם קנדה. הסקר יקיף את ענפי המזון, הביוטכנולוגיה, החקלאות והמיכשור הרפואי. משלחת תעשיינים ישראליים תצא בתום הסקר לביקור בקנדה, כדי לממש את המגעים העסקיים של הסקר.

אושרו הנפקה

■ רשות התשקיפים של הרשות לניירות ערך, בהשתתפות א. מינטקוביץ, יו"ר הרשות וחברי מליאת הרשות גדעון סיטון [illegible] אליאב, אישרה עקרונית פרסום [illegible] התשקיפים הבאים:

י.ש.מ.פ. (נהדיה) טכנולוגיות מתקדמות (לשעבר גליל) — הנפקה בארה"ב של מניות ואופציות בתמורה כוללת של כ־4.5 מיליון דולר.

י.ג.א.ל. — ירושלים [illegible] — הנפקת כתבי אופציה בתמורה של [illegible] מיליון ש"ח. בעת המימוש תקבל החברה [illegible] מיליון ש"ח נוספים.

למשקיע — קרן נאמנות. [illegible] האחרון היה ב־14.6.84. [illegible] היה צורך לאשר מחדש [illegible] מספר בלתי מוגבל של יחידות [illegible] כ.א.

הפועלים הנפקות — הנפקה של [illegible] חוב, סידרה 17 בערך נקוב כולל של 44 [illegible] ש"ח.

פרסומם של תשקיפי [illegible] אושר בחודש שעבר, [illegible] אישרה: שוב פרסום [illegible] חדש: אלדנסקי בע"מ [illegible] השטל, משאבות פליט.

פילפל

תשדיר בלי שירות

מאת שלמה פרנקל

השבוע נראה סוף־סוף על המרקע תשדיר שירות של משרד האוצר, או בנק ישראל. זה היה — בעניין המניות הבנקאיות. הגיע הזמן. שר האוצר אמנם חזר ממסעו הארוך בחו"ל מלא תדהמה על כך שפקידיו עדיין לא קיבלו תוספת לשכרם, אך ניתן להניח שהתשדיר הזה היה במסגרת המאמצים שעושים הפקידים, ולא במסגרת הסברה לאורח הנכון.

בתשדיר מוצגים שני תאומים. לא תאומי סיאם, השבח לאל. אחד מהם מסביר לשני כי מה שצריך לעשות למניות הבנקאיות הוא פשוט להניח להן לנפשן — כאשר נניח אותן, כן ירבו וכן יפרצו, כלומר, כיוון שנניח למניות, הן יעברו אוטומטית למסחר בבורסה, ושם יהיו צמודות הן לדולר או למדד, וכך יעלו ויפרחו.

השאלה הקטנה המתעוררת מתעצה הזאת אינה נוגעת לשיעורי ההצמדה, אלא לשערים של המניות. נניח שרק מחצית מהאוחזים יקבלו את עצת האוצר, ויניחו את המניות. נניח עוד, שיגיעו לבורסה מניות שנעזבו לנפשן בשווי של מיליארד שקל. המניות האלו ינתנו כולן בסעיף של „מניות הבנקים שבהסדר". האם ברור לאוצר מה תהיה התוצאה של הצפה חדשה ופתאומית כזאת לגבי שערי המניות — הן אלו שייעזבו לנפשן ב־1 בנובמבר, והן אלו שנעזבו לנפשן כבר ב־1983?

ניתן להניח, שהאוצר לא יוצא שכל האוחזים יעזבו את מניותיהם לנפשן לצורכי סיחור בגזרת השערים בבורסה, אלא אם כן יתחייב בנק ישראל, או יתחייבו הבנקים, לתמוך בשערי המניות הבנקאיות. אבל לזה קוראים ויסות.

יעלה במקצת או יירד במקצת

מסתובבת שמועה בעיר, שראש השנה מתקרב. לרגל האירוע נוהג לפזר נבואות ותחזיות לקראת השנה הבאה עלינו לטובה. לא אנו להתנבא לגבי מה שיקרה בכל תחום בדיוק, אבל להלן תחזית מקצרת:

כל מה שיקרה בשנת תשמ"ח בתחום הפיננסים ייקבע על־ידי מה שיתרחש בסוף אוקטובר ובנובמבר, שהם תשרי וחשון, כדי לומר זאת לא צריך שום עזרה מהכוכבים. מספיק להתבונן בסכומים שיפרעו מהמניות הבנקאיות.

נראה שצפויות בשנה הבאה גם בעיות גדולות מאוד בתחום חובות המדינה לציבור. כדאי לזכור שהחובות הללו מורכבים, בחלקם הגדול, מהתכנותיו של הציבור. בתחום השכר אין מה לצפות לגדולות ונצורות. אולי הוא יעלה קצת, אולי יירד קצת.

רק בעניין אחד לא הייתי רוצה כלל להתנבא — שיעור האינפלציה. ואם יש תחום אחר שבו אין לגעת אפילו בקילשון, זוהי הבורסה. אבל האמת היא, שמה שצריך בבורסה זה בדיוק קילשון.

חלופות צה"ל

לקבוע נוהל נכון לקבלת החלטות

גם אחרי ביטול הלביא לא תוקן הליקוי העיקרי שנחשף בדו"ח מבקר המדינה — פגמים מהותיים בתהליכי קבלת ההחלטות: לא נערכה השוואה בין הלביא למטוסים חלופיים והוא לא נבדק, במונחי עלות תועלת, לעומת פרוייקטים צבאיים טכנולוגיים בחיל האוויר וצה"ל כולו. האוצר לא שותף דיו בהחלטות, והנתונים על הלביא התקבלו מהתעשייה האווירית, יצרן אינטרסנטי, והתגלו בדיעבד כלא אמינים.

כיום מדברים על השקעת מאות מיליוני דולרים בחלופות צה"ל. מאחר שלקחי הלביא לא יושמו, יש חשש שהחלופות, החל מייצור האף־16 בישראל וכלה באמצעי לחימה חדישים ומדוייקים, יכזיבו כמו הלביא.

נוהל נכון של קבלת החלטות חייב להבטיח שייבחרו החלופות הנכונות על סמך נתונים אמינים, ופיקוח צמוד ימנע חריגים במאות אחוזים מהתקציב, כתוצאה משינויים מפליגים, כמו שקרה בעקבות החלפת הלביא הקטן בגדול.

בתהליך קבלת ההחלטות ישנם כמה שלבים, ומעורבים בו גופים רבים: תחילתו במיון הרעיונות שמעלים מדענים בגופי מו"פ, צבאיים ואזרחיים, וכן קצינים המחפשים פתרונות לבעיות בשדה הקרב העתידי. כשצה"ל בוחר בחלופות, הן נדונות במשרדי הביטחון והאוצר, בממשלה בוועדות המשנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

בכל השלבים, מגבלות ביטחון — אמיתיות ומדומות — מקשות על מקבלי ההחלטות לראות את כל התמונה, ומקשות עוד יותר על ביקורת ציבורית, על בחירת החלופות וביצוען. קיימת סכנה שהכלכלנים, למשל, ירימו ידיים ויימנעו ממעורבות ביקורתית בנושא חלופות צה"ל. כלכלן המאמץ גישה כזאת יכול לומר: „אינני מומחה בתחומים הנוגעים לשיפוט המקצועי של החלופות, ואין לי די מידע על מחירן האמיתי. בעצם, הנושא לא מעניין אותי — שהצבא יבחר מה שהוא רוצה, ממטוסים ועד נשק לייזר, או שיקנה סטייקים לחיילים. מבחינתי, כל תקציב הביטחון הוא הוצאה ציבורית שאינה תורמת למשק, ותפקידי הוא רק לדאוג שתקציב זה יצומצם ככל האפשר ויכביד הכבדה מינימלית על כלל המשק.

וזוהי טעות, משום שאם, כמו בלביא, תהליכי קבלת ההחלטות לגבי חלופותיו יתבצעו על סמך נתונים לא־אמינים, ויבטאו העדפות פוליטיות או כניעה לגורמים אינטרסנטיים, בעוד כמה שנים יתברר כי מה שפותח אינו פותר את הבעיות האמיתיות של צה"ל בעתיד, וכי הסכומים שהוקצו לחלופות ירדו לטמיון, כמו מיליארד וחצי הדולרים שהושקעו בלביא, המדינה תיאלץ להקצות שוב משאבים לסבב חלופות חדש, ואולי גם לסגירת פרוייקטים שנכשלו. המטרה של אותו כלכלן — הקטנת תקציב הביטחון — לא תושג.

מומחה העוסק זה שנים רבות בסוגיית הקצאת המשאבים לבטחון טוען, שהיום אין במערכת קבלת ההחלטות די בלמים ואיזונים. לאוצר יש רפרנטים, נציגים בכל משרדי הממשלה, המתמודדים עם מומחי המשרדים לא רק בבעיות תקציביות אלא גם בשיקולים המקצועיים הנוגעים לתחום עיסוקו של המשרד.

המשרד הממשלתי היחיד שבו לאוצר אין פיקוח כזה הוא משרד הביטחון, ואם רוצים פיקוח על תקציב הביטחון, כולל החלופות — האוצר צריך לתבוע ולהשיג לעצמו פיקוח אפקטיבי על־ידי נציגיו במשרד הביטחון.

מעבר לפיקוח הזה, בחירת החלופות היא פועל יוצא מתורת הלחימה והאסטרטגיה של צה"ל. בתחום זה, אין גוף ממלכתי מקצועי המגבש תפישות אלטרנטיביות לאלה של צה"ל ומתמודד עליהן, או במקרה של הסכמה, נותן אישור מקצועי ובלתי תלוי להצעות המטכ"ל.

מועצה לביטחון לאומי יכולה לתת פיתרון לבעיה זו, ואילו בבחירת החלופות עצמה יכול לטפל גוף מטה מקצועי לנושא טכנולוגיה צבאית, שיקום ליד המועצה הזאת, גוף שתהיה לו גישה למידע החסוי שבידי הצבא.

„הסיכוי שמקבלי ההחלטות יאמצו רעיון כזה, לפיתוח צבאי לא קונבנציונלי, קרוב לאפס", אומר מדען שעבר את דרך היסורים הזאת בה חיכו לו בורים וחסרי הבנה, שלא תפסו על מה הוא מדבר, ואינטרסנטים שחששו מהרעיון שלו, אם יבוצע, יפגע בתקציבים לפרוייקטים חסרי ערך שהם ביצעו.

„הבעיה הזאת מאפיינת כל מימסד גדול ומסורבל. בארה"ב הסיקו מסקנות, ויצרו מנגנון המאפשר ליצור „קצר חשמלי" של מגע ישיר מתחתית לצמרת. לומדים באוניברסיטאות על חברת הענק „M־3", בה הוקם מנגנון של אדם אחד, שהיטה אוזן לכל רעיון חדשני של עובד בחברה והיה מוסמך לאשר תקציב לפיתוחו הראשוני. מוצרים שפותחו על סמך רעיונות כאלה קידמו בהרבה את החברה".

„אם תקום מועצה לביטחון לאומי, היא יכולה להקים גוף מקצועי שיברור רעיונות חדשניים ויפעל למימושם. גוף שיאזן גם את הנטייה להעדיף רעיונות הניתנים ליישום מיידי, עם הצורך לטפל גם בפיתוח רעיונות לטווח ארוך".

עודד ליפשיץ

שינוי מהיר של קונספציה

הלביא לא נוצר רק בשל לחץ של התעשייה האווירית, אומר מומחה כלכלי שהתנגד לפרוייקט מראשיתו. לדבריו, „היה במערכת הביטחון חשש כבר מנחיתותו הכמותית של צה"ל ולכן החליטו לנצל את העליונות האווירית שלנו ולהשתמש במטוסים כארטילריה מעופפת וסיוע צמוד ללוחמי הקרקע".

„בסוף מלחמת ההתשה, ובמלחמת יום הכיפורים, התברר שחיל האוויר סופג מפלות ואבידות, מנשק נ.מ. מתוחכם [illegible], כיוון שלא רצו לוותר על הארטילריה המעופפת, חיפשו מטוס שיכנס לגהינום הנ.מ. וישרוד ויצא בחיים. כך נולד הלביא. בשנים האחרונות כשפותח נשק קרקע־קרקע מדוייק והנ.מ. הוסיף להשתכלל, צה"ל שינה קונספציה והוא לא ירד מהלביא לטובת מטוס אחר, אלא ירד מעצם הרעיון של הכנסת מטוסים כלשהם לסיוע באזורים רוויי נ.מ.

„נראה שאילו אינטרסים ושיקולים לא־רלוואנטיים של שר זה או אחר גרמו את ההצבעה שהביאה לביטול הפרוייקט, אבל מעבר לזה ישנה עורמת ההיסטוריה, ביטוי לכך שידענו מתי לשנות כיוון. [illegible] לביא, אבל [illegible] לצאת זה משנה המחיר, מיליארד וחצי דולר, הוא לא כל־כך גבוה ואנחנו יכולים לטפוח לעצמנו על השכם, בפרספקטיבה של טווח ארוך. [illegible] ויצאנו מהר מהלביא ומהקונספציה שהוא ביטא [illegible] בצבאות אחרים. שינוי כזה ארך דור שלם, ורק לאחר המפלה במלחמת העולם השנייה [illegible] ירדו מקונספצית הביצורים הקרקעיים, כמו מאז'ינו, שעוצבה על־ידי לקחי מלחמת העולם הראשונה".

„הכלכלה והאדם" בתשמ"ז

הרחבת אופקיו של הדיון הציבורי והשפעה על עיצוב המדיניות

מיזוג הלוח הגרגוריאני והלוח העברי מאפשר סיכומים רבים. מבחינה כלכלית קיימת שנת תקציב מאפריל עד מארס ושנה סטטיסטית, על־פי הלוח המקובל. לכן ראש השנה מאפשר לסכם נושאים, כגון שנת עבודה ושנת הכלכלה בעיתון.

האירוע המשמעותי ביותר בתחום הסיקור הכלכלי של „על המשמר" היה עזיבתו של סבר פלוצקר, שהיה עורכו הראשי של העיתון ולפני כן עורכו הכלכלי. אין ספק שפלוצקר הוא בין הפובליציסטים המעולים ביותר בתחום הכלכלי בעיתונות הישראלית. הוא הצליח לשלב כתיבה רהוטה עם מחקר מעמיק ומעקב שוטף אחר החומר התיאורטי החדשני ביותר שהופיע בכל העולם.

העיתונות, מטבעה, דורשת תגובות מהירות ואף מיידיות, לכן העיתונות היא לא פעם שטחית. אף ס. סבר הצליח, למרות היותו עיתונאי, להקנות לרשימותיו מימד של עומק. מכאן שיציאתו (נקווה שהיא זמנית) מהעיתון ומעברו ל„ידיעות אחרונות" הינה אבידה משמעותית לקוראי „על המשמר" ותוספת משמעותית לקוראי „ידיעות אחרונות".

אין ספק כי קובעי המדיניות עקבו אחר רשימותיו גם ב„על המשמר", אך ב„ידיעות אחרונות" הוא לבטח יזכה בקהל קוראים ובתפוצה רחבים יותר.

בשנה זו תרם למדור הכלכלי את רשימותיו גם ד"ר יקיר פלסנר. למרבה הצער, ד"ר פלסנר יפסיק את כתיבתו לרגל שנת שבתון בחו"ל. רבים מהקוראים שאלו מדוע ניתנת בעיתון אכסניה לד"ר פלסנר, שאינו נמנה עם הכלכלנים הסוציאליסטים. השיקולים שהנחו אותנו היא כי ד"ר פלסנר הוא כלכלן בעל דעות בלתי שיגרתיות בעל ידע רב וניסיון עצום בתחום הכלכלה הישראלית נוסף על כך הוא בעל גם בסגנון קריא ביותר, שאינו זניח כאשר מדובר בכתיבה כלכלית שלעיתים אופיה היא כבדה, ולעתים אף מסורבלת. עיתונים רבים יכולו להתברך בפובליציסטיקה מסוג זה. המדיניות והרחיבו את ציבור הנוקפים, עוררו תשומת־לב והדים בקרב קובעי [illegible] אידאולוגים באו אומנם לידי גילוי בכתיבתו של ד"ר פלסנר. חילוקי דעות „הכלכלה והאדם" פירסם את מאמריו ללא כל צנזורה, למרות זאת, לא אחת זווית הביקורת היו רומות, אולי בזכות האכסנייה וחילופי ההשקפות בין הפרשן והעורכים. ניתן לציין כאן, כי למרות תפקידיו הממלכתיים בממשלות הליכוד, ד"ר פלסנר איננו מוהרה מפלגתית. ניתן לקוות שגם בעתיד ימשיך לתרום מפרי עטו לעיתון, מחו"ל או עם שובו ארצה, בעוד שנה.

בין המשתתפים הקבועים של המדור הכלכלי מן הראוי להזכיר את כתבנו בירושלים, אילן אברהם, את הסיקור הכלכלי השוטף של אודי נחשון בתחום הבנקאות, הביטוח וענפים כלכליים אחרים, את תרומתו של חיים מרגלית לסיקור נושאי האנרגיה, תחבורה, החקלאות והתעשייה את אבשלום קוח, על סיקור נושאי עבודה והסתדרות, וכן את מרים פרנקל, שוקדת על עיצוב המדור והתקנתו לדפוס.

באחרונה הצטרף לכותבים ב„כלכלה והאדם" שלמה פרנקל, לשעבר עורכו הכלכלי של עיתון „חדשות". הוא תורם מפרי עטו לגיוון המדור בכתיבה קלה של תגובות אישיות, תחת הכותרת „פילפל", המרמז גם על אופי הכתוב. כמובן, שגם במקרה זה מדובר בהשקפות אישיות של הכותב, ולעתים בתגובותיו האמוציונליות.

אם לנסות ולסכם את תפקידו המרכזי של „הכלכלה והאדם" בשנה המסתיימת, הוא היה בהעלאת נושאי השכר והריבית לתודעה הציבורית. „הכלכלה והאדם" צידד בסינכרוניזציה, אך התוכנית הכלכלית עיוותה את הפרופורציות הנכונות בתחום עלות העבודה ועלות ההון. אולם בעוד שבתחום השכר הדמה חזרה, פחות או יותר, לקדמותה — בנושאי הריבית המדיניות המשיכה להיות מעוותת, וגרמה העדר יציבות בענפי משק יצרניים, שהם צרכני האשראי העיקריים. קשה לטעון שהצלחנו לשנות את המדיניות בתחום זה, אך כאמור, הצלחנו להעלות את הנושא לתודעה הציבורית, ואולי להקטין במידת־מה את העיוותים.

קוראי העיתון זכו גם בחומר בלכרי ונרחב בתחומים המרכזיים של הכלכלה, כגון התקציב, הלביא, שער החליפין והפיחות, יצוא ואינפלציה וכו'. המדור הקדיש מקום גם לסקירת נושא הבורסה, ע"י פרסום סקירה שוטפת של כתבנו אלחנן הורוביץ וגם בפרסום תחזיותיה והמלצותיה של חברת „קו מנחה". פרסום תחזיות מסוג זה מהווה חידוש בעיתונות הישראלית. התחזיות מובאות כאן רק כמידע על נושא כלכלי מרכזי, ויש להתייחס למדור זה של „קו מנחה" בערך כמו למתן שירות בנושא ה„טוטו" במדורי הספורט. „הכלכלה והאדם" בנוי על מתן אינפורמציה כלכלית ממקורות ראשוניים, מהארץ ומחו"ל, ועל מתן פרשנות לפי מיטב ידיעותיהם והבנתם המקצועית של כתבי העיתון והעורכים. אין כמעט ספק בכך שבתחום הפרשנות תרם המדור להרחבת אופקיו הצרים של הדיון הכלכלי תוך מתן ביטוי ופומביות לדעות והשקפות מגוונות, בניגוד לחד־ממדיות של החשיבה המימסדית. בכך מילא המדור את תפקידו כמעצב דעת־קהל ייחודי במגוון כלי התקשורת האלקטרונית והעיתונות הכתובה. רבים, הרבה מעבר לציבור הקוראים הקבוע של העיתון, קראו והתייחסו לדעות המובאות במדור זה וניסו להתמודד עם הכתוב. תפקידים אלה יעמדו לפני המדור הכלכלי גם בשנה הבאה. נקווה שציבור הקוראים מצידו יסייע בתגובות והערות. ברכת שנה טובה.

צבי טימור

חדשות המשק

ביקורת חריפה בבנקים על ביקורת מדיניותו המוניטרית של בנק ישראל

„מדיניות שב־ואל־תעשה תמיט אסון על המשק"

מדיניותו של נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו בתחום המוניטרי, שעיקרה אי־התערבות בשוק, עלולה לגרום אסון — מזהירים גורמים בנקאיים בכירים, לנוכח העובדה שהריבית על פקדונות הצ'ימבו ממשיכה לשמור על רמה גבוהה ביותר, של 18 עד 19 אחוז לשנה.

בנקאים בכירים אמרו אתמול, כי הורדת משכורות עובדי המדינה אתמול לא שיפרה באופן משמעותי את גרעונות הנזילות של הבנקים וגם קיצבות הביטוח הלאומי, שהוקדמו לאמצע החודש, נבלעו במערכת. על בנק ישראל להקטין את חובת הנזילות או לפעול בשוק הפתוח, ואם הוא לא יתערב, הריבית לא תרד עד תחילת החודש הבא, אומרים אותם בנקאים. הם מזכירים, כי בתחילת אוקטובר לא יוזרמו המשכורות, ומצבם של הבנקים עלול להחמיר. הם גם מותחים ביקורת על הימנעותו של הנגיד מפנייה לוועדה המייעצת בבנק ישראל. „בנק ישראל אינו יודע מה הולך בשוק, ואינו קולט את רחשי הציבור", אומרים אותם בנקאים.

בתגובה לטענות אלה אמרו גורמים בכירים בבנק ישראל, כי אין הם בטוחים שצריך לנקוט הורמה באופן אוטומטי בכל פעם שבנק בודד או המערכת כולה נקלעים למשבר, כיוון שתהליך זה כרוך בהרחבה מוניטרית. אין זו מדיניות מוניטרית, אלא מדיניות מסתגלת, אומרים בכירים בבנק ישראל.

בבנק ישראל טוענים עוד, כי התרחבות הביקוש לאשראי נוצרה בגלל מספר סיבות, ביניהן חולפות; מוקדם לנקוט הורמה ואין להקל על הבנקים את השימוש בהדפסת כסף, אומרים בבנק המרכזי.

במערכת הבנקאות טוענים, כי הריבית על ההלוואה המוניטרית, שהיא כיום 25 אחוז, היא פרוהיביטיבית ומחסלת את מכשיר ההלוואה המוניטרית. בתגובה טוענים בכירים בבנק ישראל, כי מחיר ההלוואה המוניטרית אינו צריך להוות אינדיקציה לשערי הריבית הרצויים במשק. לדבריהם, הגישה הקודמת אינה תוספת עוד והגישה החדשה אומרת למעשה לבנקים: אל תשתמשו ביותר כסף. עם זאת מודים בבנק ישראל, כי אין לבנק המרכזי כלים לאיזון תנודות מקריות בהיצע ובביקוש לכסף.

בינתיים נמשכת ההתחרות בין הבנקים הגדולים בתחום ההלוואות. בנק לאומי הודיע אתמול כי הגיע להסדר עם התאחדות התעשיינים, לפיו יעמיד הלוואות דולריות בסכום כולל של 25 מיליון דולר לחברי ההתאחדות. ההלוואות יהיו בסכום שבין 50 אלף ל־500 אלף דולר, לתקופה ממוצעת של 39 חודש לפחות. מוצעות שתי חלופות ריבית: ריבית משתנה בגובה „ליבור" + 4.5 אחוזים (כיום 12.5 אחוז לשנה), או ריבית קבועה המגיעה כיום ל־14.5 אחוז לשנה.

אודי נחשון

קרטל השמן יבוטל בסוף השנה

● יותר יבוא חופשי של שמן, בהיטל של 10%, ושל כוספה, בהיטל של 8%

בימים אלה מסיים צוות בין־משרדי בראשות דוד ברודט, סמנכ"ל משרד התמ"ס, הכנת מסמך לפיו יבוטל המחיר האחיד של שמן מאכל וכוספה שהיה קיים עד כה. תונהג ליברליזציה וכל מפעל יקבע מחירי שמן מאכל וכוספה לפי עלויות הייצור ומתח רווחים סביר — מסר דוד ברודט. לדבריו, יתאפשר יבוא חופשי של שמן מאכל וכוספה ולפי הצעת הצוות יוטל היטל של 10 אחוזים על היבוא.

עוד מסר, כי היו הצעות שונות בצוות, בו משתתפים נציגי האוצר, משרדי התמ"ס והחקלאות ונציגי מפעלים לייצור שמן מאכל וכוספה. נציגי החקלאים אינם משתתפים בצוות.

מנציגי החקלאים נודע, כי ב־4 בספטמבר החליטה המועצה לפיקוח על הגבלים עסקיים, שדנה בהתנגדות האוצר והחקלאים לדרישות המפעלים לעיבוד שמנים, להעלות את מחיר שמן מאכל וכוספה. עד סוף שנה זו, 31.12.87, יבוטלו הסדרי המחירים הקיימים. בכך יבוטל קרטל השמן. לדעת המועצה, יכולים המפעלים לבטל את הסכם המחירים הכובל בכוספה עוד לפני תום השנה האזרחית.

ועדה בינמשרדית, שבראשה עמד נועז לאור מאגף התקציבים באוצר, והרפרנט של חקלאות באוצר, סיכמו עוד, כי במקביל יותר יבוא חופשי של כוספה, בהיטל של 8 אחוזים, 3 אחוזים כפיצוי למפעלים בגין החזקת מלאי ל־60 יום ו־5 אחוזים נוספים כפיצוי למפעלי השמנים, או כתשלום עבור אי־היעילות שלהם. היבוא יהיה חופשי לאחר תשלום ההיטל.

ברודט ציין, כי מסקנות הוועדה יפורסמו בימים הקרובים ויביאו לשינוי של ממש באחד הענפים החשובים במשק.

חיים מרגלית

גידול ניכר ברווחי „כלל תעשיות"

גידול ניכר נרשם ברווחי „כלל תעשיות" במחצית הראשונה של 87. הרווח הנקי הסתכם ב־4.7 מיליון דולר, לעומת רווח של 200 אלף דולר בתקופה המקבילה אשתקד. מכירות הקבוצה גדלו ב־35 אחוז והסתכמו ב־508 מיליון דולר. חל גם גידול של כ־25 אחוז ביצוא, שהסתכם בכ־130 מיליון דולר.

במחצית הראשונה של השנה השקיעה „כלל תעשיות" כ־45 מיליון דולר, לעומת 38 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההשקעות היו במפעלי נייר, נשר, כיתן, סיבים כימיים ומכשירי תנועה.

„החברה המרכזית", חברה־בת של הקבוצה, סיימה את המחצית הראשונה של השנה ברווח נקי של 5.4 מיליון דולר, לעומת כ־600 אלף דולר בתקופה המקבילה אשתקד. לעומת זאת, חברת „אורים", מחטיבת הבנייה של קונצרן „כלל", רשמה במחצית הראשונה של השנה ירידה של כ־50 אחוז ברווחים, והם הסתכמו בכ־400 אלף דולר. החברה דיווחה לבורסה, כי ירידה זו נובעת מכך שאין היא יכולה לכלול בדו"ח הכספי הכנסות ממכירת פרוייקטים שלא הושלמו סופית. הפרוייקטים הגדולים בהם היא עוסקת בחודשים האחרונים יבואו לידי ביטוי בדו"חות הבאים של החברה.

א. נ.

מבזקים כלכליים

דורשים תקן

■ פורום יצרני חשמל להתקנה ביתית בהתאחדות התעשיינים דורש ממשרד התעשייה והמסחר להחיל חובת סימון בתו תקן על מוצרים חשמליים מיובאים להתקנה ביתית, כגון תקעים, שקעים, מפסקים ועוד, כדי למנוע אפליית היצרן הישראלי לרעה לעומת עמיתו באירופה ובארה"ב, שם קיימת חובת סימון בתו תקן על מוצרי ציוד חשמל להתקנה ביתית מיובאים. במכתב שהופנה אל מנהל חטיבת המתכת במשרד התמ"ס נאמר, כי כל שנדרש מהיבואן של מוצרים אלה הוא בדיקה מדגמית בלבד, לעומת הקשיים הרבים שמערימים במדינות אירופה וארה"ב בפני היצואן הישראלי.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מפוף ומשם

מה חדש?

סוף ללהקת „הסמית'ס"

מאת עופר ניר

עכשיו זה רישמי: להקת „הסמית'ס" התפרקה, כל השמועות בדבר גיטאריסטים מחליפים, במקום ג'וני מאר שפרש לפני שבועות אחדים, הוכחו כלא נכונות. רודי פריים מלהקת „אצטק קאמרה" לא נבחר כמחליף, כפי שנרמז באנגליה ומוריסי, סולן הסמית'ס לא החליט להצטרף ללהקת „פרנקי הולך להוליווד", כפי שרמזה שמועה אחרת. מוריסי יוצא לקריירה סולנית ובכך, הקיץ הקץ על אחת הלהקות האנגליות הטובות והמעניינות של שנות ה־80'.

מוריסי מתכוון להקליט חומר חדש, כבר בחודש הבא יחד עם סטיבן סטריט, שהיה טכנאי אולפן בתקליטי „הסמית'ס", אנדי רורק, חבר הלהקה, עשוי להצטרף אל מוריסי ואילו החבר הרביעי בהרכב, מייק ג'ויס, ימשיך אף הוא כסולן.

לקראת סוף החודש הזה, יראה־אור באנגליה התקליט החדש של „הסמית'ס", שאמור היה להיות הפרוייקט האחרון שלהם בחברה העצמאית „ראף טרייד", בטרם ייכנס לתוקף החוזה עם חברת התקליטים הגדולה „אי.אמ.איי." עתה נמסר כי ייתכן ו„ראף טרייד" תוציא לאור, לקראת סוף 1987, תקליט נוסף של הלהקה, שהוקלט בהופעה, לפני שנה. „אי.אמ.איי" אמנם הפסידה את הלהקה כהרכב, אך מתוקף החוזה היא זוכה בארבעת החברים, כיחידים.

אגב, מוריסי יחגוג בקרוב את הופעת הבכורה שלו בטלוויזיה, שלא במסגרת מוסיקאלית. הוא יופיע, בתפקיד אורח, בסידרה „ברוקסייד", אופרת־סבון פופולרית מאוד באנגליה. אם זה ימצא־חן בעיניו, או מי יודע... אולי נולד כוכב חדש.

איאן אסטברי מלהקת „הכת"

סולן „הכת" בבית־הסוהר

איאן אסטברי, סולן הלהקה־האנגלית „הכת", נעצר לאחר הופעה על־ידי המשטרה. הוא הואשם באלימות וגרימת נזק גופני לאחד מאנשי האבטחה באולם וייאלץ לעמוד לדין בראשית החודש הבא.

אסטברי ולהקתו גרמו לקהל הנלהב להשתולל, לעלות על הבמה תוך שהם מסיטים מדרכם, לא תמיד בעדינות, את אנשי האבטחה. השומרים הגברתניים איבדו משלוותם וכל הצדדים הפליאו מכותיהם זה בזה. הלהקה החליטה שבטוח יותר לרדת ולהמתין בחדר־ההלבשה, עד שהעניינים יירגעו.

המעריצים המשיכו בינתיים להתכתש עם המאבטחים ובינם לבין עצמם. הם הרסו את הבמה וכמה עשרות מהם נאלצו לבלות את הלילה בחדר־המיון של בית־החולים המקומי, לטיפול בחתכים וחבלות. כל אותו זמן ישבו חברי־הלהקה בחדר־ההלבשה ולטענתם, לא ידעו כלל מה מתרחש. כעבור זמן, הגיעו שוטרים למקום ואסרו את אסטברי בטענה שהיכה את אחד השומרים, בטרם ירדה הלהקה מן הבמה. הוא שוחרר אחר־כך, בערבות. עם זאת, נראה כי עתה ייפגעו התכניות למסע־הופעות של הלהקה באוסטרליה, שאמור היה להתחיל בראשית אוקטובר, באולם הדרום. מכל מקום, אין סיכוי לראות את הלהקה...

סוף שנה

הנבחרים שלי

אהוד בנאי – הדבר הטוב ביותר שקרה לרוק המקומי

מאת עופר ניר

כערב ראש־שנה וכראש־השנה ישדרו גלי־צה"ל ורשת גימל את מצעדי־הפזמונים השנתיים. בגל"צ, יום ו', שעה 12.00, בהגשת דטנר־את־קושניר והקריינית מירב אופיר. בגימל, יום ה', משעה עשר בבוקר, יגיש מנחם פרי, הקריין ולא הפרופסור לספרות. שלוש שעות צנועות, עם פרסים בהתאם, בתחנה־הצבאית. לעומת חמש שעות תמימות ברשת גימל, פרסים יקרים וגימיקים למיניהם.

מי יהיו נבחרי השנה בשתי התחנות? נראה כי על תואר שיר־השנה יתמודדו בעיקר שלושה: „שיר הבטלנים" (או „הופה הולה" כפי העם), „באת מאהבה" של יהודית רביץ ו„שלל שרב" של גידי גוב. גם דני סנדרסון ו„אצל הדודה והדוד" עשוי להפתיע. סנדרסון וגידי גוב, יתמודדו על תואר זמר השנה, אולם אין זה מן הנמנע כי דווקא מועמד שלישי, אורם, יפתיע וייקח את הכבוד לעצמו.

ההתמודדות על תואר זמרת השנה היא המעניינת ביותר, מדי מצעד־שנתי. בדרך־כלל, מתנהל הקרב בין שתיים: ירדנה ארזי ועפרה חזה. גם גלי עטרי נמצאת, לרוב, ברשימה. השנה.

אני מהמר כי המאזינים יעניקו את קולותיהם ליהודית רביץ. אשר לתואר השלישי, להקת השנה, כאן התמונה ברורה לחלוטין, שכן רק להקת־רוק אחת, „משינה", היתה פעילה בתשמ"ז. אין מתמודדות אחרות. למעט הלהקות־הצבאיות, שביניהן בלטה בעיקר להקת הנח"ל.

עבודכם עבר כבר את הגיל ואינו שולח גלויות למצעד. עם זאת, הייתי מבקש לנצל את הבמה הזאת כדי לבחור בפייבוריטים שלי. סיכום שנה אישי לחלוטין: זמר השנה — אהוד בנאי, הדבר הטוב ביותר שקרה לרוק המקומי, בשנה שחלפה. את ההבטחה שמענו כבר ב„עיר מקלט" והיא החלה להתגשם באופירת־הרוק „מאמי" (לא ראיתם עדיין? תתביישו) והגיעה לבשלות נפלאה בתקליט הבכורה שלו מתוכו גם בחרתי את שיר השנה שלי: *„ערבב את הטיח אחמד"* — מחאה חריפה ועם זאת שקטה, לא מתלהמת, לא מנסה לדחוף עצמה בכוח לגרון של המאזינים. שיר טוב.

זמרת השנה — יהודית רביץ, בזכות המופע שלה, המדורג ברשימה הפרטית שלי כמופע הרוק הטוב של שנת תשמ"ז. עם זאת, הייתי מבקש לחלק את תואר זמרת השנה בינה לבין סי היימן, הוציאה תקליט בכורה, לאחר שנים לא קלות של הופעות במועדונים קטנים, נסיון נרכש שלא מקלקל את הספונטניות והברק הטבעי שלה. שירים כ„ביירות", „גיבור גדול" ו„לא עוברת בשביל אף אחד", מתנגנים אצלי לעתים תכופות. גם יותם שרק מלאו לו שלושה וחצי חדשים, אוהב להאזין לה...

להקת השנה — נו? תגידו אתם, במי אפשר לבחור, אם לא ב„משינה"? לא שאיני אוהב את יובל בנאי וחבריו, אבל אין ברירה. להכעיס הייתי מוכן להסתכן ולומר, שמופע הנוסטלגיה בסינרמה, לפני חודשים אחדים, בו נטלו חלק גם הצ'רצ'לים" ו„האריות", עורר געגועים לזירת־הפופ התוססת בסוף שנות ה־60' ואת החשק לבחור לתואר להקת השנה את הצ'רצ'לים...

אלבום השנה — אלבום אחד? זה יהיה עוול וחטא גדול לאמת. היו מספר תקליטים מעולים שכל אחד מהם ראוי לתואר תקליט השנה. אבל חמישה בלטו במיוחד: „דרך ארץ" של גידי גוב, „באת מאהבה" של יהודית רביץ, „פירות אסורים" של קורין אלאל ותקליטיהם של אהוד בנאי וסי היימן, שני הראשונים אף זכו בתקליט־זהב, מה שמעיד שגם הקהל אהב אותם. עוד ציון לשבח אחד, לתקליטו השני של דני רובס, „פנים ושמות", שהעניק לי כמה וכמה רגעים יפים.

הוידיאו־קליפ של השנה — סנדרסון ו„אצל הדודה והדוד". מוטי קירשנבאום היה איתו בראש אחד פרוע והתוצאה מצחיקה, סלפסטיק מטורף. גם השיר שהוכן לצורך „סיבה למסיבה", „חתונה", זכור לטוב.

האכזבה של השנה — שתיים: התוכנית „ערב פוס", לא רק שהיא הולכת ומתקצרת, אלא גם מאבדת מכוחה ומייחודה ועלולה, אם לא יחול בה שינוי משמעותי, להיהפך לסתם תוכנית בידור משעממת. אכזבה נוספת, כמובן, בוב דילן בתל־אביב וכל מילה נוספת, מיותרת.

נזכור לטוב — את טינה טרנר, כריסי היינד ולהקת „הפריטנדרס", אנני לנוקס ששרה על שולחן במסיבת־עיתונאים בתל־אביב ועל הבמה בפארק הירקון, שלמה ארצי ב„צוותא", יהודה פוליקר ביזון, ו„אלארס בארץ", ג'יני רבין שיצאה עם אפס נקודות חיוך מפסטיבל ערד. זה מה שאני זוכר מהשנה שחלפה. שנה טובה.

תקליט

שיגרתי

מאת יוסי ונונו

„ריתם אנד בלו" — ג'ון בלייק, דידיר לוקווד, מייקל יורבנייק, יבוא.

על הנייר התקליט מבטיח הרבה. מה שהוא מקיים זה סיפור אחר לגמרי. בתקליט משתתפים מטובי הנגנים הצעירים בפיוז'ן כיום. חלקם בפיסגה, חלקם הבטוחים בדרך אליה. הציפיות הן לתקליט חדש ושונה. והתוצאה המוסיקלית שיגרתית, טובה, אבל לא מרגשת. בסרט הזה כבר היינו פעם.

את הציר המרכזי מרכיבים שלושה הכנרים שעל שמם הכלו. בלייק, לוקווד יורבנייק, אירופים ואמריקאי, אליהם מצטרפים קרל ג'יימס ומרכוס מילר בבאס, לני וויט בתופים, וברנרד רייט בקלידים. הצירוף של שלושת הכנרים לא הוליד פגישת־פיסגה. הפיוז'ן, לכל צורותיו, נסחט עד דוק והשלושה לא מצליחים להסביר לנו למה צריך לנגן את זה פעם נוספת. המלווים מקצועיים, אך הכל קר מדי: חסרה נשמה ונעדרת ניצוצות. עושים עבודה והולכים הביתה.

אם הכל כל־כך נכון ומקצועי, מה כל כך רע? רע שמתעקשים לנגן נוסחאות מוכרות ושסומכים על אותם עיבודים כלי לנסות לפרוץ דרך חדשה. רע שמוסיקה משמשת נגנים וירטואוזים למיפגש טכנאי־נגינה. רע שמוסיקאים כמו מרכוס מילר ולני וויט משתתפים בזה. אם זאת הבשורה של דור הג'אז הצעיר בארה"ב אז הם בצרות. מומלץ לחפש את הנשמה, כי זה שהם יודעים לנגן כבר הבנו. לא צריך להתאמץ לחפש אחר התקליט הזה, אפשר בהחלט לוותר עליו.

קונצרט ראשון

משימה כבדה מדי

מאת אביבה שלח

התיזמורת הקאמרית הקיבוצית בניצוחו של ליאור שמבדל עם שלו עראל (צ'מבלו). התוכנית: ברוקנר — אינטרמצו ברה־מינור, מוזיקה קאמרית במה־מזור (בעקבות החמישית); קילון — קולות לצ'מבלו ונשפנים, היידן — קונצרטו לצ'מבלו בסה־מזור. צוותא 19.9.87.

כמו אשתקד, פתחו התיזמורת הקאמרית הקיבוצית ומנצחה ליאור שמבדל את עונת הקונצרטים הנוכחית ב"צוותא" שלא כבעבר, גברה הפעם התחושה, כי התיזמורת מנסה להתמודד עם משימה כבדה, החורגת מאפשרויותיה. תוכנית הפותחת ומסיימת ביצירה של ברוקנר הינה אתגר גם לאנסמבלים תזמורתיים וותיקים ומנוסים ממנה. ראוי לה לתזמורת להימנע מעיסוק מסוג זה. הנגנים היו עסוקים בהתמודדות עם החומר המוזיקאלי עצמו ולא יכלו להתפנות לנגינה תיזמורתית ראויה.

מוצלח יותר היה הביצוע של „קולות", יצירתו הכמעט חדישה של משה קילון, חבר קיבוץ יסעור. שתי קבוצות נשפנים כמעט זהות בהרכבן, אך שונות בתפקידיהן, ישבו משני צידי הבימה, כשבמרכזה צ'מבלו. כלי הקשה וקונטרבאס יעסקו בהיבטים השונים של הצליל, במירקמים מוטיים ונלשות בגוון ועוצמה משתנים חליפות. מעניין.

מכל היצירות אהבתי את נגינת הסולנית לצ'מבלו מאת היידן בנגינתו הרגשית והמוסיקאלית מאוד של שלו עראל שזכה לשיתוף־פעולה מצד התזמורת.

מחול ראשון

הדובים באים

מאת ד"ר רונית לנד

אין ספק כי „אומסק" היא להקת־ייצוג, להקת־הפולקלור מסיביר, מייצגת את הצוהל והמחייך. במשך שעתיים־וחצי מתרחש על הבימה אירוע בלתי־אמצעי המשלב טכניקה מעולה של רקדנים, ונגנים המשלב משהו שהוא בין בידור להמונים לבין פולקלור מסחרי מלוקק.

„אומסק" מרגשת גם בגלל המימד הפוליטי. נראה כי חברי הלהקה תודרכו כהלכה. ישנם רגעים מרגשים מאוד, שלגבי היו יותר בתחום השירה הווקאלית מאשר בתחום המחול. העליצות שאופפת את הלהקה המתקשטת במאות תלבושות ססגוניות ועשויות לאירבב, יוצרת תחושה כי „אומסק" באה מגן־עדן של שוטים. ומן הם לא צפיתי בפער עצום כל כך בין וירטואוזיות מבריקה ומרגשת לבין תוכן שרוב הזמן למדי נקודות האור הן שירי הקינה המבוצעים על ידי קולות נשיים. הבימה המלאה כרעמה מקפצות יוצרת תחושה של שאננות לנוכח הוירטואוזיות המרהיבה.

רפרטואר הלהקה הוא מגוון בחלק הראשון כשבחלק השני המניירות המוכרות מתחילות לחזור על עצמן. „אומסק" היא בידור פשוט לכל המשפחה, בלתי־אמצעית, מתקתקה וממוסחרת מאוד. הלוואי ויהיה זה פתח ללהקות כמו ה„בולשוי", להשוות את התופינים האמיתיים של הדובים הרוסים.

„אומסק" – בלתי אמצעית מתקתקה וממוסחרת

תל־חי 87

ביטול ותוספת

המלחין אריק שפירא ביטל את השתתפותו באירועי „תל־חי 87", והוא היה אמור להשתתף בשני מיצגים. האחד בהשתתפות 800 ילדים. ברגע האחרון החליט מנהל בית־הספר האיזורי בבסר בלום לא לאפשר לילדים להשתתף במיצג מחמת היותו בעל אופי אנטי־מלחמתי.

שפירא, החליט כאות־מחאה שלא יבצע את המיצג שתיכנן עם יוסי מר־חיים, „עם ישראל חי, וטוב".

לעומת הביטול, יתקיים מופע נוסף, שלא מצוין בתכנית המקורית, מיצג של [illegible] — מרולה אמרן־אשר ולוק קאוה, המציגים „שעה שלמה של דו־קיום בשטיים".

המנכ"ל גור מברך את צוות העובדים המקומי, שהחנות נתנה להם פרנסה

החנות הכי יפה בעיירה

לפני החגים קבלו תושבי נתיבות מתנה ולא מהשמים: חנות חדשה של שקם, הגדולה ביותר בעיירה (1000 ממ"ר) והמודרנית ביותר — שתי קומות, אוויר מלא, קופות ממוחשבות, חדרי קירור וציוד שינוע מתקדם. מלא מודרני, ממש כמו בערים הגדולות. מקום בילוי לכל המשפחה, גם אם אין בכוונתה להוציא כסף, אם כי קשה לעמוד בפיתויים.

לא היה טקס פתיחה חגיגי (במקומו העבירה הנהלת החברה תרומה לליב"י ולאגודה למען החייל) אבל באו אורחים חשובים, המנכ"ל, אנשי הסגל הבכיר, חברי הדירקטוריון וכמובן כל המנהיגות המקומית ובראשה רב ברוך אבו חצירא הוא הבאבא ברוך, שהופעתו בגלימה לבנה עוררה התרגשות כללית. הבאבא ברוך התכבד בקביעת המזוזה, ערך סיור מקיף בחנות והיה הלקוח הראשון, עת רכש מנקה שטיחים בשביל בתו שמחה, שבדיוק נישאה.

מנכ"ל שקם, האלוף (מיל) יוחנן גור, הדגיש בדבריו את מחוייבות החברה לישובי הנגב. „בשנת המאה להולדת בן גוריון אנו גאים לפתוח את החנות ה־11 של הרשת במרחבי הנגב... היא מצטרפת אל 108 מתקני שקם הפועלים בדרום, שקמיות לחיילים, מסעדות במפעלי מערכת הביטחון ומחסני אריזה מרכבים... חנויות שקם מצויות היום ברוב עיירות הפתוח, מקרית שמונה בצפון ועד מצפה רמון — אך אנו נכסה את כל העיירות בהדרגה, במסגרת תוכנית הפתוח שלנו". — דבר המנכ"ל גור.

מיד אחרי פתיחתה הפכה החנות לאטרקציה ולמקום בילוי לתושבי העיירה. בפרט מבקרות בה נשים עם ילדיהן, עורכות קניות לחג, נהנות מהמיזוג. בחנות מחלקות הלבשה לתינוקות וילדים, אופנה לנשים וגברים, אלקטרוניקה, ציוד ומכשירי בית וכמובן — מזון, על טהרת הכשרות של הבד"צ. החנות נועדה לשרת את כל 2000 בתי־אב של העיירה, לפי דרישת משרד הביטחון לכלול אוכלוסיות של עיירות פיתוח בקטגוריה של „זכאי קניה" בשקם.

צב"ש

חגיגת גרושין

בעל מסעדה בשיקגו פרסם מודעה המבטיחה ארוחה חינם לכל הגרושים הטריים, המעוניינים להפוך את האירוע לחג ולא ל„חגיגה עצובה". בעל המסעדה עצמו התגרש באושר...

מרוב בגדים לא רואים את האופנה

מפה, קצר, סרוג, אפליקציה

אימה: זהוק ושכבות

הסתיו עומד בפתח, וקולקציות החורף מוכנות. זה הזמן ליצרני האופנה להראות את פרי עמלם לקניינים מקומיים. תחת השם „בקרוב" נפגשים יצרני אופנת־עילית לתצוגת אופנה מרכזית, המיועדת לשתי מטרות: הצגת דגמים חדשים וקבלת הזמנות מקניינים.

השנה השתתפו בתצוגה 20 חברות, חלקן הגדול והוותיק וחלקן הקטן חדשות. המשותף כמעט לכולן היה הסיגנון. רובן נשארו במראה הרוק, אם כי מעודן מעט ואפילו פה ושם מתיינוג: שכמיות, חצאיות רחבות באורך כמעט מלא, לאפקים ארוכים, מורחבי כתפיים ומקופלי שרוולים, צווארונים צרים ומאורכים (שאל). בדים מבריקים חזרו כמעט אצל כל חברה וכן הארסיטוקרטיה בחצאיות ופה ושם גם במקטורן. פה ושם יכולנו ליהנות ממשהו מיוחד כמו אצל „גוזי", המציגה אופנה עליזה ושובבה, בצבעים בהירים ולא „צבעי סתיו". „חני" קורן מדגיש את המותניים ויש כבר קריבה לאופנת פאריס — הקרינולינה עם הדגשה של האחוריים בצורת וולאנים בחולצה או מקטורן המונח מעל הישבן.

שמלה שהודרה מאוד יפה הציג גרשון ברם. ירכים עד למותניים התחתונים ומשם עד אמצע הרגל משולשים המחוזיים קלוש שופע, מתמתע ומאוד מתניה לרגל. שמלה „משוטה" של מאטר הליכה חופשית, יכולה לשמש כשמלת ערב לכל חגיגה מבלי לנקר את העיניים.

[illegible] הטיבה לעשות בחליפות יפות, חליפות מכנסיים וחולצה מאוד עדינה מבד [illegible] לפטיטה שחור־לבן. מפה עילה את כבוד המיני בחצאית מיני־מיני עם מבריקים, הרבה דנים (ג'ינס), כתפיים מודגשות, חצאיות רחבות וארוכות. מאוד קשה להבדיל בין החברות, כי כמעט כולן נשארו במראה המורחב־הרוק. צבעי חול סתויים, חליפות, חצאית רחבה. ראינו מעט שמלות צרות, חצאית סינר בעלות שסעים עמוקים, מיני חולצות צמודות בעלות גימור פאסטה. מחירים לא ידועים לי, אך אני חוזרת [illegible] השווי מחירים, כי ההבדלים מאוד משמעותיים.

חיה יוסף

סיפורי החיות של עין השופט

(מארכיון עין השופט, צלם: יאיר שזר)

במוקדם או במאוחר נוחתת על כל קיבוץ חגיגת היובל. רק אתמול ישבו בתוך שממה, היו צעירים, עבדו 8 ימים בשבוע, התגוררו בצריף, רקדו הורה עד אור הבוקר והתמוטטו בגורן ופתאום־הנכרים מתגייסים.

אחד הפרוייקטים שכל קיבוץ המכבד את עצמו כולל בחגיגות היובל, הוא ספר זכרונות. „מספורי המקום" — וזאת ההזדמנות להוכיח מקוריות, לא ללכת בדרך הסלולה של פרוטוקולים מאסיפות חברים, זכרונות של ותיקים או ילקוטי הכזבים. בעין השופט עשו זאת בחיות.

„לחיות עם חיות" — קובץ סיפורים שנועדו לילדים, קרוב ל־30 סיפורים, שירים, אנקדוטות, הכל משולב בתצלומים, ציורים, חכמות מפי הטף, קללות (חמור — חתני, מחמרי ועטרת ראשי; נמר — נודניק ממדרגה ראשונה..) ומה לא. לא מבוקר, אבל עריכה גרפית יפה, מגרה לקרוא. אצל ילדי הקיבוץ זה להיט — מספרת ערנה קרמר, שעיבדה את החומר. מי שיודע לקרא — קורא, מי שאינו יודע — מנדנד למבוגרים שיקראו לו. באים לאנשים שסיפרו את הסיפורים ומציגים שאלות. החברים באים בטרוניה, למה לא אמרתם שאתם אוספים סיפורים יש לנו על זה ועל זה, ועדנה עונה שבמשך תקופה ארוכה מאד היתה מודעה על הלוח וגם בעלון הקיבוץ ביקשו...

טוב, עכשיו הספר מוכן, עשוי במקצועיות ולא במקרה. ערנה קרמר היא עורכת ספרי ילדים ב„ספרית פועלים", העורכת — עופרה בריל — מחנכת ועתונאית. במערכת גם מיכל קציר ותמר שפירא, והעיצוב של רעיה עירון.

הילדים שחיו עם חיות בסיפורים אלה, הם היום הורים וסבים. ילדי עין־השופט מכירים אותם כחברים רציניים, בעלי תפקידים והנה — מסתבר שפחדו בכו והשתובבו. ודאי שזה היה צריך להיות כך, אבל התיווך של החיות מבטל בצורה אמינה ביותר את פער הדורות, מחזק את השורשים יותר מסיפורי משפחה, כי מה כבר אפשר לספר על בני אדם שטרם סופרו ועל חיות — זה תמיד מעניין.

(צב"ש)

איך פועל המחשב

מחשבים אפשר ללמוד בצורות רבות, מקורסים מזורזים ועד לאוניברסיטה, אבל מי שרוצה רק לקבל מושג מה קורה שם — בעיקר כדי לא לפלוט שטויות המעוררות גיחוך אצל הילד שלו — יסתפק בספר שראה אור לאחרונה בהוצאת „משכל" (מיסודה של ידיעות אחרונות וספרי חמד).

„המחשב־האישי" — מבט „תלת־מימדי" פורסם לראשונה בארה"ב ב־84' ותורגם לעברית על ידי „עמי־שמיר". לא תרגום ספרותי ולא עברית משופרת במיוחד, אבל גם לא שפה מדעית, נוקשה, פרטנציוזית, שנועדה למומחים. „המחשב־האישי" מיועד להדיוטות, למי שאין לו כל מושג איך זה עובד, למי שקורא „מחשב" גם לקלקולטור ולמשחקי טלוויזיה. כאן מסבירים לך איך המחשב (אישי, למעשה מיקרו־מחשב) בנוי, כיצד כל חלק פועל, מה היא התוצאה של פעולה זאת ושל אחרת, מהו ביט, מה בין זג"א וזק"ב (RAM & ROM), מהו צופן סטנדרטי ומהי יחידת עיבוד מרכזית. לא חידוש למי שלמד משהו על מחשבים; סינית למי שלא למד, אפילו הוא יודע להשתמש במחשב לצרכי עבודה, לימודים או שעשוע.

המיוחד בספר הוא תלת מימדיותו בתוך הדפים מודבקים דגמים „נפתחים", זזים, מסתובבים, מתקפלים וכל זה, רואים ותוך רואים שינויים, רואים את הקרביים. לא שהכל ברור כמו על כף־היד — צריך לקרוא, לחפש, להשוות, להבין. לא קל אבל מעניין.

חומר טוב להורה שאינו רוצה להראות בור גמור בעיני ילדיו (שבשבילם המחשב אינו פלא אלקטרוני אלא מכשיר יומיומי, כמו עט נובע משוכלל) וגם לילדים שרוצים להכיר את המחשב מבפנים מבלי לפרק אותו לגורמים. 35 ש"ח, לא הרבה בשביל ספר כל־כך מורכב. אגב, מי שמשתמש במחשב כבמכשיר עבודה ולא אכפת לו איך זה פועל (מרבית הנהגים אינם יודעים למה המכונית נוסעת כלי מוסים) יכול להעזר ב„מילון הבסטר למונחי מחשב" (עברי־אנגלי ואנגלי־עברי), המסביר את המונחים המופיעים בחוברת ההוראות ועל הצג. הוצאת ענבל, בריתון (אוניברסיטת תל־אביב) זה עלה 25 ש"ח, עכשיו בטח יותר. (צב"ש)

שנת שלום בנעמת

השלום יהיה אחד הנושאים המרכזיים שבהם תעסוק נעמת בשנת הפעילות החדשה. לקידום הנושא יתקיימו פעולות הסברה נרחבות ויוגברו המיפגשים בין משפחות יהודיות וערביות. לאחרונה אף קיימה נעמת יום עיון בנושא השלום, ובו נדונו הפיתרונות במישור המדיני — מוסרת אורנה ביבר, דוברת נעמת. לקומוניקאט צורף פוסטר בגווני פסטל, שבו מצולם תינוק חמוד וכתוב עליו כי פנינו לשלום, תינוקות, ושלום הולכים טוב ביחד. הפוסטר הופק על ידי נעמת ומופץ באלפי עותקים ברחבי הארץ.

שתהיה שנה מתוקה ובריאה

החורף שעבר, שהיה משופע בגשמים והפריחה העשירה והצבעונית שבעקבותיו, תרמו ליבול דבש רב ביותר באזור הגליל העליון — מבשרים לנו בשמחה אנשי מכוורת גליל מקבוץ שמיר, המפיקים מזה 30 שנה דבש ומוצריו, הלא הם מזון מלכות ופולנית. את מזון המלכות מפיקות הדבורים כדי להאכיל את מלכתן, המצטיינת בחוזק ובאריכות ימים לעומת הפועלות. מכאן למד האדם שיש בו סגולות רפואיות, שהוא תורם להרגשה טובה, מרפא תחלואים ואולי גם משפר את כוח גברא. בגלל ריכוז גבוה של מזון זה הוא מהול בדבש ואם כי תיאורטית ניתן לאפות בו עוגות, המומחים טוענים שדי בכפית אחת ביום כדי להיות בריא.

פולנית היא מוצר של כוורת העשוי מפולן, אבקני פרחים שמלקטות הדבורים, הדוחסות את האבקנים לכדורונים צהובים קטנים. את הפולן מהלים בדבש והמוצר המוגמר נקרא פולנית. דוד יהודאי המנהל, מי שהקים את מכוורת גליל וניהל אותה שנים רבות, נוהג להסביר כי „מזון מלכות נועד לחלקי הגוף מהראש ועד אמצע הבטן, פולנית נועדה לחלקי הגוף ממרכז הבטן ומטה". את האינפורמציה הנ"ל קבלנו מאנשי מכוורת שמיר, המאחלים לכל הטועם מהמתוק המתוק שלום שנה טובה ובריאה.

בתמונה: איש מכוורת במגע קרוב עם הדבורים.

העונה האירופית בכדורסל תתחיל הערב בחיפה

הפועל חיפה תארח ברוממה את פאנאתינאיקוס היוונית בסבוב הראשון בגביע קוראץ'

מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה תכנס הערב ב-8.30 למעגל משחקי גביע קוראץ' בשתארח בהיכל הספורט ברוממה את פאנאתינאיקוס אתונה מיוון.

היוונים שסיימו אשתקד במקום הרביעי בליגה בארצם הגיעו לארץ שלשום ואתמול קיימו שני אימונים — בבוקר ובערב.

בשורותיהם שני כדורסלנים זרים — מייקל פיין שניכחן רק לפני שבועות אחדים באליצור רמלה ומכבי חיפה (2.08 מטר) וטים קולט (2.04 מטר).

ליוונים גם שני שחקנים מנבחרת יוון — אלופת אירופה: אנדריצ'וס (2.02) ובינלאומי נוסף שלא הגיע בשל פציעה — יוהנו.

רק שלשום הורכבו בהיכל ברוממה טבעות סל קפיציות שהובאו במיוחד מאירופה אך כבר באימון הבוקר של היוונים נשברה הטבעת ושוב הוחלפה בטבעות ברזל.

הפועל חיפה תופיע למשחק בהרכבה החזק ביותר אחרי שהתקבל אישור מפיב"א להופעתו של קלפטריק וולס. יחד עמו ישחקו בחמישיה רולאנד יוסטון, רוברט יוברט (שלא התאמן אתמול בשל מחלה), דורון קסקי שהתמנה קפטן ואבנר שם-טוב.

אתמול הדהים מטרון הפועל חיפה יעקב שליזנגר כשהפריח בלון ענק עומדים ליד היכל הספורט ברוממה על גביו הוטבעו המילים „הפועל חיפה בתנופה לסל".

הבלון גרם שיבושים בתנועה הורמת ליד ההיכל ואף היה חשש לתאונות דרכים משום שהסב את תשומת לב הנהגים. מסיבה זו החליט שליזנגר להחזיר את הבלון הפורח לקרקע.

במשחק הערב ישפטו רדוניץ' מיוגוסלביה ומרטיך משוייץ. המשקיף יהיה יוסף ברגמן מישראל.

מייקל פייגנבאום לבית"ר תל-אביב

מאת יוסף חכם

ניר רכליס כדורסלן הנבחרת הלאומית ומכבי רמת-גן שבעונה שעברה היה בהסגר, התייצב אתמול במשרדי האיגוד בתל אביב וביטל את טופס ההסגר שלו.

מייק פייגנבאום מי ששיחק באליצור קרית אונו לפני שלוש עונות נרשם אתמול בקבוצת הכדורסל של בית"ר תל אביב כמתאזרח.

הטורניר הבין-יבשתי הדליק נורת אזהרה למכבי תל-אביב

מאת משה כהן, שליחנו למילאנו

טורניר הגביע הבין-יבשתי חייב לשמש נורת אזהרה למכבי ת"א. בבשורה הטובה תתקשה להשתלב שוב בצמרת הכדורסל האירופי. אמנם, חניכי רלף קליין הציגו במילאנו פה ושם כדורסל יעיל ומהיר, אבל הסיכום בינוני ואף עגום.

עדיין מוקדם מיד להסיק מסקנות לגבי יכולתה של מכבי במשך העונה הארוכה והמפרכת. שלושת הבין-לאומיים ג'מצ'י, ברקוביץ וליפין, נעדרו מרוב אימוני ההכנה. שחקן החיזוק השני, קן בארלו, הצטרף רק בטורניר עצמו.

לקליין מצפה עבודה קשה. יהיה עליו לגבש את אוסף הכוכבים ליחידה מגובשת ולוחמת ולתרגל שיטות משחק, בהתאם לחומר. יש ותיקים, יש צעירים ויש חדשים.

בארלו היווה את „מצפת מילאנו". מנהלי מכבי ניהלו בשבועות האחרונים מגעים חשאיים ביותר עם סוכנו. פרשן איטלקי בכיר חיווה דעתו, כי הצטרפות בארלו למכבי מהווה משרה דו-צדדית.

מכבי שחיפשה בקדחתנות חסרת תקדים „סנטר" החתימה שחקן טוב אך לא בתפקיד זה. בארלו ביקש לשחק באנ.בי.איי. אך המצב המעורפל אליו נקלע אילצוהו להסכים עם השידוך הישראלי. אגב, בארלו אהוד מאד במילאנו. ושם רוצים לראותו חוזר בעונה הבאה.

בחמשת משחקיו במכבי הוכיח בארלו, שהוא שחקן ברמה גבוהה. לא רע בהגנה וקלע מצויין. שחקני מכבי עדיין לא מצאו עימו שפה משותפת, להוציא את וילי סימס.

קווין מאגי גילה בדרך כלל יכולת די ירודה. במכבי מאמינים שזה מיקרי, הוא יחזור לעצמו ויחד עם בארלו יהוו את הצמד הטוב באירופה. המגרעת העיקרית של מאגי — ההגנה.

וילי סימס היווה את התגלית של הטורניר. בהדרגה כובש לו מקום כרכז מוביל בקבוצה. ארואסטי אחרי השיא וליפין עדיין נראה כלא בשל. השניים עלולים לבלות רקות רבות על הספסל.

דורון ג'מצ'י נראה עייף. חלש בהגנה והציג רק רקות בודדות טובות. ברקוביץ אכזבה גדולה עוד יותר. 5'6 דקות ממוצע למשחק ובקושי עבר את 10 הנקודות בסיכום הכללי... הוא כעס על חוסר שיתופו. אבל זה התחייב מכושרו הנוכחי.

קריטריונים ספורטיביים נוקשים לקראת משחקי סיאול

רק כרמי, לידיה חתואל, שטיגמן, סלע ואמיר השיגו את המינימום

חמישה ספורטאים בלבד עמדו עד כה בדרישות המקצועיות שקבעה היחידה לספורט הישגי לקראת המשחקים האולימפיים בסאול, בעוד שנה. כ-20 ספורטאים נוספים נכללים בסגל הרחב ויקבלו הזדמנות נוספת לעמוד בקריטריונים עד ליוני 1988. בהכנות האולימפיות נכללים 11 ענפים אישיים.

הספורטאים שכבר עמדו בקריטריונים הם: הסייפים אודי כרמי (מקום רביעי באליפות העולם בלוזאן) ולידיה חתואל העפילה לשלב הנוקאאוט באוניברסיטאדה בזאגרב ובאליפות העולם); השחיין אייל שטיגמן (קבע בתחרות שמונה האומות שיא ב-100 חזה, בהישג טוב מהמינימום) ושייטי ההולנדר המעופף, יואל סלע ואלדר אמיר מקום שמיני באליפות העולם האחרונה בקיל). כרמי וחתואל לא יוכלו להשתתף בסיאול מאחר שתחרויות הרומח יהיו ביום-כיפור.

במסיבת עיתונאים אמש בת"א אמרו עמי שלף, יו"ר ההתאחדות לספורט; שמואל ללקין, מנכ"ל ההתאחדות וסלומון סטולר, יו"ר הוועדה לספורט הישגי, כי תכניות האימונים של הענפים והספורטאים במסגרת האולימפית מתואמות בין ההתאחדות לספורט והיחידה לספורט הישגי. נציגי הועד האולימפי ורשות הספורט חברים בהנהלת היחידה לספורט הישגי.

ניטרול הישגיות מקריות

תכניות האימונים האולימפית הארבע-שנתית עוצבה, הופעלה והתנהלה בפיקוח היחידה לספורט, בראשות המומחה תומאס למפרט. היחידה, בשיתוף עם האיגודים והועדות הענפיות, קבעה את הקריטריונים הספורטיביים לחברות בסגל האולימפי, הציבה יעדי ביניים שנתיים לחברי הסגל והיתה שותפה מלאה לבניית תכניות האימונים של הענפים.

נקבעו קריטריונים לפיהם על הספורטאים לקבוע את הישגיהם בתחרויות, כמו אליפויות עולם, אליפות אירופה ותחרויות בין לאומיות מהדרג הגבוה.

הקריטריונים נקבעו כדי לנטרל הישגיות מקריות ונועדו להבטיח הופעה איכותית בסיאול, אפילו על חשבון כמות חברי המשלחת.

הנהלת ההתאחדות לספורט אישרה אתמול את תכנית האימונים של הסגל האולימפי בשנת ההכנות האחרונה.

בחודשים הקרובים יוכנו תכניות מקצועיות מפורטות ואישיות לספורטאי הסגל האולימפי. בסגל ייכללו הספורטאים הבכירים ומועמדים המוגדרים כ„בעלי סיכויים ריאליים". דלתות הסגל יישארו פתוחות לספורטאים נוספים שאינם נכללים בו כיום, אם יציבו הישגים בין-לאומיים בולטים.

תכניות ההכנה וכן תחרויות המבחן נקבעו לספורטאים בשייט, התעמלות, שחייה, ג'ודו קליעה, סיוף והיאבקות.

מבחנים באיגוד

מבין הענפים הקבוצתיים שוקלים השתתפות רק בכדורעף במשחקים הקדם-אולימפיים בחוף האמיני שייערכו באוסטרליה, ואחר-כך מבחנים [illegible]. לכדוריד, לכדורעף ולטניס-שולחן לא יהיו מבחנים קדם-אולימפיים מאחר שלא משתייכים להן הראשון של המדינות.

ההתאחדות לספורט לא קבעה בכדורגל, כדורסל וטניס.

בתשובה לשאלות ציין עמי שלף כי גם לאיגרוף [illegible] לפתות שני מתאגרפים בעלי רמה, לעומת זאת לא מתייחסים לענפים כמו המרתון והרמת-המשקולות שהחליטו לא להשתתף באליפויות העולם ברומא ובצ'כוסלובקיה.

ההערכה היא שמשלחת ישראל למשחקי-סיאול תכלול בין 10 ל-15 ספורטאים בענפים האישיים.

כל הזרים בכדורסל

אתמול הסתיימה הרשמת כל הכדורסלנים הזרים בקבוצות הליגה הלאומית. כל הקבוצות הפקידו את חוזי השחקנים שיעברו בדיקה עד יום ראשון.

- ● מכבי ת"א: קווין מאגי (28; 2.05); קן בארלו (23; 2.06).
- ● הפועל ת"א: קארל אימוס (26; 2.06); ליגנטון טאונס (27; 2).
- ● הפועל חיפה: קלפטריק וולס (26; 2.06); רולאנד יוסטון (27; 2.03).
- ● אליצור נתניה: חוזה ויטמן (23; 2.04); פיל לוקהט (27; 2.06).
- ● מכבי חיפה: ג'ר ביניון (26; 2.04); ג'ון פלאוארס (22; 2.05).
- ● הפועל חולון: קני אורנג' (29; 2.08); ג'ף דאוסן (27; 1.96).
- ● הפועל הגליל-העליון: טרי מרטין (25; 2.05); דין מרימן (29; 1.95).
- ● בית"ר ת"א: ג'ורג' מורו (27; 2.02); מארק סמפסון (26; 2.03).
- ● הפועל ירושלים: ריקי בראון (32; 2.05); כריס האריסון (27; 2.06).
- ● מכבי רמת-גן: סטן מאיו (31; 2.04); הארולד קילינג (24; 1.92).
- ● מכבי נתניה: וולי בראון (27; 2.05); ג'ים סטק (26; 2.01).
- ● אליצור עה"ד רמלה: הרמן וובסטר (23; 2.03); פורסט מקנזי (24; 2.03).

לאכול ולשתות ע"ח אליצור

מאת יוסף חכם

האיש שנותח אתמול בנתב"ג נראה נבוך למדי. הוא הגיע מתורכיה והיה משוכנע שימתינו לו אבל איש לא בא.

האדם הנבוך הוא כביר טורקי, שופט כדורסל, שבא כדי לנהל היום את משחק גביע אירופה לאלופות נשים בין אליצור תל-אביב לקלוז' הרומנית. מה שטורקין לא ידע הוא שהמשחק נדחה לשבוע הבא ולכן גם איש לא בא לקבל את פניו.

בנתב"ג סייעו לאיש המבוכה. התקשרו עבורו לאיגוד הכדורסל ושם עלו מיד על הטעות. נציג של אליצור שוגר לנתב"ג ובהתייעצות מיידית הוחלט להשאיר את השופט בארץ עד למשחק בשבוע הבא.

הוא שוכן בבית מלון תל-אביבי, ינוח ויאכל על חשבון אליצור.

דריקס שוב במכבי ת"א

מאת יוסף חכם

פחות מעשרים וארבע שעות לאחר ה„סיצרוף" הגדול בין מכבי תל-אביב לבין אלי דריקס בישר אמש יו"ר אגודת מכבי תל-אביב אלדר בוקשטן: „הגענו להבנה לשביעות רצון שני הצדדים".

דריקס חוזר איפוא למכבי תל-אביב ודומה שהפעם זה סופי. אתמול כבר התאמן הכדורגלן עם קבוצתו.

ההתפתחות בין שני הצדדים היתה עוד אתמול בשעות הקטנות של הלילה. גורמים המקורבים לקבוצה התערבו וניסו לפתור את הבעיה. בין המתערבים החברה המאמצת את מכבי תל-אביב.

לאחר דיון ממושך הושגה הבנה. על הפרטים הסופיים סוכם שתהיה פגישה נוספת.

בינתיים התאמן דריקס ואמש אכן סוכמו כל הפרטים. אחרי לחיצות ידיים באו גם החיוכים.

מאמן הקבוצה התל-אביבית, דרור בר-נור אמר אתמול: „מבחינתי הוא שוב שחקן בקבוצה. איני יכול להתחייב שהוא יפתח בהרכב במשחק החוץ בשבת עם הפועל חולון. אני יכול להבטיח שדריקס ישחק במשחק".

צבי ישפוט בשבת בבלומפילד

מאת יוסף חכם

שופט הכדורגל הוותיק עובדיה צבי ינהל בשבת את המשחק המרכזי של המחזור הרביעי בליגה הלאומית בין שמשון תל אביב והמוליכה קבוצת מכבי נתניה, באצטדיון בלומפילד ביפו.

שאר שופטי השבת בלאומית: רחמים דינאצ'י (מכבי חיפה — הפועל פ"ת); יהושע לויה (הפועל באר-שבע — בני-יהודה ת"א); יעקב שיינר (בית"ר ירושלים — הפועל כפר-סבא); עוזריה בן-יצחק (הפועל לוד — הפועל ת"א); [illegible] ליפקוביץ (הפועל „צפרירים" חולון — מכבי ת"א); צבי שריד (מכבי פ"ת — בית"ר ת"א).

שופטי השבת בארצית: [illegible] (בית"ר נתניה — הפועל [illegible]); יוסף דוד (הפועל ר"ג — [illegible]); יוסף שלמה (מכבי שעריים — הפועל חיפה); יעקב סמן (מכבי [illegible] — מכבי רמת עמידר); שלמה שיר (הפועל עכו — הפועל ירושלים); דני קורן (הפועל חדרה — מכבי יבנה); ראובן זייגו (הפועל [illegible] — הכוח מכבי ר"ג).

נוריאל יורד לכפר-שלם

מאת משה רוזנברג

מנשה נוריאל, הכדורגלן הוותיק של מכבי פתח-תקוה, קיבל שיחרור ללא תמורה והוא ישחק בשורות הפועל כפר-שלם בליגה ב'.

בשבת הקרובה במשחקה של מכבי פתח-תקוה עם בית"ר תל-אביב יופיעו שני שחקני הרכש החדשים בהרכב הפותח, אלי כהן שהוחתם השבוע (מהפועל אור יהודה) ויצחק [illegible].

● התעמלות

כשלון למתעמלות בוארנה

נציגות ישראל באליפות העולם בהתעמלות אמנותית שנערכה בוארנה, בולגריה, [illegible] במשחקים האולימפיים בסיאול. רקפת [illegible] שלומית [illegible] ועינת ארבל במקום ה-22.

האצן האמריקני קארל לואיס חוצה שני את קו הגמר בריצה ל-100 מטרים, בתחרות האתלטיקה שנערכה ביום א' בסאן-פאולו, בברזיל. ראשון הגיע בן-ארצו סטנלי פלויד. (צילום: איי.פי)

יינקטו סנקציות נגד מדינות שיפרשו מהאולימפיאדה לאחר שנרשמו

חואן אנטוניו סאמאראנש, נשיא הועד האולימפי הבינלאומי, הצהיר אמש בוארנה, בולגריה, כי המדינות שיסרבו להשתתף במשחקים האולימפיים בסיאול, לאחר שהודיעו על השתתפותם, יוענשו בצורה חמורה.

במסיבת עתונאים בשולי אליפות העולם להתעמלות ריתמית, אישר סאמאראנש כי הועד האולימפי הבינלאומי כבר שיגר ב-15 בספטמבר את ההזמנות לאולימפיאדת הקיץ בסיאול, וכי מצפים לתשובות עד 15 בינואר. אם מדינה תודיע שהיא תשתתף, ולאחר מכן לא תעשה זאת, ינקוט הועד האולימפי הבינלאומי סנקציות נגדה, והסירוב יתפרש כהתרסה.

לעומת זאת, לא יינקטו סנקציות כלשהן נגד מדינות שיודיעו לפני ה-15 בינואר כי אין בכוונתן להשתתף במשחקי סיאול.

חואן אנטוניו סאמאראנש, גם אמר כי הוא עומד לצאת לסוחומי שבברית המועצות, ויבקש שם מהשלטונות הסובייטיים לשתף פעולה עם הועד האולימפי הבינלאומי, כדי לשכנע את צפון קוריאה להשתתף באולימפיארה.

סוכנות רויטר מוסרת כי צפון קוריאה מתחה אתמול ביקורת על הועד האולימפי הבינלאומי, על ששיגר הזמנות למדינות וחברות להשתתף בשנה הבאה באולימפיאדה.

סגן יו"ר הועד האולימפי של צפון קוריאה אמר, כי צריך היה לדחות את שיגור ההזמנות, בהעדר הסכם בין צפון ודרום קוריאה על אירוח משותף של המשחקים.

דרום וצפון קוריאה לא הצליחו ליישב את חילוקי הדעות לגבי מספר ענפי הספורט שייערכו בצפון קוריאה, למרות ארבעה סיבובי שיחות במטה הועד האולימפי הבינלאומי בשוויץ.

אלטר, א. נתן, עמר ויגאל מנחם צורפו לסגל הנבחרת

מאת יוסף חכם

מאמן הנבחרת הלאומית בכדורגל מיליאנקו מיחייך פירסם אתמול את רשימת סגל השחקנים שיחל באימונים ביום שלישי הבא.

הסגל כולל את השוערים: אריה אלטר (הפועל ת"א) וכתי גינצבורג (מכבי חיפה). שחקני שדה: ליאור רוזנטל, ניר קלינגר ורניאל ברייאלובסקי ממכבי חיפה. אבי כהן ואורי מלמיליאן מבית"ר ירושלים. יגאל מנחם ושלום תקוה ממכבי נתניה. יהודה עמר ואלי כהן מהפועל תל אביב. אלי דריקס, אלון נתן ומנשה שמעונוב ממכבי תל אביב. משה איזנברג מבני יהודה תל אביב.

בין השחקנים החדשים שבולטים בנבחרת העתודה שחר בראל ממכבי תל אביב וראובן עטר ממכבי חיפה.

שלושער של פרייר

פוליס פרייר כבש שלושה שערים במשחק בו הביסה צרפת את אלג'יריה 0:4 במסגרת טורניר הכדורגל במשחקי הים התיכון.

מרוקו ניצחה קודם לכן את אלג'יריה 1:2 ואילו יוון גברה על אלג'יריה 0:1. צרפת ומרוקו נפרדו בתיקו 0:0.

תוצאה בלתי שגרתית הושגה בכדורמים כאשר ספרד הביסה את סוריה 0:22.

אלבניה נטלה את תואר הנשים בכדורעף. איטליה את תואר הנשים בכדוריד ואילו תורכיה זכתה במקום הראשון בכדורסל לגברים כשהקדימה את ספרד ויוון. בין הנשים זכתה אלבניה כהקדימה את תורכיה.

בין התוצאות האחרונות לגברים הכניעה ספרד את טוניסיה 72:101, תורכיה את סוריה 64:85 ויוון את לבנון 73:108.

אינדונזיה — מאלזיה 0:1

אינדונזיה ניצחה את מאלזיה 0:1 בגמר טורניר הכדורגל במסגרת משחקי דרום מזרח אסיה.

אינדונזיה צברה 185 מדליות זהב לפני תאילנד 63, פיליפינים 59 ומאלזיה 36.

חצי מיליון דולר עבור שלושה מרוצים

ערוץ טלוויזיה בארה"ב הציע חצי מיליון דולר עבור 3 מפגשים בין שני הרצים המהירים ביותר בתבל הקנדי בן ג'ונסון — שיאן העולם (9.83) ואלוף העולם במאה מטר, לבין האלוף האולימפי קרל לואיס מארה"ב.

רבינזון לאחר האימון בהפועל: „מאד מרגש לחצות הכביש"

מאת משה רוזנברג

לאחר 12 שנים בהם שיחק דורון רבינזון במכבי פתח-תקוה. הוא הושאל אתמול לשורות היריבה העירונית — הפועל פתח-תקוה תמורת 14 אלף דולר.

אתמול בבוקר עוד חשבו ראשי הפועל להגיש תביעה לבית-המשפט המחוזי כדי לקבל את כרטיס הליגה לאור ההסכם בעל-פה שהיה בשבוע החולף. לאחר ישיבה ארוכה, הגיעו הצדדים לפשרה לפיה לא ישחק רבינזון במשחק הדרבי הראשון במסגרת הליגה. לגבי התשלומים סוכם שמחצית הסכום ישולם בשלושה תשלומים והיתרה תקבע עבור השימוש באיצטדיון הפתח-תקואי.

לאחר האימון אתמול אמר רבינזון: „זה מאוד מרגש ואני יודע שזה כואב לאוהדי מכבי פתח-תקוה שאני חוצה את הכביש, אולם לאור מה שעבר עלי בקיץ האחרון עם ראשי המועדון טוב שיש פרידה לעונה אחת".

רבינזון ישתכר בהפועל פתח-תקוה כ-40 אלף דולר.

העברה אחרת שבוצעה אתמול בהתאחדות לכדורגל היא זו של חלוץ הפועל פתח-תקוה רונן הלל להפועל „צפרירים" חולון, במקרה זה מדובר בהעברה לצמיתות.

ואנו יתפטר מהנהלת ההתאחדות

מאת יוסף גלזר

שלום ואנו, חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל מטעם מכבי חיפה התפטר אתמול מהנהלת מכבי חיפה ויתפטר גם מהנהלת ההתאחדות לכדורגל.

ואנו שאך לפני כחודש צורף להתאחדות נימק את התפטרותו בעסקיו הרבים. לא מן הנמנע שואנו יתפטר גם ממועצת מכבי חיפה.

מנהל נבחרת צרפת בכדורגל יבוא

מנהל נבחרת הכדורגל הצרפתית, הנרי מישל, יבקר בישראל מה-28 בספטמבר עד 1 באוקטובר, בלווית סגנו אנרי אמיל, כדי להכין את סיורה הקרוב של הנבחרת בישראל, שיחיה בנוראת מה-24 בינואר עד ל-31 בו.

בהזדמנות זו תתמודד נבחרת צרפת לראשונה בהיסטוריה עם נבחרת ישראל, ב-27 בינואר, בנראית ברמת גן.

המסקנה מסיכום השנה: הספורט הישראלי בנסיגה גדולה

כרמי ומנסדורף הצילו את תשמ"ז

בכדורסל: כשלון מוחלט של הנבחרת כשגם מכבי ת"א היתה רחוקה משיאה ● בכדורגל: שישה משחקים בין-ארציים – אף נצחון ● באתלטיקה ובשחיה – בתחתית ● אכזבה בהאבקות – ענף שתלו בו תקוות לסיאול ● הטניס, למרות הודו – התעלה ● בסיוף ובשייט – הישגים

מאת ישראל פז

המקום הרביעי בגביע הבין-יבשתי בכדורסל במילאנו של אלופת ישראל, מכבית"א, היווה את האקורד הצורם האחרון של שנת תשמ"ז, שתסתיים מחר. היתה זו שנה דלה בתנופות הבין-לאומיות שלנו. הישגים מעטים. למעשה הצילו שני ספורטאים את כבוד ישראל: האחד, אודי כרמי, שסיים במקום הרביעי באליפות העולם בסיוף, ברומח, בלוזאן. השני היה עמוס מנסדורף, שהצטיין בטורנירים בין-לאומיים וסייע לישראל לעלות לבית-העליון בגביע-דייויס בטנים.

בענפי הכדור היתה אכזבה מוחלטת. בכדורגל לא קצרה נבחרת ישראל אף נצחון. בכדורסל ירדה נבחרתנו, לראשונה, לדרג ב' ולא תשתתף באליפות אירופה הקרובה. בכדורעף ובכדוריד — אין הישגים.

בקיצור, עצוב. כל זאת שנה לפני המשחקים האולימפיים בסיאול. קשה לראות כיום נציגים ישראלים רבים נוסעים לדרום-קוריאה. יש לקוות שיקיימו את ההבטחות שלא יהיו „פרוטקציות", כמו שהיה ערב המשחקים בלוס-אנג'לס.

סייף מצטיין אורי כרמי

תצלום: יואל דה-פריס

שנת תשמ"ח, הניצבת בשער, אינה טומנת גדולות ונצורות לספורט הישראלי. אבל צריך תמיד לקוות, גם אם הבסיס לתקוות אינו יציב ואיתן.

קרן-אור

יהודה (אודי) כרמי, סייף מהפועל חיפה, היה קרן-אור באפילה של הספורט הישראלי. הוא הופיע בכבוד באליפות העולם בסיוף ברומח בלוזאן. באליפות זו נטלו חלק טובי הסייפים בעולם, מהמערב ומהמזרח גם-יחד. כרמי החמיץ את מדליית הארד כשנוצח בחצי-הגמר ע"י האיטלקי פרדריק צ'רבי (10:8). חבל שלא יוכל לייצג אותנו בסיאול. תחרויות הרומח ייערכו ב„יום כיפור.

נבחרת ישראל בסיוף דורגה בסיכום הקבוצתי באותה אליפות עולם במקום ה-11. אל נשכח שבכיר סייפי ישראל, יצחק חתואל, נמצא מאחורי סורג-ובריח.

הכשלון בבית-העליון בגביע-דייויס בטנים בהודו (4:0), האפיל במקצת על הישג מזהיר של נבחרת ישראל, שלראשונה הצליחה להתברג בין 16 הנבחרות הטובות בעולם. הנצחון הדרמטי בהארדץ על צ'כוסלובקיה (2:3), היווה סנסציה עולמית. העובדה שעל-אף ההפסד להודו נשארנו בבית-העליון — מחמיאה.

עמוס מנסדורף היה בכיר טניסאי ישראל בשנת תשמ"ז. הוא מדורג בין 25 הראשונים באליפות הפתוחה של דרום-אפריקה ובגביע-גונזה ביפאן.

מה עשו מנסדורף וחברו גלעד בלום בארבעת הטורנירים הגדולים השנה?

* באליפות הפתוחה של אוסטרליה במלבורן, הודח מנסדורף בסיבוב השני. גלעד בלום הפסיד בראשון.

* במשחקי רולאן-גארוס בפאריס, במאי, נשרו מנסדורף ובלום בסיבוב הראשון.

* במשחקי וימבלדון, ביוני, הגיע מנסדורף לסיבוב השני ובלום הודח בשלישי.

* באליפות הפתוחה של ארה"ב בפלשינג-מדו, בספטמבר, הפסיד מנסדורף בסיבוב השלישי. בלום ושלמה גליקשטיין נשרו במוקדמות ולא הגיעו למשחקים עצמם.

המפלה הגדולה

בכדורסל הגיעה מכבי ת"א לגמר גביע-אירופה לאלופות — הישג בפני עצמו — אך נוצחה באפריל בגמר בלוזאן ע"י טרסר מילאנו — 71:69. בגביע הבין-יבשתי לא העלתה האלופה הישראלית והפיינליסטית האירופית — רק מקום רביעי.

שנה קודרת היתה לנבחרת ישראל. לראשונה מאז החלה במשחקים בין-ארציים (1952) לא תופיע באליפות אירופה דרג א'. מקום 11 באליפות בפיראוס הוריד אותנו לדרג ב', ואז, במשחקי בולגריה, לא הצלחנו לחזור. היה זה כשלון צורב, בלתי מחוייב המציאות, שדירדר את נבחרתנו מהדרג הבכיר של אירופה. המאזן הבין-ארצי שלנו השנה היה שלילי: הנבחרת קיימה 25 משחקים, הפסידה ב-14 ורק ב-11 קצרה נצחונות.

אירועים נוספים הראויים לציון בכדורסל: נבחרת הנשים של ישראל חזרה בעיר הגרמנית אשפנבורג למאבקים על הכרטיס לדרג א', לראשונה מאז השתתפנו באליפות אירופה ב-1950 בבודפשט; בנות ביה"ס תוף-הכרמל זכו בירושלים באליפות הבין-לאומית של בתי-הספר בעוד שהבנים הסתפקו במקומות השני (מקיף רמת-השרון) והשלישי (אורט קרית-ביאליק); באוניברסיאדה בזאגרב דורגה ישראל במקום ה-10 מתוך 30 מדינות משתתפות; דורון ג'מצ'י ומיקי ברקוביץ הופיעו בנבחרת אירופה; הקדטים הישראלים הגיעו לגמר בהונגריה, אך הסתפקו במקום ה-9.

בכדורגל – בצורת

בכדורגל לא זכינו בנצחון בין-ארצי לרפואה. הפסדנו ברמת-גן לרומניה 4:2 ולמערב-גרמניה 2:0 ולברזיל 4:0; בבראשוב לרומניה 3:2, ובאראו לשוויץ 1:0. תיקו 1:1 השיגה ישראל נגד צפון-אירלנד ברמת-גן.

קרן-אור היוותה נבחרת הקדטים בכדורגל בהופעתה הראשונה באירופה. שני נצחונות על בלגיה 0:1 ו-0:2 העלו אותה לטורניר-הגמר בצרפת, שם נשרה בשלב הראשון, אותה נבחרת זכתה בטורניר בין-לאומי בהונגריה.

אם מדובר בנוער יש לציין את זכיית בית-ספר עמל חדרה באליפות הבין-לאומית של בתי-הספר בבלגיה.

בכדורעף — מקום שביעי לנבחרת ישראל לגברים בטורניר האביב המסורתי בשוויץ ומקום אחרון לנשים בשבדיה. מקום חמישי (מתוך שש) במוקדמות אליפות אירופה בספרד ומקום 17 מתוך 28, בטורניר האוניברסיאדה בזאגרב.

גם נבחרת הכדוריד לא הרשימה. השתתפה בטורנירים ידידותיים בלבד. אס"א — מקום 10 (מתוך 16) באליפות העולם לסטודנטים ברומניה.

האתלטיקה חורקת. אילן גולדוסר ב-400 (משוכות 52:84)

עמוס מנסדורף – למרות הבעיות כוכב עליון

וסיגל גונן (6.03 ברוחק), היו רחוקים משיאיהם באליפות העולם ברומא — והמיקום בהתאם... הישג נאה לאייר קרני, שניצח במרתון-טבריה, והיה לישראלי הראשון שחתך את חוט-המטרה.

גם השחייה, כמו האתלטיקה, הצטנעה: מקום 7 (לפני אחרון) בתחרות שמונה-האומות באנטוורפן, בלגיה, עם הישג מצויין של אייל שטיגמן ב-100 חזה — 1:04.55 דק'. המוניטין של השחייה נפגע בשערוריה בגמר אליפות המדינה כאשר מאמנים הפכו אותה לבדיחה — תופעה רעשה וחמורה במציאות הישראלית.

בכדורמים השיגים „דרג ב'": הפועל גבעת-חיים שנייה במשחקי הים-התיכון בספליט, יוגוסלביה. נבחרת ישראל — מקום ראשון בטורניר שש-האומות בבריוו, בלגיה.

בשייט השתתפה ישראל באליפויות עולם ואירופה. ההישג הבולט: יואל סלע ואלדר אמיר דורגו במקום ה-8 באליפות העולם בדגם ההולנדר-המעופף, האולימפי, בקיל, גרמניה. לעומת זאת כשלון מוחלט בדגם אולימפי נוסף, 470: הצמד הישראלי הראשון, שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר — רק במקום ה-44. באליפות 420 באגם באלאטון, בהונגריה — שי ככר ואלון רגן, במקום ה-4.

אכזבה בהיאבקות: אם באליפות העולם בסגנון יווני-רומי באוקטובר 1986 בבודפשט דורג אבן ברנשטיין במקום ה-7 במשקל עד 90 ק"ג, הרי שבאליפות העולם באוגוסט בקלרמון-פאראן, צרפת, נוצחו כל הנציגים הישראלים בסיבוב הראשון ותקוותיהם להופיע במשחקים האולימפיים בסיאול שואפים לאפס. דווקא הנוער והנערים התעלו. בין השאר זכה יגאל קרויטר במדליית-הזהב באליפות העולם לקרטים, עד 16, בקלינגוור, קנדה.

בקליעה שופרו שיאים רבים, אבל המיקום באליפויות הרבות, בהן נטלו חלק קלעי ישראל, היה רחוק מלהרשים.

הישגים היו לספורטאים-הנכים, הממשיכים לצעוד בצמרת העולמית.

משחקי הפועל עמדו במוקד האירועים הבין-לאומיים השנה בארץ. הופעת ספורטאים מעולים ומפגנים מרהיבים היוו רוח-רעננה. השאלה היא, כמובן, מה קורה אחרי האירוע. התשובה: חוזרים במהירות לשיגרה.

תשמ"ז לא היתה שנה מעוררת, לדאבוננו, לספורט הישראלי דל-האיכות.

פיקנטריה

ישראל פז

אלופה בהילוך שני

מכבי תל-אביב עדיין אינה בשיאה. היא לא הצליחה לחקות את הישגיה בעבר ברוב הופעותיה בגביע הבין-יבשתי בכדורסל. רק מקום רביעי במילאנו לעומת מקום שלישי ב-1977 במדריד; זכייה ב-1980 בסאראייבו ומקום שלישי ב-1982 בהולנד.

מה שקורה העונה במכבי ת"א אינו אופייני למועדון-הכדורסל המפואר שלנו. ההתרוצצות אחרי שחקן-תיגבור זר שני, ממש עד לרגע האחרון, כאשר קן בארלו הוחתם במילאנו, מעוררת תמיהות. בעבר ידעה מכבי ת"א לחתוך דברים בזמן הנכון. להביא את הרכש במועד המתאים כדי לשלבו בשורות הקבוצה וליצור את התלכיד הדרוש.

אמנם זה עדיין לא מאוחר. אני מניח שבמשחקי הליגה הראשונים תוכל הקבוצה להסתדר גם במצבה הנוכחי, ועד למועד המשחקים החשובים בגביע-אירופה יצליח מאמן מנוסה ובעל ידע כרלף קליין ליצור את התלכיד היעיל.

אין ספק, מכבית"א שילמה באובדן אחד משלושת המקומות הראשונים בגביע הבין-יבשתי רק משום שלא ידעה העונה לכוון את הדברים כהלכה. עובדה, רוב קבוצות הצמרת באירופה כבר גיבשו את הרכביהן.

בעיית הרכז

שלושת ההפסדים לציבונה זאגרב (101:83 ו-106:96) ולברצלונה (95:87) וראי שנתנו חומר-מחשבה רב לרלף קליין. ציבונה זאגרב, שלא תשחק העונה בגביע-האלופות (לא זכתה באליפות יוגוסלביה), העמידה את מכבי ת"א במערומיה, במיוחד במשחק השני כאשר הוליכה ברקה ה-30 ב-25 נקודות-הפרש. דראזן פטרוביץ היה כלי-יכול בשני המשחקים. הוא לעג לכל צורה של שמירה. במשחק הראשון קלע 49 נקודות ובשני — 31.

הניסויים שערך המאמן קליין מוכיחים כי בעיית הרכז היא נקודת-התורפה. אני חושב שזו גם בעייתה של נבחרת ישראל. כאשר רכזים אינם צולפים מרחוק מאבדת קבוצה הרבה מיעילות ההתקפה שלה. לכן הציב קליין בעמדה זו את וילי סימס, היעיל בהרבה באיום על הסל מאשר חן ליפין או מוטי ארואסטי, הנוהגים להזין בכדורים את חבריהם בעוד שתפוקתם האישית מעטה ביותר.

דומני שמכבי ת"א תתמה עם בארלו בלית-ברירה. בארלו אינו שחקן-ציר, תפקיד לו זקוקה האלופה הישראלית בעיקר במשחקי גביע-אירופה, שם אני מניח יהיו המאבקים השנה קשים ביותר. מכבי ת"א תצטרך לכן למצוא צורת משחק שתתאים גם לקווין מאגי וגם לקן בארלו.

חולשה גילו שחקני-החוץ של הקבוצה, כמו דורון ג'מצ'י, מיקי ברקוביץ, מוטי דניאל והאחרים. נראה כי הישיבה על הספסל של כדורסלנים, הרגילים ואוהבים לשחק, עלולה להוות מטרד. מיקי כבר „התבטא" כתום טורניר הגביע הבין-יבשתי.

מכבי ת"א זקוקה עדיין לעבודה רבה כדי להגיע ליכולתה הטובה. בינתיים, כך אחרי הטורניר במילאנו, היא מצוייה בהילוך שני.

אפשר שמכבי ת"א ראתה במשחקי הגביע הבין-יבשתי טורניר-הכנה. אני דוגל בגישה שכל אירוע מהווה אתגר. המאמנים הישראלים, כולל מאמנים בנבחרת הלאומית, טועים כאשר מנסים ליצור לא פעם רושם שטורנירים בין-לאומיים הם מטרה מישנית. זה פוגע, לדעתי, במוטיבציה של שחקנים.

לקחים אמיצים

טרסר מילאנו, שזכתה בגביע הבין-יבשתי על-שם ויליאם ג'ונס, ניצלה עד תום את ביתיותה. בעידוד אדיר של אוהדיה ניצחה בגמר את ברצלונה (84:100). טרסר השלימה מבצע-מצויין: זכייה בגביע ובאליפות איטליה; זכייה בגביע-אירופה לאלופות וזכייה בגביע הבין-יבשתי — מבצע שמכבי ת"א ביצעה בעונת-הזוהר שלה ב-1980.

לאחר רפיון בקבוצות-עלית אירופיות בשנים האחרונות נראה שרובן חוזרות לאיתנן. לכן צפויים העונה קרבות מרתקים, לא רק בליגות בארצות חשובות, אלא במיוחד בגביעי-אירופה.

מכבי ת"א חייבת להסיק לקחים יסודיים ואמיצים מהופעותיה בגביע הבין-יבשתי — אירוע בו נוצחה בשלושה משחקים ורק בשניים ניצחה.

אירופה גילתה עליונות מוחלטת. קבוצותיה זכו בארבעת המקומות הראשונים (טרסר מילאנו, ברצלונה, ציבונה זאגרב ומכבי ת"א). רק ז'אלגיריס קטנה, ללא כוכבה הפצוע סאבוניס, נסוגה לאחור (מקום שמיני, אחרון). נציגות דרום-אמריקה (מונטה-ליבנו מברזיל ופרו-קאריל מארגנטינה) שובצו במקומות 5—6, ואילו האמריקנים, כדרכם, לא יחסו חשיבות רבה לאירוע ושיגרו למערכה קבוצה בינונית ומאולתרת באוניברסיטאות מוואשינגטון, שהצליחה לנצח רק את אלופת בריה"מ, ז'אלגירים.

עוד מדליית זהב לאוויטה

אלוף העולם סעיד אוויטה ממרוקו זכה אתמול במדליית הזהב השניה שלו תוך יומיים, כאשר ניצח במירוץ 5000 מטר, במשחקים הים-תיכוניים בסוריה.

אוויטה, שקבע שיאים עולמיים ב-1500 וב-5000 מטר, נאלץ להתגבר על בן ארצו איברהים אבו טאייב, שזכה בשבת במדליית הכסף במירוץ 10,000 המטרים.

אוויטה ואבו טאייב רצו כתף אל כתף מצלצול הפעמון ורק במישורת האחרונה הצליח אוויטה להקדים את ידידו ולסיים 10 מטרים לפניו.

אוויטה סיים בזמן של 13:38.05 דקות, ואבו טאייב ב-13:40.73. הספרדי אבל אנטון סיים שלישי.

המארוקנית נאוואל אל-מוטוואקיל, בעלת מדליית הזהב האולימפית ניצחה ב-400 מטר משוכות, וקבעה שיא ים תיכוני בזמן של 56.28 שניות.

ועידת הפועל – בסוף מארס

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, החליטה על קיום הועידה העשירית של ההתאגדות ב-30-31 במארס 1988 בירושלים.

אושרו הרכבי שלוש ועדות: מתמדת, בראשות מיכאל אלמוג; מכינה ומנגדים — אליהו כבילה ומינויים — יורם אוברקוביץ.

● שחייה

פורת ולבנסברג הצטיינו באליפות הגליל-העליון

אליפות הגליל בשחייה התקיימה בבריכת מבואות חרמון, בהשתתפות 250 שחיינים.

התוצאות הבולטות: בוגרים, 100 חופשי — שגב פורת (דפנה) 55.1 שניות; 100 פרפר — שגב פורת — 1:00.3 דקה; 100 חזה — ערן שטרן (יסוד-המעלה) — 1:13.5 דקה. בוגרות, 100 חזה — זהר לבנסברג (שמיר) — 1:21.1 דקה; 100 חופשי — לבנסברג — 1:03.3 דקה.

גילאי 15: 100 חופשי — יאיר זורע (כפר-סולד) — 1:00.2 דקה; בנות: 100 פרפר — גיתית פורת (דפנה) — 1:16.1 דקה.

גילאי 13: 100 חופשי — שי איתי (דן) — 1:06.2 דקה; בנות: 100 חופשי: יערה בן-ליש (דפנה) — 1:05.6 דקה; 100 חזה — יערה בן-ליש — 1:25.1 דקה; 50 גב — אסנת צוק — 36.0 שניות.

דפנה זכתה במקום הראשון

שטרן: המשבר ב„אן.בי.איי." העונה מאיים על הליגה

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל„על-המשמר"

לוס-אנג'לס. – איגוד שחקני ה„אן.בי.איי." התכנס בשבוע שעבר לדיון במו"מ שיתחדש עם הנהלת הליגה (בעלי הקבוצות) בינתיים, המצב במבוי סתום. בדרכם לא פירסמו המתכנסים כל פרטים לעתונות ולכלי-התקשורת.

השחקנים מסרבים בתוקף למסור פרטים, והם אף שוקלים שביתה. ה„בוס" של הליגה, דיוויד שטרן, הדגיש במסיבת עיתונאים, כי קיימת אפשרות של שביתה והיא ראויה [illegible] מאחר שהצדדים רחוקים מגישור בשאלות [illegible].

כאשר התבקש לפרט, אמר שטרן כי בעניין חשוק הרווחים של השחקנים המצב חמור ביותר. בעלי המועדונים מתנגדים [illegible], ואילו הכדורסלנים מסרבים לכל הסכם, [illegible] חופשי.

משברים קורים מדי שנה, אולם לא מאורעות [illegible] לחניה שחריג זה יפגע מאוד באימונים [illegible] לפתוח בתחילת העונה, קיימת אף [illegible] לגבי עתיד ליגת האן.בי.איי. והקבוצות [illegible].

יגאל מנחם, חלוץ המובילה, מפתיע בניחושיו:

תיקו לנתניה מול שמשון מכבי ת"א תפסיד בחולון

אחים נתניתים שמעון ויגאל (משמאל) מנחם

מאת יוסף חכם

אורח ניחושי המחזור הרביעי בליגה הלאומית בכדורגל הוא השעם החלוץ המצטיין של המוליכה הלאומית, קבוצת מכבי נתניה, יגאל מנחם, בן ה-24.

יגאל אמר, בטרם ניחש, שהוא חלש בדרך-כלל בניחושים, אך זאת נוכל לדעת רק במוצאי השבת.

התחזיות של יגאל מנחם:

* מכבי חיפה — הפועל פ"ת: במשחק זה אני צופה להפתעה מצד המלבנים, שלדעתי הם יותר החלטיים מאשר החיפנים, הנמצאים בנסיגה.

התחזית: נצחון להפועל פ"ת.

* הפועל באר-שבע — בני-יהודה תל-אביב: שיחקתי העונה מול שתי הקבוצות. להערכתי שחקני בירת-הנגב עדיפים על שחקני שכונת-התקוה.

התחזית: נצחון להפועל באר-שבע.

* שמשון ת"א — מכבי נתניה: שמשון היא למעשה „הכבשה השחורה" של קבוצתי. המיפגשים בעבר בין שתי הקבוצות היו מרתקים. גם הפעם צפוי קרב קשה.

התחזית: תיקו.

* בית"ר ירושלים — הפועל כפר-סבא: האלופה במשבר, דבר שיקל על שחקני הפועל כפר-סבא שגם הם אינם נמצאים במלוא היכולת.

התחזית: תיקו.

* הפועל לוד — הפועל תל-אביב: במשחק זה אין מה להרחיב את הדיבור. שחקני הפועל תל-אביב יחזרו עם מלוא הנקודות, לאור יכולתה החלשה של לוד במחזורי הפתיחה.

התחזית: נצחון להפועל ת"א.

* הפועל צפרירים חולון — מכבי תל-אביב: משחק מרתק, שבו המארחים ישחקו, לדעתי, בשאפתנות רבה מול אחת הקבוצות החזקות בארץ. חולון תנסה להפתיע. היא מסוגלת לכך.

התחזית: נצחון לצפרירים חולון.

* מכבי פ"ת — בית"ר ת"א: שתי קבוצות טובות שהשנה ישתדלו להשיג נקודות בשקט. אפשר לקרוא למשחק זה „הצעירים" של מכבי פ"ת מול „הזקנים" של בית"ר ת"א.

התחזית: תיקו.

בשבוע שעבר ניחש שוער מכבי ת"א, משה מרטום, ארבע תוצאות נכונות.

כץ עוז: מאות מיליוני קוב אבדו למשק המים בגלל מדיניות האוצר

מאת יוסף גלילי,
כתב „על המשמר"

„משק המים במדינה הפסיד מאות מיליוני קוב מים, שזרמו לריק לים התיכון ולים המלח, בגלל מדיניות האוצר. זה עיכב אישור לרכישת משאבה רביעית לתחנת השאיבה „ספירי" בכנרת, למרות שקנייתה אושרה על ידי שרי האוצר הקודמים לפני שלוש שנים" — אמר סגן שר החקלאות ח"כ בין עוז במסיבת עיתונאים אתמול בתל־אביב.

על קידוח הפיר בהרודיון אמר כץ עוז, כי פרנסי יהודה ושומרון „שמו לעצמם רגל", והכשילו את הקידוח שהיה מיועד לספק את צריכת מי השתייה שגדלה והולכת באזור. עתה יהיה עליהם לשכנע מחדש את היזום הנוצרי מקנדה, שהחליט להשקיע כ־15 עד 18 מיליון דולר בקידוח הפיר מהונו מתוך מניעים דתיים־הומניטריים, לספק „מים קדושים" לתושבים.

הון עתק לקידוחים

עתה יהיה צורך להשקיע הון עתק בקידוחי בארות קונוונציונליים באותה סביבה, על מנת לספק את הדרישה למי שתייה. צריכת מי השתייה בלבד נאמדת ב־55 מיליון קוב עד שנות האלפיים, לעומת 25 מיליון קוב כיום. „יסודה של התנגדות לקידוח בהרודיון הוא בחוסר הבנה וברשעות פוליטית ומכשיל הקמת מערכת מים מסודרת לטובת התושבים, אמר כץ עוז.

מים מאשפה בעזה

הצריכה במי שתייה בעזה תגדל מ־23 מיליון קוב היום, למעלה מ־50 מיליון קוב בשנות האלפיים. אוכלוסיית עזה תגדל באותו פרק זמן מ־630 אלף כיום ל־914 אלף. כדי לפתור את בעיית המחסור במים בעזה החליטו משרד האנרגיה, נציבות המים והמינהל האזרחי ברצועה, על פרויקט להתפלת מי ים, שיופעל בשריפת אשפה.

עודף מי השקיה

עד סוף אוגוסט עם תום עונת ההשקיה נשאר עודף מים מעבר לצפוי. החקלאים ניצלו 50 מיליון קוב מים פחות מהמכסה שהועמדה לרשותם. וזאת בגלל מדיניות קצרת ראות לגבי עידוד היצוא החקלאי. בגלל כך נאלצו החקלאים להקטין למשל את שטחי הכותנה מ־650 אלף דונם לכ־395 אלף דונם, בעוד שהכותנה נמכרת כיום ב־86 סנט לליברה במקום ב־40 סנט בעונה הקודמת. תהליך דומה צפוי גם בהדרים.

למעלה מ־200 מיליון קוב אבדו למשק המים במדינה, במקום למלא את האקוויפרים, בעיקר אקוויפר החוף שבו גירעון מצטבר של 750 מיליון קוב, השנה קטן הגרעון ב־50 מיליון קוב מים שהוחדרו לקרקע.

מדיניות הקיצוץ במכסות המים תופעל גם בשנים הבאות. בחקלאות הקיצוץ ישאר בסדר גודל של 220 מיליון קוב מים. בעיר נקבעה מכסה של 75 קוב מים לנפש לשנה כמחיר רגיל, מעבר לזה, כל קוב יעלה שקל ועשרים אגורות.

כץ עוז אמר, שבגלל טעות של המדפיס הממשלתי שלא רשם בזמן ברשומות את החלטת נציבות המים להעלאת מחירי המים יועלה מחיר המים בשני אגורות.

שריר השיג ממודעי כינוס ועידת המפלגה עד מרץ 88'

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תשע שעות לא הספיקו לשרי המפלגה הליברלית ולשופט אליעזר בן, להביא לקיצו את המאבק המתנהל במפלגה סביב כינוס ועידת המפלגה, שלא התכנסה מאז 1980.

אתמול בבוקר התכנסו השרים פת ומודעי מעיסוקיהם, והגיעו לבית המשפט המחוזי בחיפה. לבית משפט זה הגיש לפני שבועיים שר התיירות בקשה להורות על כינוס הוועידה על פי תקנות המפלגה.

לטענת שריר לא כונסה הוועידה מאז 1980, אף שיש לכנסה אחת לשלוש שנים. שריר טען, כי יש לכנס קודם כל את מרכז המפלגה, כדי שזה יקבע את המועמדים.

מודעי טען, כי יש לאייש את 30 המקומות שהתפנו מסיבות שונות על פי מפתח הכוחות בשנת 80' ומחנה נסים־שריר־פת התנגד. בתום הדיונים בבית המשפט אתמול, הסכים מודעי לקיום הוועידה לא יאוחר ממרץ 1988. בתמורה לכך הסכימו יריביו במפלגה, שהמקומות שהתפנו יאוישו על פי המפתח שנקבע בשנת 1981, והמטיב עם מחנה מודעי, אולם סיכום ממשי טרם הושג, והצדדים יתכנסו פעם נוספת בבית המשפט בחיפה ביום שני.

יעתרו נגד „סלאח שבתי"

תסיסה רבה התעוררה בשכונות הדרומיות של תל אביב, בעקבות הפרסומים על הפקתו הקרובה של המחזמר „סלאח שבתי" על ידי התיאטרון הלאומי „הבימה".

פעילים שונים בשכונות, אותם מובילה העמותה „פעמון השכונות", ניכרת התנגדות רבה להפקה המחודשת של „סלאח שבתי", בטענה כי זהו מחזה אשר עולה ממנו ריח של גזענות כנגד הציבור המזרחי במדינה".

פעילי העמותה פנו אף לזאב רווה, שנקבע למלא את תפקיד „סלאח" במחזמר של „הבימה", שיחזור־בו מהסכמתו. רווה דחה את הפנייה, ואמר לפעילי העמותה: „אתם יודעים מה זה לשמוע מבטא מרוקאי בתוך המבצר הרוסי הבימה?"

אולם, מעמותת ה„פעמון" נמסר, כי הם עומדים להגיש מיד אחר ראש השנה עתירה לבג"ץ. נגד העלאת המחזמר. (עתיים)

שושנת הבריאות

שרת הבריאות ביקרה אתמול בבתי חולים גריאטריים. בתמונה, השרה מעניקה פרח לאחד המאושפזים בבית ליכטנשטדטר בתל־אביב (צילום: ישראל חברי)

תלמידים ערבים יחלקו ברכות בבתי ספר עבריים

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

היום ומחר יבקרו עשרות שליחים ממועצות התלמידים של בתי הספר הערביים בבתי הספר העבריים, לחלק 100 אלף ברכות לרגל ראש־השנה. השליחים גם יביאו איתם זרי־פרחים. ימתינו להם בבתי הספר נציגי מועצות התלמידים, שייכנסו יחד איתם לכיתות כדי להסביר לתלמידים את פשר הברכות.

התלמידים הערביים מברכים את עמיתיהם היהודיים ואת בני משפחותיהם ופונים אליהם לגלות הזדהות איתם במאבק להשגת שוויון בין מערכת החינוך הערבית והעברית.

מחמוד יוניס, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, אמר שמנהלי בתי הספר העבריים ברכו על היוזמה, והבטיחו לקבל את השליחים בחמימות.

תנועות השומר־הצעיר והנוער העובד והלומד הבטיחו לקחת חלק במבצע חלוקת הברכות. המועצה לערבים במחלקת הנוער של ההסתדרות הביעה נכונות להשתתף במימון הוצאת הגלויות.

רווח 27.2 מיליון דולר ל„צים" במחצית 1987

מאת יואב אביב

„צים" סיימה את המחצית הראשונה של 1987 ברווח נקי של 27.2 מיליון דולר לעומת 4.6 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

מחזור ההכנסות של „צים" הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב־393 מיליון דולר לעומת כ־389 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, מסר אתמול מנכ"ל החברה, מתי מורגנשטיין. מנכ"ל „צים" אמר כי הוא תולה את ההצלחה בייעול החברה בשנים האחרונות ובפיתוח תשתית לשילוח בינלאומי משולב, דרך הים והדרך האווירי. כרגע עוסקת החברה במטוסים זרים, אך „צים" עשויה גם לחכור מטוסים בעצמה.

„צים" החזירה במחצית הראשונה של השנה חובות לבנקים בסך 24 מיליון דולר וריבית בסך 21 מיליון דולר.

העלייה המרשימה בהובלת מטענים בראשית השנה היא למרות השפל המוקדי את ענף הספנות בעולם. בתחום הובלת המכולות נרשמה בצים עלייה של 21 אחוזים.

מחידות עקרון הקדומה:

למה חדלו הפלישתים לגדל ולאכול חזירים?

תרבותם של הפלישתים הולכת ונחשפת בחפירות בתל מקנה, היא עקרון הפלישתית. החפירות נערכות במשותף על ידי המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים ומכון אולברייט למחקר ארכיאולוגי בירושלים. בראש משלחת החפירות עומדים פרופסור טרודה דותן מהאוניברסיטה העברית ופרופ' סימור גיטין ממכון אולברייט.

בשל גודלו של התל, המשתרע על פני שטח של כ־200 דונם, והנחשב לאתר המקראי הגדול ביותר בישראל, מתנהלת החפירה במספר אזורים במקביל.

מן החפירות עולה, כי העיר הפלישתית הקדומה היתה עיר גדולה ומשגשגת בסביבות 1,000 לפנה"ס באותה תקופה הפכה עקרון למרכז תעשייתי גדול לייצור שמן זית וטכסטיל.

עצמות חזירים, נתגלו בחפירות מהתקופה הפלישתית הקדומה, למרות שמבחינת האקלים לא שררו או תנאי הלחות הדרושים לגידולם, נראה כי החזירים הובאו ע"י הפלישתים מארצות מוצאם. מתקופה מאוחרת יותר לא נותרו שרידי חזירים, אולי בגלל השפעת הסביבה היהודית.

עובדי תע"א דורשים התפטרות נציגי הממשלה מהנהלת החברה

עובדי התעשייה האווירית הודיעו, כי הם מקבלים בברכה את הודעתו של צבי טרוס, היועץ הכלכלי של מערכת הביטחון על התפטרותו ממועצת המנהלים של התעשייה האווירית. טרוס הודיע שהוא פורש כיוון שהוא מוצא שיש ניגוד אינטרסים בין תפקידיו במשרד הביטחון לכין חברותו בהנהלת התעשייה האווירית.

ועד העובדים אומר בהודעתו, שגם נציגי משרד האוצר ונציגים אחרים של משרד הביטחון הנמנים על מועצת המנהלים של החברה, היו צריכים להתפטר בנימוק שהם מייצגים גופים בעלי אינטרסים שונים. (עתיים)

רופא ישראלי יעץ לסינים בנושאי רפואת המשפחה

לראשונה מאז נפתחו מעט השערים לסין העממית, הוזמן לפקין, באורח רשמי, רופא ישראלי, כדי לייעץ להסתדרות הרפואית הסינית בנושאי החידושים ברפואת המשפחה.

ד"ר גיורא אלמגור, רופא בנוהלל וחבר הוועד העולמי של ארגון רופאי המשפחה, הוזמן לסין, יחד עם קבוצת רופאים אחרים, שהשתתפו לפני כעשרה ימים בכינוס של רופאי משפחה בהונג קונג.

ד"ר אלמגור נכנס לסין עם דרכון ישראלי, עליו הוטבעה אשרה סינית והוא שהה בפקין ארבעה ימים.

הסינים, להם חסרים כיום כשמונה מאות אלף רופאים, מעוניינים לפתח את רפואת המשפחה באזורים הכפריים. הם נותנים לרופאים היוצאים לעבוד בכפריים, משכורות גבוהות יותר מאלה הניתנות להם בבתי חולים בערים הגדולות. (עתיים)

ראש השנה עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים
כך דברנו השנה /יואל מרקוס
תרבות צריכת התרבות
מה פשר תאולמות המלאים, הספרים הנמכרים, השפע התרבותי.
תוספת מיוחדת לחג
פרישה מוקדמת
הסיפור האמיתי על לכתו של אפרים סנה/ אייל ארליך ואורי ניר

תה לאינסטלטור ספור/מאיר וולטיר
דינוק אל הלווין
טלוויזיה בכבלים בפתח/מיכאל גרטי
פולק על הוועידה הבינלאומית ● א. שווייצר על הסכם הטיילים ● דן מרגלית על מגעים עם אש"ף ● פרופ' יהודה אלקנה על ההשכלה הגבוהה ● דן כספי על ערבים בישראל ● זומן פריסטר על נחיתה רכה של עולים ● דוד ארליך על הרב סולובייצ'יק ● חרב גורן על איש השנה
שריקה באפילה/ גדעון סאמט ● כוסות רוח/ ב. מיכאל ● כספת

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
ערב ראש השנה התשמ"ח
ברכת לב"י לראש השנה
אזרחים יקרים!
קרן לב"י מברכת אתכם בברכת שנה טובה, שנת שלום ובטחון.
תודה מקרב לב על תמיכתכם, תודה שנתתם כתף למאמץ הבלתי פוסק של לב"י לשיפור איכות צה"ל וחייליו.
בברכת שנת תשמ"ח טובה
הקרן למען בטחון ישראל
היום יותר מתמיד - תן לבך ללב"י
לב"י
קרן לב"י: רח' ד' (א־ניא) 17, הקריה, תל־אביב. 64734

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — תרשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' — מרוע אסור לחלק באפס? (כ). 08.40 ראשית הקריאה — כלי טורות — ל. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 תרגום לערבית — טבע — יציבה. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — לחוב סומסום. 11.00 צרפתית על יסודי. 11.15 חשבון ה' — שברים שקולים (כ). 11.30 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — ליר הגולן (כ). 12.00 גיאוגרפיה ו'־ט' — שני מדבריות — סהרה ונמורה. 12.25 ספרות על־יסודי — אדיפוס המלך — האדם והאל. 13.00 מוסיקה על יסודי — העשרה — מסע אל הג'ז. 13.30 מדעי הטבע — הישרדות — עיט הים. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 סרט קולנוע — חבורת הכלב השוטה מוגשת את „פרד הרקוב". 15.40 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד — חגי תשרי. 16.25 רובוטריקים. 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. 17.50 אלף סדרה קומית לכל המשפחה. 18.20 ילדים בעולם. תוויות של ילדים מכל מיני מקומות בעולם. 18.25 תגיע ומן לשון. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה תרבות המערב (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מישור ערבית. 20.00 ... החדשות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 ... 21.40 מבט שני. 22.20 קצה העולם. 22.05 קלי קלות. 23.05 סוף.

עד כאן — חדשות. סרט: „מקום לשירה". המעבר, הגה... ...מתמודדת סיבה כפולה. אליעזר מתכנן לערוך מסיבה מפוארת לכבוד יום נישואיה הרביעי. ריקרדו וכולי אינם כלולים ברשימת המוזמנים. אלא שבשעת המסיבה נכונה לאליעזר הפתעה. 23.30 פסוקי של מקום — מבט אל ראש פינה. חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 כאותו ענין — מתנגים. 19.30 בירור: שני הברונים על ההון. 20.00 סכני. 21.00 סוף 2.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 בוכבת הבוקר — עם גילילה צ'נקוטי. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 אלף אלף בבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן החדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — הוני והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מסמרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 17.05 תוצרת הארץ — שירים עבריים. 17.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 ברכת הרב הראשי לישראל. 20.15 פרקי חזנות „בכקשתך". 22.05 צריך לצלצל פעמיים — שירים עבריים. 00.15 להאחז בחלום — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן לימשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אודלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחר אחד — להיטים עבריים עם שירה גרא. 14.05 דו רה יומי. 15.05 שירים לתג — עם ארז טל. 16.05 841 גוסע צפונה צפונה — רומנריו מאת איתמר לוי (ש"ח). 16.20 ארבע אחר הצהריים. 16.55 באמן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.05 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בעניני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן. 20.05 ביקורת בזכוכית מגדלת — על עבודתם של אנשי מערכת הבטחון (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדרש ועל הכיפאק — שירים שהחבורה אוהבים. 23.05 עשרים וארבעיהים שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר מיכה לויראנטר מוזיאון ת"א. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה תוכנית מוסיקלית כנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שירותי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 עם הפנים לצפון — משדר מיוחד לחיילי צה"ל בגבול הצפון. 22.05 הפסקת עשר. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע — עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים — עם שמירה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע — שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאם. 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך — שיר וברכה. 15.05 חדש וחדיש ומחודש — עם שוש עטרי. 16.05 חצגה יומית — עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים והישראליים עם מנחם פרי. 21.05 אורות עתיק — שירים שלא נס ליחם — עם רן עופרי. 23.05 סניני ג'אז — עם לאה ליאור.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.08 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר — הגדול „מוסיקה על פני המים" סויטה „ב. באך: גלוריה בסול; שנברג: רביעייה לכלי קשת ופסנתר מס' 2. אופ. 10: שומאן, בוזני וולף ומנדלסון: שירים על מילים כל ביירון. 11.57 פינת השיר — משירי יובכר בת־מרים. 12.00 מן הפרטיטה — ויקטור רדביאנסקי — פסנתר ליסט: „שנות נדודים" איטליה, שנה שנייה. 13.05 בהאזנה נינוחה — טלמן מנואס: גלינקה: סימפונייה על נושאים רוסיים; פוצארט: רונדו ק. 373; מאסנה: אריה מתוך „כגוף"; בריטן: סויטה על שירי עם אנגליים; ויניאבסקי: קונצ'רטו מס' 2 לכנור ולתזמורת; צ'רני: קונצ'רטו במה למסנתר. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנחתא (ש"ח) — מ. זכאי — אלט/הרביעייה הישראלית/א. בירון. א. חפץ: רפסודיה „שקיעת החמה" לאלט ולרביעייה; רוזל: רביעייה במה מג'ור. הנדמית: „הגעה" לאלט, חליל, קלרנית ורביעייה; פרסל: סויטה מס' 1 בסול מינור לצ'מבלו. 17.30 קולות. 17.30 בגנ'מין בריטן — מלקולם וויליאמסון יצירות המוקדשות לילדים או המבוססות על אגדות לילדים. 18.00 מכלול התקליטיה. 19.00 פניני אופרה — רוסיני: פתיחה „העורב הלקחן"; רוניצטי: 2 אריות מתוך „לה פבוריטה" וברדי: אריה מתוך „קלע הבשמים"; קלמה: פנטסיה על נעימות מתוך אפרטות; רוברט שטולץ: אריות מתוך אופרטות; יוהן שטראוס: הפתיחה „ברון הצוענים". 20.05 איטרלודי רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השירה. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו התז. הפיל. הישראלית. מנצח זובין מהטה. סולנית אירח הברלו; ו. רהפאליה „הכוכב המשולש" סויטה מס' 2; לאלה סמפוניה ספרדית לכנור ולתזמורת; רוזל: „בולרו". ג. מבחר קטעי אופרה מגצח זובין מהטה/סולנית ליאנה מיצ'ליסופרה ורדי: מתוך „נסף הפסכתה" פוצ'יני: אריות מתוך „טאראם באטרפליי" גרשווין: „סמרטיים" (עת קיץ) מתוך „פורגי ובס". 22.30 ג'ז קלאסי. 23.00 מחזורי יצירות — מוצרט: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת.

רשת א'

08.05 הוגה — עם בני הגרל. 08.27 משפט המיאניזק — שידור חי מ„בניני האומה" בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן כצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 האוניברסיטה המשודרת — „הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל: „היש משמעות לפורקה תנועת הפועלים בספרות"" — רכישיה. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בניני האומה" בירושלים. 18.30 שידורים לקולים. 22.05 שבעו יחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יובב כץ.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטורף	9.40 ,7.15 ,5
אורלי: משפ' סלודר	9.30 ,7.15 ,3
בן־יהודה: מרדף לוהט	9.30 ,7.00 ,4.30
גתו המכשפות מאיסטוויק	9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: השכונה שלנו	9.30 ,7.00
דקל: האלמנה השחורה	9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: נינג'ה אמריקאי 3	7.45
הוד: צעיר מכרי למות	9.30 ,7.15 ,5
לימור: חדש: הטורף	9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: בית האמורים	9.30 ,7.30
	9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: נינג'ה אמריקאי 3	9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: 007 באזור מסוכן	9.30 ,7.15 ,5
פאר: לא שם זין	9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לא יכולה בלי זה	9.30 ,7.15 ,2 ,12
רב־חן:	
חן 1: פגישה עיוורת	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ליבו של אנג'ל	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: הנוכל האוהבת והמאוהבת	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: נשק קטלני	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אני והחברה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: סוד ההצלחה	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: רובוקופ	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה	9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: המשפחה	9.30 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 2: גברים גברים	10.00 ,8 ,5 ,2
לב 3: ימי הרדיו	שעות כמו לב 2
לב 4: גרומי ההוק	10.00 ,7.30 ,5 ,2

רמת־גן

אואזיס: פגישה עיוורת	9.30 ,6.40 ,4
לילה לא שם זין	9.30 ,7.15
ארמון: הטורף	9.45 ,7.30 ,5
רב־חן:	
גן 1: במכשפות מאיסטוויק	9.40 ,7.30 ,5
גן 2: הנוכל, האוהבה והמאוהבת	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחברה	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: לבו של אנגל	9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: כלא הילטון	9.10 ,7.15 ,4.30
אורגע: לוחם עם כבוד	9.15 ,4.30
בית אגרון:	
לאסי שובי הביתה	16.15
המכבסה היפהפיה שלי	18.00
צבע הכסף	19.45
פלטון	21.45
טרוון	24.00
כפירה: סוד ההצלחה	9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: בייבי אריזונה	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: המשפחה	9.00 ,7.00
סמדר: אני והחברה	9.30 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
אוריון	
אור 1: לא שם זין	9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: מרדף לוהט	9.30 ,7.15 ,4.30
אור 3: לא יכולה בלי זה	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: צעיר מכרי למות	9.00 ,6.30
אור 5: קוקה קולה קיד	9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: רובוקופ	9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים: נשיקה ארוכה	21.45 ,18.45

חיפה

אורה: צעיר מכרי למות	9.15 ,7.00 ,4.30
חן: האלמנה השחורה	9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: רובוקופ	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: גבר מאוהב	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים	9.15 ,7.00 ,4.30
רון: משפ' סלודר	9.00 ,6.30 ,4
אמפי: רחובות של זהב	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: החנות מעבר לפינה	9.15 ,6.45
קרן אור המתורש: לא שם זין	9.15 ,7.00
פאר: לא שם זין	9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה

שרון: רובוקופ	9.15 ,7 ,5
מטרו: משתגע פראי	9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: רובוקופ	9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הטורף	9.00 ,6.00
רינה: החיך אמריקאי	9.30 ,7.30 ,5
ארמון: קרוקודיל דנדי	9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: עצמאות — סוד ההצלחה	9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: נינג'ה אמריקאי 3	9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — האוריטוריום	
א', ב', ג' — שירותים אישיים	9.30 ,7.45

באר־שבע

חן: נינג'ה אמריקאי 3	9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: רובוקופ	9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: משפחת סלודר	9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: שם הוורד	9.30 ,7.15

כפר־סבא

בית ברל: התמוו המכני	12.00 ,10.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב, יום ג', 22.9
אילוף הסוררת: 20.30
מאדמואזל ז'ולי: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשירותים שליד הדתה"י לרפואות עיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל: 523566.
פתוחה כרי יום ביומו, כולל ערכי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת עיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אשפוז חצית בתאום מלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 03־284822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 11.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־36316.

סילוק מוקשים
מוקד מע"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 063־95336. טבריה — 101, טלפון 06־792402. נהריה — טל' 04־923333. כנ־ים — טל' 5513111. באר־שבע — טל' 057־74767. שדרות — 101, כנרת טל' 053־330848.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות לפקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, א.א.ג. אורטופדית
בקור חולים - פנימית, נשים
שערי צדק - כירורגיה

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יפטר מידע טלפוני בימים א'-ה' ב' 20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00.
טלפונים: 03־433300, 03־433500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי - 04־921222
קו פתוח לחורים במצוקה - בימים ב' ו־ד' - טל. 223722
קו פתוח - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייק 20

חולון
ארגורוזוטינין 52

ירושלים
אליגון — ישעיהו 10

נתניה
מורה — ס"ת 76

פתח־תקוה
מינירפרם — שפרינצק 20

רמת־גן
יהלום — קריניצי 63

תל־אביב
טריאית — המלך ג'ורג' 28
קופ"ח כללית — אבסטרדם 7

חיפה
נוה שאנן — התיכון 57

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244 חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.10
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00

10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 10.00

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.30.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• תרכבת תנסיל ביום א' כשבוע ויום אחרי חג כלבד.

על־ניר
אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
הודעה על
כינוס אסיפה כללית

ניתנת בזה הודעה על כינוס אסיפה כללית של על־ניר ביום ג' 13.10.87 בשעה 07.30 בבוקר במשרדי האגודה, רח' חרוץ 6, ת"א. על סדר־היום:
1. אישור מאזן;
2. בחירת מוסדות האגודה;
3. שונות.

בהעדר מניין חוקי של משתתפים, תידחה האסיפה במחצית השעה ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.

שלמה לוי, מנהל האגודה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגוש 6127 חלקה 271, רח' סמטת מרים מס' 10 — דהיינו: הקלה 10% מעומק המירווח האחורי.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26, ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, רמת־גן

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להיתר בנייה בגוש 6578 חלקה 23, רח' רבי עקיבא.

מבוקשת הקלה 6% משטח המגרש — דהיינו 31% במקום 25% המותרים לפי תכנית רע/1/1 א'.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים ובשעות האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

מרחב תכנון מקומי השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965, כי הוגשה בקשה 2011/ז יוסף רובינשטיין 11320/50 בזכרון יעקב, שבאישורה יש משום הקלה לעניין תוספת 6% בנייה.

התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ות.ד. 58, זכרון־יעקב — 30950.

שלום ברזילי — יו"ר הוועדה המקומית, השומרון
תאריך: 17.9.87 — כ"ג באלול תשמ"ז

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה עיר אילת
הודעה על פי סעיף 1/148 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת בניין ערים מקומית אילת, בקשה למתן היתר לשימוש חורג תריגה מתוכנית בניין ערים מס' 103/03/2.

מהות הבקשה: היתר לשימוש חורג להפעלת אכסנייה / וטוריו במרכז צנטר בחזית אתורית חצות וחצי, גוש 40004 — אילת.

שם המבקש: עזרא טומי.

כל המעוניין לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה, ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מעניין החריגה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי אופמן — יו"ר הוועדה המקומית אילת

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה קרית־אתא
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה לתכנון ולבנייה קרית־אתא, הוגשה בקשה על־ידי בית הכנסת „שבח אהים" למתן הקלה בגוש 10232, חלקה 72, 71, ברחוב הווז מולה, קרית־אתא (תיק בנ' 1288/69).

מהות ההקלה: בנייה במרווח צדדי של 2.70 מ' במקום 4.00 מ'.

אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, המיקוח על הבנייה, בימים שני ורביעי בשעות 16.00 עד 18.00.

כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר (כבאר רשום), תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עיריית קרית־אתא, ת"ד 1, קרית־אתא.

אינג' י. יזרעאלי — מהנדס העיר מזכיר הוועדה המקומית

עיריית פתח־תקוה
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פתח־תקוה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6193, חלקה 149, ברח' מאוה מס' 34. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א', בו מותר להקים בניין דירור בן 2 קומות 60% בנייה ו דירות, מרווח אחורי 6 מ'. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 2 קומות ו־63.40% בנייה ו דירות, מרווח אחורי 5.4 מ'.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, פ"ת

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
(להלן: החוק)
בנ/87/556

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר י. קוסובסקי הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה (להלן: הוועדה) בקשה להתרת בניית מרפסת בנכס גוש 244, חלקה 114, ברחוב סנהדריה המורחבת בירושלים — דהיינו: בניית מרפסת ברוחב של 2.00 מ' במקום 1.50 מ' בהתאם למרפסות דומות שאושרו בבניינים זהים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה לתכנון ולבנייה ברחוב הלל מס' 21, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00-14.00.

אברהם כהולה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה — ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ר"ג (להלן הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש: 6207 חלקה: 290
רחוב בצלאל פינת היצירה.
דהיינו: תוספת סכת בשטור 6% משטח החלקה.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להמסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רחוב המעגל 26 רמת־גן תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ר"ג.
את התזוב כעבור הפרסום הנ"ל נבקשכם לשלוח ישירות לכתובת מצלנו כפרדס־חנה, לידי מר זאב פרנקל.

בכבוד רב
תעיל
תעשיות עץ לבוד
קבוצת משמרות בע"מ

תן טרמפ לחייל

טלקס

● מרתון „דורסים" בכפר קאסם

גלים גדולים של עיטי חורף – עופות דורסים העושים דרכם מאירופה לאפריקה – צפויים בראש השנה בשמי ישראל.
בחודש האחרון חלפו מעל ישראל כ־350 אלף איות צרעים, למעלה מ־231 אלף חסידות ואלפים רבים של ניצים קצרי אצבעות.
מחברה להגנת הטבע נמסר, כי ראשוני עיטי החורף החלו לחלוף בימים האחרונים בשמי ישראל. אשתקד חלפו מעל ישראל בתוך שבוע כ־150 אלף עיטי חורף.
במהלך ראש השנה יוכלו חובבי טבע לצפות בתופעת הנדידה של מבשרי הסתיו מתחנת התצפית המרכזית, הממוקמת במרכז הארץ, ליד כפר קאסם. (שע"ה)

● רכבת אווירית לאילת בערב חג

חברת „ארקיע" תפעיל רכבת אווירית בערב ראש השנה כדי להטיס אלפי נופשים לאילת.
מהנהלת החברה נמסר, שמטוסי „ארקיע" מדגם „בואינג 707" ומדגם „דש־7" יקיימו טיסות רצופות במשך כל שעות היום וכל המבקש להגיע לאילת בדרך האוויר ימצא מקום באחד ממטוסי החברה. הטיסות יתבצעו משדה דב וגם מירושלים ומחיפה.
חיילים במדים, המבקשים להגיע הביתה מאילת בימי החג, יוכלו לטוס חינם על בסיס של מקום פנוי – הודיע צבי נוגן, מנהל המחלקה לטיסות פנים ארציות בחברה. כמו־כן תקיים החברה בימי החג את טיסותיה הרגילות לגליל, לעין־יהב ולמצפה־רמון. (עתי"ם)

● 30 אלף כרטיסים נמכרו לתערוכת הפרחים בחולון

30 אלף כרטיסי כניסה במחירים מיוחדים נמכרו במכירה מוקדמת לתערוכת הפרחים שתיפתח ביום ג', 6.10, בחולון.
העירייה תנפיק עוד 40 אלף כרטיסים, שאף הם יימכרו במכירה מוקדמת במחיר של 7 ש"ח במקום 10 ש"ח למבוגר ו־5 ש"ח במקום 7 ש"ח לילד.
הוועדה המארגנת מבטיחה השנה לקהל מגרשי חניה מסודרים, שילוט והכוונה, מגרשי משחקים ומופעי בידור.
אשר שילוני

● רובי סער גליל במצעד בצ'ילה

במצעד הצבאי שנערך ברחובות סנטיאגו, צ'ילה, לרגל יום הצבא, נראות חיילות מחזיקות רובי סער גליל מתוצרת ישראל.
הדור הצעיר של מפ"ם קורא לשר־הביטחון להפסיק את מכירת הנשק לדיקטטורות צבאיות, ומוחה על הקשר בין ממשלת ישראל ומשטרו של פינושה.
„לא נסכים שדם הלוחמים לחופש בדיקטטורות ירבוץ על המצפון הלאומי שלנו. אנו תומכים במאבק הכוחות הדמוקרטיים בצ'ילה – הנלחמים למען שחרור לאומי וחברתי בארצם" – נאמר בהודעת הדור הצעיר של מפ"ם. (שע"ה)

עד המדינה במשפט שוד הכספות הוכרז כעד עויין

עד המדינה בפרשת שוד הכספות בבנק הפועלים בירושלים, שזהותו נאסרה לפרסום, הוכרז ע"י בית המשפט המחוזי בירושלים כעד עויין, לאחר שסתר בעדותו את הודעותיו במשטרה.
במהלך חקירתו במשפט אתמול התחמק העד מתשובה והשיב בהסתייגות כל אימת שנשאל על חלקם של שניים מהנאשמים.
העד נחקר במשך שעות ארוכות לגבי חלקם של אורי סופר וציון ישראל בשוד. לטענת התביעה, שני אלה השתתפו בתיכנון השוד, אך לא בביצועו. העד סתר פעמים רבות את עדותו במשטרה ובמקרים רבים השיב „אני לא זוכר" לשאלות התובע. רבות מתשובותיו סייג העד במלים כמו „ייתכן", „אולי" ו„אפשר", ולא ענה תשובות ישירות לשאלות שנשאל.
בעקבות ההתפתלויות הרבות של העד, ביקש התובע, עו"ד יורם נועם, מבית־המשפט להכריז על העד כעד עויין ושופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, ד"ר צבי כהן, אכן הכריז על האיש כעד עויין.

„היה לי זמן להיזכר"

לפני הבקשה להכריז על העד כעד עויין שאל אותו התובע מדוע הוא סותר את הודעותיו במשטרה. העד השיב: „אחרי שמסרתי את העדות במשטרה, היה לי הרבה זמן להיזכר במה שאמרתי. באיזשהו מקום ידעתי שאמרתי דברים לא מדוייקים. עכשיו אני אומר את האמת".
התובע: „מישהו הגיע אליך?"
העד: „בשום אופן לא".
לאחר חקירה נגדית ארוכה של הסניגורים, עורכי־הדין יאיר גולן ומשה מוסק, התחיל לחקור את העד הנאשם יצחק דרורי, המכונה „המוח" שמאחורי השוד. יצחק דרורי פיטר את פרקליטיו והוא מגן על עצמו לבדו.
בפתח החקירה הנגדית של הנאשם דרורי הוא השמיע נאום קצר: „העד הזה הסתבך עם עצמו, מאחר ורצה להציל את עורו". אחר־כך פנה אל העד עצמו ואמר: „אולי אני קצת כועס עליך, אך אין לי כל תלונות. גם אין צורך בשמירה האישית של המשטרה עליך. אני נותן לך מילת כבוד, לא תיפגע, איש לא יפגע כך על שיתוף הפעולה עם המשטרה".
המשך המשפט ביום ראשון שלאחר ראש השנה. (עתיים)

15 אלף איש מכורים לסמים בישראל ו־200 אלף „טעמו"

נמסר בדיון שקיימו אתמול ראשי משרד־החינוך והמשטרה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

משטרת ישראל העמידה השנה את המאבק בסמים בראש סדר העדיפויות — אמר המפכ"ל דוד קראוס בדיון שקיימו אתמול ראשי משרד־החינוך והמשטרה בנושא המאבק בסמים.
רנ"צ קראוס ציין, כי משטרת ישראל היא כמעט היחידה בעולם שעדיין מטפלת במשתמשים בסמים, שכן ברוב המשטרות כבר „הרימו ידיים" מזמן. „אנו לא נפסיק לטפל במשתמשים בסמים מטעמים לאומיים", הצהיר קראוס.
המפכ"ל תבע לערוך מסע הסברה אגרסיבי בנושא זה בכלי־התקשורת כדי להרתיע את האוכלוסיה משימוש והתמכרות לסמים.
במהלך הדיון נמסר, כי במחצית הראשונה של שנת 1987 תפסה המשטרה למעלה מ־6 טונות חשיש, 24 ק"ג הירואין ו־1 ק"ג קוקאין. יש מגמה בולטת של החמרה בשימוש בסמים המסוכנים.
מעריכים, כי כ־15 אלף איש בארץ מכורים לסמים באורח מוחלט וכ־200 אלף משתמשים באורח חד־פעמי, מזדמן או קבוע. כמעט כל העבריינים משתמשים בסמים. הפשיעה גוברת, בין השאר, על־מנת לממן רכישת סמים.
כן נמסר, כי תופעת השימוש בסמים אינה רווחת רק באוכלוסיות מצוקה. אין אוכלוסיות החסינות מפניה. ההתמכרות לסמים היא „העבדות" של המאה העשרים.
בעוצמת העונש שמטילים בתי־המשפט על הנאשמים בעבירות סמים חלה ירידה ויש השפעה שלילית קשה על מימד ההרתעה מפני העיסוק בנושא זה.
מחלת האיידס הגבירה את המודעות לסכנת השימוש בסמים בעיקר בגלל הסכנה מהדבקה על־ידי שימוש במזרקים. מפחדים מהאיידס, אבל לא מהסמים, אמרו המומחים שהשתתפו בדיון.

תלמיד ישיבה נאשם ברכישת נשק כדי לפגוע בערבים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תלמיד הישיבה בנימין שריקי מירושלים הואשם אתמול ברכישת אמצעי לחימה כדי לפגוע בערבים.
בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בחיפה טוענת התובעת, עו"ד אמירה ריינגר, כי בדצמבר 85 נפרץ מחסן תחמושת באחד מבסיסי צה"ל ונגנבו מתוכו חומרי חבלה שונים.
התובעת טוענת, כי במחצית השנייה של שנת 1986 פנה שריקי, תלמיד ישיבת „שובו בנים" ליעקב גניש מגבעת אולגה בבקשה שימכור לו נשק. הוא קנה ממנו רימוני עשן, פתילים חשמליים ומטעני תיקוני ידי ומאוחר יותר רכש גם נפצים, כן הזמין לבנות חבלה, רימונים ואמצעי חבלה אחרים.
לטענת התובעת רכש שריקי את אמצעי הלחימה לצורך ביצוע פעולות פיגוע בערבים בירושלים.
כתבנו מזכיר, כי בעת הארכת מעצרו של שריקי טען נציג המשטרה, כי הנאשם ביקש לנקום את רצח חברו לישיבה אליהו אמדי.
השופט אליהו כהן הורה להאריך את מעצרו של הנאשם עד הדיון בבקשה לעוצרו עד תום ההליכים בתחילת אוקטובר, אולם נענה לבקשת סניגוריו, עוה"ד יוסף זילברברג ודוד יפתח, והמליץ לשירות בתי־הסוהר להעבירו למתקן כליאה שבו יוכל לקיים את מצוות החג.

בפלילים

נלכד האסיר השני שנמלט מכלא אשקלון

האסיר הנמלט דוד (ריימונד) אייזיק בן 28 מאשדוד נלכד ונעצר שלשום בערב באשדוד. אייזיק נמלט מבית הכלא באשקלון ב־4 בספטמבר יחד עם אסיר אחר, חיים מלול, שנלכד שבוע לאחר הבריחה כשהוא מסתתר בביתו של עבריין מגן־יבנה.
סיור שיגרתי של שוטרי תנועה עצר שלשום בערב מכונית שאורותיה האחוריים לא פעלו. הנהג נתבקש להציג תעודות ואחד השוטרים זיהה בתוך הרכב את האסיר הנמלט. הוא נעצר ללא התנגדות וגם נהג המכונית נלקח לחקירה.
כזכור, נמלטו מלול ואייזיק דרך תעלה פתוחה שחפרו מתחת לגדר בית הכלא השמור ביותר באשקלון. חיים מלול היה שפוט ל־12 שנות מאסר, לאחר שהורשע בשורה של פריצות ומעשי שוד, ונותרו לו עוד כשמונה שנות מאסר.
אייזיק, עולה מהודו, דייר מרכז הקליטה בעיר אשדוד, נידון לשמונה שנות מאסר, לאחר שהורשע בסחר בסמים בהיקף נרחב. גם הוא נמלט כשמאחוריו עוד תקופה ממושכת לריצוי עונשו. (עתיים)

צבי פישבך זוכה מהגניבה הגדולה ב„בוק"

צבי פישבך בן 26 מבני־ברק, אחרון נאשמי הרשת שהואשמה בגניבת מיליון דולר ע"י זיוף המחאות של ה„בוק" ושירות התעסוקה, זוכה אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב מן האשמות שיוחסו לו.
כזכור, הובאו 5 איש לדין באשמה שקשרו קשר לגנוב מהמדינה מיליוני דולרים באמצעות צ'קים מזוייפים של ה„בוק" ושירות התעסוקה ולהבריח את הכסף לחו"ל. 4 מהנאשמים — דוד קירשנבוים, זמלן דנציגר, פאול קניג ויצחק יינון — הורשעו בזמנו ונדונו לתקופות מאסר שונות.
האחרון בחבורה, צבי פישבך, נתפס בארה"ב והוסגר מאוחר יותר מאשר חבריו.
הסניגורים, עוה"ד ששי גז וניצה שעשוע, טענו, שמרשם כלל לא היה מעורב בפרשה זו, וכי העדים שהעידו נגדו במשפט — וכמה מהם אותם שהורשעו ונדונו בפרשה — לא דיברו אמת וכל רצונם היה להפליל את פישבך כ„ראש הרשת".
השופט מנחם אילן קבע בפסק הדין, כי אכן יש „ערפל גדול" באשר לעדויות של העדים נגד פישבך. אמנם, ציין השופט, היתה לנאשם מעורבות כלשהי בפרשה, אך „איני יכול לקבוע שבשום אופן מה היקף מעורבותו ואם בכלל הגיעה המעורבות לעבירה של קשר או בעבירה כלשהי".
לכן החליט השופט לזכות נאשם זה מחמת הספק. (עתיים)

לחברתנו ז'וזי' שינדלר ולבני משפחתה
תנחומים במות
האם־הסבתא
בניכר
קיבוץ כפר מנחם

לבלה, לשרה, לברוך והילדים
לענת, לבושקה, דודיק ומשפחותיהם
אנו אתכם באבל במות יקירנו
אמנון דורון ז"ל
מרים ויוסף מיוחס — ירושלים
רחל ואלי דואק, מני וגיל — יבנה
יעל ואורי בקייסת,
ישי, אסף ואלעד (גבעת־זאב)

לרחל, המשפחה ולקיבוץ מעברות
אתכם באבל במות
אליהו
חניכיו יוצאי ארגנטינה
בקיבוץ בית־קמה

לדודיק אטי והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות האח
אמנון
קיבוץ שמיר

לקיבוץ מעברות והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
אליהו דניאל
קיבוץ העוגן

למשפחת הרט וקיבוץ משמר־העמק
משתתפים באבלכם במות
רחל (רוזה) הרט
חברים בקיבוץ מעברות

לבלה והמשפחה
אתכם באבלכם במות
אמנון
עדה ומשה רון

למשפחת דניאל
ולקיבוץ מעברות
אתכם אנו באבל במות
אליהו
המחנך השליח מורה הדרך
קיבוץ רשפים

למרים שביט והמשפחה
כואבים איתך את מות
האם
חברים לעבודה
ומעלה הבשור

חיפושים נרחבים אחר שלושת המחבלים שברחו מכלא נפחא

הנמלטים מוגדרים כמחבלים מסוכנים ● שניים מהם ריצו עונש מאסר־עולם והשלישי שפוט ל־47 שנים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

כוחות גדולים של משטרה, צבא ושרות בתי הסוהר עוסקים בחיפושים נרחבים אחר שלושה אסירים בטחוניים שנמלטו אתמול מכלא נפחא. השלושה מוגדרים מחבלים מסוכנים.
שלושת האסירים הנמלטים ריצו עונשים כבדים. ותיק האסירים הבורחים הוא חליל סעירי אחמד אל ראוחי בן 33 מעזה, שריצה עונש של מאסר עולם אשר נגזר עליו לפני 13 שנים. הוא הורשע ברצח קצין המשטרה, רב־פקד כרמלי, ב־1974, בעת ששירת כסגן מפקד נפת עזה במשטרה. סעירי גם הורשע בהשלכת רימון־יד לעבר אוטובוס, שהסיע חיילים בעזה.
האסיר הנמלט השני הוא כאמל סאלים מוחמד אל נאבי בן 37, ממחנה הפליטים ג'בלייה בעזה. הוא נשפט לפני שלוש שנים ל־47 שנות מאסר לאחר שהורשע באחזקת פצצות, השלכת רימונים על חיילי צה"ל ופציעת 13 מתושבי עזה, שלעברם השליך רימוני יד.
האסיר השלישי שנמלט הוא אחמד איסמעיל אבו נאסירה בן 27 מעזה, שבית־הדין הצבאי גזר עליו לפני שנתיים מאסר עולם לאחר שהורשע בחברות בארגון עויין, ברצח תושב עזה ובנסיון לפגוע בקצין משטרה.
אתמול סמוך לשעה 8 בבוקר הבחין אחד הסוהרים בהעדרו של אסיר שהוא גדל גוף באופן יוצא דופן. הוא דיווח על כך למנהל הכלא רב־כלאי חיים זוהר. זוהר הפעיל את מערך החירום של הכלא, סגר את הכניסות והיציאות והפעיל כוח סוהרים שערך מפקד בטחון, סריקה וחיפושים. המפקד העלה כי נוסף לאסיר גדל הגוף חסרים שני אסירים נוספים.
נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר דוד מימון הגיע מיד למקום והפעיל כוחות גדולים של משטרה, צבא ושירות בתי־הסוהר. הכוחות התפזרו בגיאיות ובערוצים הסמוכים לכלא ופתחו במצוד אחר הנמלטים. גונדר מימון זימן אליו סוהרים, מפקדים ואנשי סגל כדי לתחקר אותם על נסיבות הבריחה. הוא גם מינה צוות חקירה מיוחד לבדיקת הפרשה.
בדיקה ראשונית העלתה, כי האסירים נמלטו דרך דלת ברזל שבין חצר הטיולים לפרוזדור המוביל מחוץ לכלא. אחד הסורגים בדלת נוסר.
בכלא נפחא, הנחשב לאחד מבתי־הכלא השמורים ביותר בארץ, 100 אסירים, מתוכם 80 אסירים בטחוניים ו־20 אסירים פליליים יהודיים המוחזקים באגף נפרד ובתנאי מאסר טובים.

שני „כבישים אדומים" פחות

שר־הבינוי־והשיכון דוד לוי חנך אתמול שני כבישים מהירים בדרום שעמדו בראש רשימת ה„כבישים האדומים": כביש מס' 40 מצומת קריית־מלאכי עד צומת בית־קמה וכביש מס' 4 מאשדוד עד אשקלון.
בצילום: השר לוי מפעיל את הרמזור המשוכלל בצומת מלאכי. צילום: סטודיו 2000

ועד פועלי המספנות התפטר במחאה על מסקנות ועדה שמינתה מפ"ח

הוועדה שבדקה את האירועים שהביאו לפיטורי יו"ר הוועד קבעה שהוועד הפר את מרות ההסתדרות

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר" בחיפה

חמשת חברי ועד פועלי מספנות ישראל הגישו אתמול את התפטרותם מתפקידם בוועד למועצת פועלי חיפה. כך נודע אמש לכתבנו.
חברי הוועד, בראשותו של מישל אלמליח, התפטרו מתפקידם במחאה על מסקנות הוועדה שמינתה מועצת פועלי חיפה לבדוק את מסכת האירועים שהתרחשו במספנות בתחילת חודש אוגוסט ושבעקבותיו פוטר יו"ר הוועד מישל אלמליח מעבודתו.
מועצת פועלי חיפה דחתה אתמול את התפטרות חברי הוועד מתפקידם.
הוועדה, בראשות מרדכי זיכל ושכללה את יחזקאל יחזקאל וולטשר מאונטר, הוקמה לפני כחודש לאחר שוועד הפועלים השתלט במשך שלושה ימים על חדר דירקטוריון החברה. הוועד לא שעה לפניות מועצת פועלי חיפה ומנכ"ל המספנות לחדול ממעשיו, ובתגובה פיטר מנכ"ל המספנה זאב אלמוג את יו"ר הוועד מישל אלמליח.
הוועדה שהוקמה במועצת פועלי חיפה קיימה ישיבות נפרדות עם ועדי הפועלים והעובדים וכן עם מנכ"ל המספנה וכונס הנכסים. לפני ימים אחדים הגישו חבריה את מסקנתם למועצת הפועלים ולוועד העובדים.
הוועדה קבעה, כי ועד הפועלים הפר בהתנהגותו את מרות ההסתדרות והחליטה, כי אם יישנה הדבר תהיה ההסתדרות רשאית לפטר את חברי הוועד מתפקידם כנציגי ציבור הפועלים.

פרוצה נרצחה בת"א ועוברה הוצא חי מבטנה

מאת זהבה מרום, כתבת „על המשמר"

עובר בחודש השמיני הוצא חי בניתוח מבטן אמו, פרוצה, שנרצחה אמש בתל־אביב.
העובר מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בפגיות של בית־החולים ליולדות, תל־אביב. משם נמסר, שעדיין קיימת סכנה לחייו.
גופתה של האשה, בת 30, נמצאה אמש כשהיא שרועה ברחוב פינסקר בתל־אביב.
אנשי ניידת טיפול נמרץ של מד"א הגיעו למקום והחלו לבצע טיפול נמרץ לפרוצה, שאיבדה דם רב והדופק שלה הלך ודעך. לאחר 45 דקות נואשו אנשי מד"א מלהצילה והבהילו אותה לבית־החולים ליולדות בתל־אביב בכדי לנסות ולהציל את העובר. בבית החולים נקבע מותה, אולם בניתוח שנערך במקום הצליחו הרופאים להוציא את העובר כשהוא חי.

חוקרים חשדות לעבירות מס בהיקף גדול בסניף „אגד" בירושלים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שלטונות מס הכנסה חוקרים חשדות לעבירות מס בהיקף גדול בסניף ירושלים של קואופרטיב „אגד" בשנים האחרונות.
במסגרת החקירה נעצר לפני שלושה ימים אליהו יפה, מזכיר סניף ירושלים של „אגד" לשעבר וראש סיעת „למען ירושלים" ב„אגד".
על־פי החשדות נעשה שימוש במאגרי ימי החופשה העומדים לרשות הסיעות של חברי „אגד" כדי להימנע מניכוי מס בגין פדיון חופשה. הדבר נעשה על־ידי העברת ימי חופשת העובדים לרשות החבר למאגרי ימי החופשה של הסיעות. בחלק מן המקרים הוצגה ההעברה כתרומת החבר לסיעה, כאשר הסיעה משלמת לחבר מכספה את תמורת ימי החופשה, וזאת מבלי לנכות מס במקור כנדרש.
שלטונות מס הכנסה מצאו, שהיה נוהג של התרמת חברים לטובת הסיעות השונות ב„אגד" ובהן התנועה „למען ירושלים" וסיעת „ביחד", שהיא למעשה שילוב של הסיעות „למען ירושלים" ו„המפנה". התרומה ניתנה בימי חופשה שהיו חייבים במס, שכן הם היו נפרעים תמורת כסף. אלא שבפועל לא קיבלו תרומות אלו ביטוי כספי בתלושי המשכורת ומשום כך גם לא שולם המס בגינן. יצויין, שמדובר באלפי ימי חופשה אשר נתרמו לסיעות במשך שנים.
במהלך החיפושים אשר נערכו במשרדי „אגד" בירושלים ובבתיהם של ראשי הסיעה „למען ירושלים" נתפסו מסמכים המעידים על קנייה ומכירה של ימי חופשה. בין היתר נגבתה עדות של חבר „אגד" אשר מסר, שהוא מכר לסיעת „למען ירושלים" ימי חופשה תמורת 8000 דולר במזומן.
שלטונות המס חוקרים שיפה קבל מכונית „דייהטסו" אשר רכישתה מומנה ע"י התרמת ימי חופשה מחברים. נושא זה טרם נבדק.
בעדויות שניגבו מחברי „אגד" עולה שהאיש שעמד מאחורי הדברים היה אליהו יפה. עזרו בידו יעקב גרוניך, סגן מנהל התנועה ב„אגד" ירושלים ומנהל החשבונות של סיעת „למען ירושלים", אמנון קמר, מנהל חשבונות ראשי של סניף „אגד" בירושלים, ואברהם עובדיה, מבקר בוועדת המיקוח בסניף.
בשבוע שעבר הוציאה שופטת השלום בירושלים צו מעצר ל־48 שעות נגד יפה והוא נעצר בתחילת השבוע כשניסה לעזוב את הארץ.

ביקורת על בנק ישראל בסקירת קרן המטבע

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ביקורת סמויה על הדרך בה ניהל בנק־ישראל את ההתפתחויות המוניטריות בשנה האחרונה כלולה בסקירה של קרן המטבע הבינלאומית על המשק הישראלי.
הקרן משבחת את השגי המדיניות הכלכלית, קוראת להורדה נוספת בנטל המס ומצדדת בשינוי שיטת תוספת היוקר.
הקרן אומרת שדרושה הורדה ברמת ההצמדה של השכר למחירים. רעיון זה תואם את הצעות בנק ישראל בדבר שינויים בהסכם תוספת היוקר אשר יבטלו את מרכיב ההצמדה שבו ויבטיחו לעובדים במקום זאת תוספות נומינליות.
הסקירה משבחת את הישגי התכנית הכלכלית על הורדת האינפלציה והורדת הגרעון בתקציב הממשלה, אך יש בה גם ביקורת על בנק ישראל, במיוחד במה שנוגע להתפתחויות בשנה האחרונה.
הסקירה קובעת, שבאוקטובר 1986 העלה בנק ישראל את שערי הריבית כדי לאותת על הצורך לבלום את גידול האשראי. למרות זאת, לאחר האטה ומגית, חלה האצה בגידול האשראי. הבנק העלה שוב את הריבית בפברואר והיה צריך לחזור בו באפריל, כאשר התברר שהאינפלציה נמוכה ממה שהבנק ציפה, קובעת הסקירה.
הקרן מוסיפה ואומרת, שבמשך החודשים הראשונים של 1987 חלה הרחבה מוניטרית ניכרת שהיתה תוצאה של הרחבת האשראי ושל המרות מטבע חוץ ע"י הסקטור הפרטי, אשר רצו ליהנות מן הריבית הגבוהה שנקבעה ע"י בנק ישראל.
הקרן קובעת, שבחודשים האחרונים יש סימנים לשינויים מבניים במשק ולצמיחה כלכלית אך אומרת, שהתוכנית לא התמודדה עדיין עם בעיות מאזן התשלומים ועם כמה מהעיוותים המבניים במשק.
הסקירה מצדדת בהמשך הרפורמה במס הכנסה והורדת נטל המס ובהורדת חלקה של הממשלה במשק.

הדתיים מתכננים מיתקפה על הקואליציה בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

הסיעות הדתיות בעיריית ירושלים מתכננות מיתקפה נמרצת נגד הקואליציה העירונית שממנה פרשו שלשום, כשעיקר נימוקיהם: הציבור הדתי בעיר גדל עשרות מונים וזכותו לתבוע הרחבת זכויותיו.
בש"ס החליטו לגייס את השר יצחק פרץ כדי שיפעל ביתר מרץ במישור הממלכתי. אחד הטיעונים הפופולאריים ברחוב החרדי הוא שמרבית תושבי ירושלים, ביניהם חילוניים ושומרי מסורת, מתנגדים לפעילות תרבותית בימי שבת וחג.
בירושלים מקווים ל„הפסקת אש" בחזית השבת בסוף שבוע זה. הטעם לשביתת הנשק הוא ראש השנה, אך מסתבר כי מדיניותה הקשוחה של המשטרה כלפי המתפרעים החרדים גרמה לערעור רוח הלחימה במחנה זה.

ערבים טוענים שתלמידי ישיבה פלשו לדירותיהם

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

מתיחות רבה שררה אתמול בין תלמידי ישיבת „עטרת כוהנים" בעיר העתיקה לבין שכניהם הערבים. הרקע למחלוקת — רכישת חדרים על־ידי אנשי הישיבה.
שלשום בלילה חדרו האברכים לדירות אותן רכשו והוציאו את חפצי הדיירים שהמשיכו להתגורר במקום.
התושבים טענו, כי אנשי הישיבה פלשו לדירות שאותן לא קנו, במטרה לאלץ את יושביהן להעמידן למכירה.
מהנהלת הישיבה נמסר, כי אין אמת בטענות השכנים והצעד נעשה במסגרת מימוש הבעלות. מספר תושבים ערבים פנו למשטרת ירושלים והגישו תלונות נגד תלמידי הישיבה על שסילקום ממקומות מגוריהם.

המלצה לאשר יבוא רכב פרטי עם מנוע דיזל

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

צוות מקצועי במשרד האנרגיה השלים לאחרונה להכין דו"ח העוסק בשימוש במנוע דיזל בכלי רכב פרטיים וממליץ לאשר יבוא של כלי רכב פרטיים בעלי מנועי דיזל. כך גילה אתמול שר האנרגיה משה שחל במסיבת עיתונאים שנערכה בבתי הזיקוק בחיפה.
השר שחל ציין, כי הדו"ח הועבר לשר־התחבורה, שהודיע כי התייחסותו לנושא חיובית.
בימים הקרובים, ידון צוות משותף למשרדי האנרגיה והתחבורה בסוגייה כדי לקבוע סופית אם להמליץ על התרת יבוא כלי רכב פרטיים בעלי מנוע דיזל לארץ. במקביל תיבדקנה השפעות השימוש האפשרי במנועי הדיזל על איכות הסביבה.
מנהל היחידה לשמירת איכות הסביבה, ד"ר אורי מרינוב, מסר אתמול, כי משרדו מתנגד להמלצת משרד האנרגיה בשל החשש מהשלכות סביבתיות ובריאותיות אשר יהיו לשימוש במנועי דיזל.

גובשה תוכנית לצמצום זיהום האוויר בחיפה

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר" בחיפה

משרד־האנרגיה גיבש בשיתוף עם היחידה לשמירת איכות הסביבה תוכנית אב שנועדה לצמצם את רמת זיהום האוויר באיזור חיפה.
עלות התוכנית לשלוש השנים הבאות בין 30 ל־50 מיליון דולר, כך מסר אתמול שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבתי הזיקוק בחיפה בתום מיפגש עם ראשי הרשויות המקומיות באזור.
על־פי התוכנית יוגבר השימוש בדלק דל־גופרית באופן משמעותי הן בתחנות הכוח והן בבתי הזיקוק.
חברת החשמל תקים לאלתר בתחנת הכוח בחיפה ארובה חדשה שתתנשא לגובה 250 מטר, במקום שתי הארובות המגיעות לגובה 80 מטר. עלות הקמת הארובה תסתכם בכ־5 מיליון דולר. הקמתה תאפשר פיזור יעיל יותר של גזי השריפה באטמוספירה.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 17 עד 29, תל־אביב 20 עד 29, חיפה 19 עד 30, רמת־הגולן 17 עד 30, נהריה 20 עד 29, צפת 16 עד 28, טבריה 19 עד 34, נצרת 17 עד 29, עפולה 17 עד 32, השומרון 18 עד 30, נתב"ג 19 עד 29, יריחו 20 עד 35, עזה 20 עד 28, באר־שבע 14 עד 32, אילת 24 עד 37 מעלות. (עתיים)